VERZI SUNTEM, VERZI...

Vasile Vasilache

Gazeta de Chișinău

www.gazetadechisinau.md

SĂPTĂMÂNAL INDEPENDENT
SOCIAL-POLITIC
DE ATITUDINE

VINERI
18 SEPTEMBRIE / 2020
PREȚ: 7,50 LEI

33

ISSN 2587-3784

ANCHETĂ
Mafia din penitenciare
5 >

ECONOMIE
O recesiune economică mai mare decât în 2009
6 >

DIASPORA
Vise împlinite în patria adoptivă
13 >

CULTURĂ
O prietenie cu efecte... estetice
12 >

SPORT
Valeriu Racu, mereu viu în inimile noastre
17 >

Foto: Nadejda Roșcovanu

Privet din Tula! 7 >

Noviciok electoral pentru moldoveni

A-politice

Pentru libertatea noastră și a voastră!

Mircea V. CIOBANU

Vă mai amintiți sloganul: „Pentru libertatea noastră și a voatră! За нашу и вашу свободу!? Era re-lansat de opoziția națională și democratică din *republicile baltice* și adresat cetățenilor din alte „republici". În primul rând, metropolei, rușilor, inclusiv celor din instituțiile și organele represive. Balticii erau convinși că instaurarea unui regim democratic în URSS va favoriza lupta lor de emancipare națională.

8 >

Actualitate

La Hiliuți, Râșcani, satul de baștină al subsemnatului, a avut loc un eveniment ce te face să râzi, iar pe urmă să și plângi de mila personajelor, mai ales locale, ce nu-și dau seama în ce teatru al absurdului au nimerit. Primarul Alexandru Sandu, aflat la al patrulea mandat, a solicitat de la președintele socialist al raionului, dar și de la autoritățile centrale, aproape trei sute de mii de lei, bani care au fost folosiți pentru un bloc sanitar al gimnaziului din localitate, dat în exploatare până la începerea campaniei electorale.

Panglicari la inaugurarea WC-ului

Cu ceva timp înainte de inaugurarea acestui important obiectiv i s-a telefonat de la Președinție și cineva i-a spus că „băieții vor veni în vizită de lucru". „Băieții", în frunte cu deputatul socialist, Vlad Mizdenco, însoțiți și de președintele socialist al raionului, Vasile Secrieru, au descins la Hiliuți și, după cum afirmă primarul, n-au făcut campanie electorală.

2 >

METEO / CHIȘINĂU

LUNI 21/09/2020	MARȚI	MIERCURI	JOI	VINERI	SÂMBĂTĂ	DUMINICĂ
Vânt 5m/s, 46%	27°	26°	28°	29°	29°	26°

26°

Ecologie

E-deșeurile, o bombă ecologică

Cum scăpăm de aparatele electronice vechi

Doar patru din zece locuitori ai orașului Chișinău duc aparatele electrocasnice vechi la reciclare. Peste 50% dintre ei își schimbă telefonul o dată la cinci ani, iar 80% dintre oameni cunosc despre faptul că deșeurile electrice și electronice sunt dăunătoare pentru sănătatea umană și mediul înconjurător, dacă nu-s eliminate cu grijă.

10 >

Panglicari la inaugurarea WC-ului

La Hiliuți, Râșcani, satul de baștină al subsemnatului, a avut loc un eveniment ce te face să râzi, iar pe urmă să și plângi de mila personajelor, mai ales locale, ce nu-și dau seama în ce teatru al absurdului au nimerit. Primarul Alexandru Sandu, aflat la al patrulea mandat, a solicitat de la președintele socialist al raionului, dar și de la autoritățile centrale, aproape trei sute de mii de lei, bani care au fost folosiți pentru un grup sanitar al gimnaziului din localitate, dat în exploatare până la începerea campaniei electorale.

Cu ceva timp înainte de inaugurarea acestui important obiectiv i s-a telefonat de la Președinție și cineva i-a spus că „băieții vor veni în vizită de lucru”. „Băieții”, în frunte cu deputatul socialist, Vlad Mizdenco, însoțiți și de președintele socialist al raionului, Vasile Secrieru, au descins la Hiliuți și, după cum afirmă primarul, n-au făcut campanie electorală. Au organizat doar o simplă tăiere de panglică roșie socialistă ținută de doi copilași și i-au fotografiat în nobila acțiune, nu altundeva decât în cadrul ușii de la intrarea în toaletă, pe deputatul Mizdenco și președintele Secrieru, împreună cu șeful administrației publice locale și cu directoarea gimnaziului, Ana Matei.

În afară de primar nimeni dintre cei prezenți nu purta mască, pentru că masca dăunează imaginii. Iar cu masca pe față lumea te poate confunda cu vreun reprezentant al altui partid și atunci degeaba s-au mai cheltuit banii. Pe primar, chiar și cu mască pe față, îl cunoaște însă toată lumea. Începându-și cariera ca ultim secretar al organizației de partid locale a PCUS, a fost, pe rând, membru al Partidului Agrar, al Partidului „Moldova Noastră”, PLDM, PD, în ultimul timp fiind membru al PAS. Gurile rele spun că acum îl curtează socialiștii și, așa cum s-a descurcat tot timpul „încurcându-se mereu”, ar putea să nu reziste ispitei și să treacă încă o dată într-o altă tabără, una roșie de tot care să-i asigure un nou mandat. Și, de ce nu, tăierea în continuare a altor „pamblici”, expresia inspirată a unui bun ziarist de la noi.

Jurnalista Svetlana Corobceanu, autoarea unei știri pe marginea acestui subiect la jurnal.md, ne informează că, inițial, gazdele nu știau că se va tăia panglica și că se vor face imagini. Cu atât mai mult, am zice noi, că va fi umplut cu ele internetul și vor deveni virale. Cineva venit de la Președinție a propus parcă întâmplător ritualul cu panglica și, evident, tot întâmplător, s-au făcut și niște fotografii. Nici primarul și nici directoarea gimnaziului, chiar dacă au înțeles până la urmă că totul e bine gândit și regizat, nu au putut interzice scenariul, pentru că asta e „verticalitatea puterii” și cine dă banul acela comandă muzica...

Solicitată de Corobceanu, deputata Maria Ciobanu punctează: „Să bagi în veceu copii, pentru ca tu, ditamai președinte de raion, primar și netot de deputat, să faci o fotografie pentru „istorie” cum tai panglica socialistă. Buni de legat”.

„Am ajuns în topul rușinii. Deputații socialiști sunt ocupați cu tăiatul panglicilor roșii prin WC-uri. Meleagul nostru mai jos decât atât nu a fost adus de nimeni în toată istoria sa”, comentează Ala Nemerenco, fostă ministră a sănătății. Viorica Cheptănaru, cunoscută interpretă de muzică populară de la Hiliuți, consideră că „noi, o mână de oameni, intelectuali care au dus și duc faima satului în lume, am fost făcuți de râs, cu ajutorul celor care au realizat și multe lucruri bune, dar, prin acțiunile lor necugetate, au cam dat-o în bară, cu panglica roșie de la toaletă punând capac la toate”.

Cineva ar zice că, indiferent de scopul electoral al acestei acțiuni, până la urmă s-a făcut un lucru bun și au avut de câștigat copiii care nu vor mai fugi în timpul recreațiilor până la buda aflată la o depărtare bunicică de clădirea gimnaziului. Altcineva chiar ar ridica în slăvi inițiativa primarului Sandu și i-ar ura succes în continuare, ar lăuda susținerea acordată de socialiști unei primării ce nu poate acumula bani în buget, pentru că satul, ca și multe altele, este depopulat și nu este de unde.

Noi ne întrebăm doar cât timp acei care au furat și mai fură, care au adus în pragul sărăciei acest pământ de unde fug în disperare oamenii, o vor mai face pe binefăcătorii, mai ales în timpul campaniilor electorale?

Tertipurile cu tăierea panglicilor la veceuri sunt urât mirositoare și nu-mi rămâne decât să regret că satul în care m-am născut și am crescut a devenit atât de cunoscut printr-un act care ar fi putut fi unul de normalitate, dacă nu devenea de prost gust, ilar și condamnabil din cauza celor care au vrut să tragă foloasele, dar se vor alege cu ponoasele.

Gheorghe BÂLICI

Racursi

Satul Horești. Anul 2010. Foto: Dan Guțu

Peter Michalko: „La șase ani de la investigarea fraudei bancare, nu am văzut persoane pedepsite”

Persoanele implicate în frauda bancară de acum șase ani n-au fost pedepsite, iar asta ar însemna un test pentru încrederea în justiție. Declarația aparține Ambasadorului Uniunii Europene în Republica Moldova, Peter Michalko.

În cadrul conferinței Dialoguri Europene, Ambasadorul UE la Chișinău a spus că subiectul care vizează investigarea furtului miliardului din Republica Moldova îngrijorează nu doar cetățenii din acest stat, dar și partenerii de dezvoltare.

Peter Michalko a menționat că este foarte important ca cei care se fac vinovați de devalizarea sistemului bancar al Republica Moldova să fie pedepsiți.

„La momentul de față nu este nimeni în pușcărie pentru asta, procesele de judecată care țin de fraudă sunt amânate de zeci de ori, ceea ce sporește neîncrederea oamenilor. În investigarea fraudei bancare, suntem la 6 ani de când s-a făcut o gaură de 12% în PIB-ul Republicii Moldova și încă nu am văzut persoane pedepsite. Aici este testul pentru încrederea în justiție. Vedem că procesele care țin de această fraudă sunt amânate de foarte mult timp”, a spus diplomatul european, citat de Jurnal.md.

18 SEPTEMBRIE VINERI 2020

Am semnat Codul Deontologic al Jurnalistului

Gazeta de Chișinău

Apare din 2020 | VERZI SUNTEM, VERZI...

www.gazetadechisinau.md

REDACȚIA

Administrator: Victoria POPA
Redactor-șef: Rodica MAHU

Reporteri: Ana SÂRBU, Natalia MUNTEANU, Sergiu BEJENARI, Maria BÂLICI, Julieta SAVIȚCHI, Octavian GRAUR

Editorialiști: Mircea V. CIOBANU, Adrian CIUBOTARU, Veaceslav NEGRUȚA

Actualitatea politică: Ilie GULCA

Economie: Ion CHIȘLEA

Cultură: Irina NECHIT, Rodica IUNCU, Nina NEGRU

Sport: Iulian BOGATU

Caricatură: Alex DIMITROV

Societate: Gheorghe BÂLICI

Design: Romeo ȘVEȚ
Grafică&DTP: Oleg TATARU
Director financiar: Victoria URSU

EDITOR
Headlight Media SRL
Mun. Chișinău,
str. Mihai Viteazul 2a, nr. 23
tel.: (+373) 022 358567

MICA PUBLICITATE
Te caut: 090010050
gazetadechisinau@gmail.com

TIPAR
EditTiparGrup SRL
Mun. Chișinău, str. Feredeului 4
Comanda nr.905
Tiraj: 2700 ex.

Redacția nu poartă răspundere pentru conținutul și corectitudinea anunțurilor publicitare.

GAZETA de Chișinău apare vineri. Abonamentul la ziar poate fi perfectat în orice oficiu poștal din Republica Moldova.

WAN IFRA World Association of Newspapers and News Publishers

Ziarul este membru al Asociației Presei Independente (API), iar API este membru al Asociației Mondiale a Ziarelor și a Producătorilor de Știri (WAN/IFRA).

DIXIT

„În timp ce autorităţile Republicii Moldova trebuie să-şi îndeplinească misiunea de a contribui la garantarea unor alegeri curate, adevărata responsabilitate le revine cetăţenilor. ... Cetăţenii Republicii Moldova, cei care locuiesc în ţară şi peste hotarele ei, au libertatea şi răspunderea de a merge la alegeri şi de a-şi face auzită vocea. Viitorul vostru este în mâinile voastre. Vă asigur că Statele Unite şi alţi parteneri de dezvoltare vor face tot posibilul pentru a susţine o competiţie onestă şi transparentă."

Dereck J. Hogan, Ambasadorul SUA în Republica Moldova (agora.md)

Nereguli depistate în organizarea alegerilor prezidenţiale

Creşterea neuniformă a numărului de alegători, inegalitatea de şanse pentru potenţialii concurenţi electorali, dar şi categorii de alegători, cheltuieli neraportate în valoare de cel puţin 735 021 de lei, dar şi asumarea de către concurenţi a meritelor pentru activităţi efectuate pe bani publici sunt câteva dintre observaţiile raportate de Misiunea de Observare Promo-LEX, care a lansat cel de-al doilea Raport de observare a alegerilor pentru funcţia de preşedinte al R. Moldova din 1 noiembrie.

Referitor la numărul de 202 secţii de votare propuse peste hotare, Promo-LEX tratează cu suspiciune iniţiativa autorităţilor de a majora numărul acestora, comparativ cu 150, numărul de secţii de votare planificate conform bugetului CEC, pe motiv că CEC deţinea deja informaţii preliminare privind eventualul refuz al unor state de a deschide secţii în afara misiunilor diplomatice.

În opinia Promo-LEX, cadrul legal existent nu conţine prevederi precise şi suficiente care ar asigura egalitatea de şanse pentru toţi concurenţii la scrutinul prezidenţial, în special în condiţiile participării şi a Preşedintelui actual.

Candidaţi independenţi susţinuţi de partide politice

Până la momentul publicării raportului, au fost desemnaţi 13 candidaţi, dintre care doi au fost înregistraţi: Renato Usatîi (PN) şi Andrei Năstase (PPPDA).

Promo-LEX subliniază că, în cazul a cel puţin doi candidaţi independenţi desemnaţi, Igor Dodon şi Alexandr Kalinin, observatorii au raportat activităţi cu suportul partidelor politice.

Potrivit Observatorilor Promo-LEX, grupurile de iniţiativă (GI) au desfăşurat, în această perioadă, cel puţin 158 de activităţi în scopul colectării semnăturilor.

Observatorii au raportat cel puţin opt cazuri considerate a fi asumare de merite pentru activităţi efectuate pe bani publici. Dintre acestea, în patru cazuri este vorba de PSRM, iar în celelalte patru – de PPŞ.

Asumarea meritelor pentru activităţi efectuate pe bani publici

Observatorii au constatat, de asemenea, două cazuri în care a fost utilizată imaginea persoanelor oficiale străine, cu referire la candidaţii desemnaţi Maia Sandu (PAS) şi Igor Dodon (CI).

Rezultatele observării indică şi asupra riscului de utilizare a resurselor administrative de către şeful statului, care este şi candidat în alegeri.

Cheltuieli neraportate în valoare de cel puţin 735.021 de lei pentru colectarea semnăturilor

În perioada 2–11 septembrie 2020, volumul veniturilor şi cheltuielilor declarate la CEC de grupurile de iniţiativă (GI) înregistrate este de 1.341.255 de lei. Principala sursă de finanţare a acestora au fost donaţiile în mărfuri şi servicii (75%).

Potrivit observării Promo–LEX, nici un GI nu a raportat cheltuieli pentru activitatea colectorilor de semnături. Mai mult, nouă grupuri au omis reflectarea completă a tuturor cheltuielilor efectuate în această perioadă, în cuantum de cel puţin 735.021 de lei.

Printre cele nouă grupuri care au raportat cheltuieli mai mici decât estimările MO Promo-LEX se numără: GI Violeta Ivanov (PPŞ) – 261.758 de lei, GI Andrei Năstase (PPPDA) – 172.196 de lei, GI Igor Dodon (CI) – 168.819 lei, GI Renato Usatîi (PN) – 52.123 de lei, GI Octavian Ţîcu (PUN) – 34.266 de lei, GI Maia Sandu (PAS) – 18.978 de lei, GI Andrian Candu (PRO-Moldova) – 14.269 de lei, GI Tudor Deliu (PLDM) – 7.499 de lei, GI Dorin Chirtoacă (Blocul Electoral Unirea) – 5.113 lei.

N. M.

Câţi moldoveni din străinătate s-au înregistrat pentru a vota la prezidenţiale

Peste 60 de mii de cetăţeni ai Republicii Moldova aflaţi în străinătate, precum şi domiciliaţi în localităţile din regiunea transnistreană, s-au înregistrat în prealabil pentru a participa la alegerile prezidenţiale din 1 noiembrie, anunţă Comisia Electorală Centrală (CEC).

Potrivit datelor prezentate de CEC, cei mai activi au fost moldovenii stabiliţi în Italia – 12.066, urmaţi de Marea Britanie şi Irlanda de Nord – 9.468 şi Germania – 6.418.

Pe locul patru sunt moldovenii care locuiesc în Federaţia Rusă – 6.202 de cetăţeni moldoveni, apoi cei din România – 5.347, Franţa – 5.029, Irlanda – 3.168, Statele Unite ale Americii – 2.655, Spania – 1.634 şi Canada – 1.506.

Alegătorii care nu s-au înscris în listele prealabile pot participa şi ei la votare.

Rezultatele înregistrării prealabile, informaţiile despre numărul de alegători care au participat la scrutinul organizat în circumscripţia naţională şi informaţiile obţinute de Ministerul Afacerilor Externe şi Integrării Europene de la autorităţile competente ale ţărilor de reşedinţă reprezintă criteriile care stau la baza deciziei despre organizarea deschiderii secţiilor de votare de peste hotare, scrie CEC.

Natalia MUNTEANU

Comentariul economistului

Autorităţile vor fi „îndestulate", ce vor face ceilalţi?

Veaceslav NEGRUŢA

Săptămâna aceasta autorităţile au încercat să ne fericească iar. De astă dată conducerea guvernului, de la tribuna din preşedinţie, ne-a declarat precum că *„ roada de grâu, porumb sau seminţe de floarea-soarelui din acest an permite satisfacerea necesităţilor interne de consum, chiar dacă aceste culturi au fost afectate de secetă*".

Pentru a fi mai convingătoare, autorităţile au prezentat şi nişte cifre: în acest an s-au recoltat în jur de 620-630 de mii de tone de grâu, consumul intern fiind de 350 de mii de tone. Roada de porumb a fost de 800 de mii de tone, cu un consum anual estimat la 700 de mii de tone, seminţe de floarea-soarelui s-ar fi colectat 400 de mii de tone, consumul intern însemnând această cantitate. Aparent, „ne merge bine", vorba cântecului.

În acelaşi timp, statistica oficială pentru trimestrul doi, adică prima perioadă care captează unele din efectele epidemiei Covid, arată că în R. Moldova se atestă o reducere economică în termeni reali de 11,5% comparativ cu perioada respectivă a anului precedent. Să nu uităm că în trimestrul întâi, la fel, am avut o descreştere considerabilă, de 7%. Aparent, estimările oficiale ale autorităţilor, care tot insistă că descreşterea economică în 2020 va fi de doar 4,5%, sunt deja date peste cap.

Economia este în cădere liberă. Iar trimestrul trei şi trimestrul patru, din păcate, vor fi la fel de complicate şi negative ca efect pentru statistica oficială, dar şi pentru fiecare om şi agent economic în parte. Reducerea drastică a consumului din cauza sărăcirii populaţiei şi reducerii considerabile a venitului disponibil vor avea efect puternic asupra sectorului serviciilor în special, dar şi a încasărilor la buget, în următoarele perioade de timp, care nu se vor limita doar la anul 2020.

Bravada emanată de autorităţi în condiţii de criză crescândă are o singură explicaţie: încercarea de a arăta bine în declaraţii până la alegeri, pentru a nu ştirbi „imaginea" candidatului puterii la aceste alegeri. Iar după acea zi – vie potopul. Asta ar fi logica autorităţilor de azi. Pentru că dacă ar exista un pic de responsabilitate, în situaţia constatată deja azi şi de statistica oficială, ar fi fost prezentat de urgenţă un plan de anti-criză, cu o diagnoză pertinentă a situaţiei şi a măsurilor propuse pentru corectarea lucrurilor, precum şi pachete targhetate de ajutoare cu caracter economic, financiar şi social.

„Nu există criză financiară!" – asta declara ministrul economiei Dodon în 2008 şi până în iulie 2009, ca ulterior să avem efecte grele de îndurat şi corectat după încercarea ministrului de atunci de a ascunde realitatea sub preş. Scopul de atunci era identic cu cel de acum – de a trece *cu bine* de alegeri. Cu minciuni, cu manipulări, cu bravade care să acopere sărăcia şi necazul oamenilor afectaţi de criză.

Anul 2020 nu e cel mai complicat an economic din ultimii zece ani pentru R. Moldova. Acest an e unul dintre cei mai grei ani din ultimii 20 de ani. Şi nu doar Covid şi seceta sunt de vină. Avem cea mai iresponsabilă guvernare care aprofundează criza epidemiologică care se transformă în una economică, urmată de cea financiară, cu trecere treptată într-o criză umanitară.

Încercarea de a prezenta roada anului 2020 ca una suficientă pentru necesităţile interne este o manipulare. O bună parte din această producţie (grâu, floarea-soarelui, porumb, altele) este contractată sau chiar gajată în favoarea creditorilor care, la rândul lor, au contracte de livrare a producţiei respective. Doar nimeni nu poate să afirme azi că întreaga roadă, atâta cât este, e destinată pentru consum intern şi va asigura securitatea alimentară pentru cel puţin un an înainte. Cel puţin – pentru că sunt semnale clare de risc pentru anul agricol 2021, ca efect al secetei prelungite şi asupra plantelor multianuale, dar şi asupra lucrărilor de toamnă, atât de determinante pentru roada din 2021.

Guvernanţii nu vin să ne arate cum şi cu ce politici vor ajuta societatea să depăşească această situaţie, dar încearcă să ne hrănească cu o nouă porţie de baliverne doar pentru a-i asigura lui Dodon belşug, voie bună şi distracţii pentru următorii patru ani de mandat. Doar că minciuna nu poate fi de durată, iar realitatea introduce corectările necesare.

Atenţie maximă: criza cea mare e aici deja! Iar de responsabilitatea viitoarelor guvernări depinde cât de mulţi „vom muri", precum a menit actuala guvernare...

„La alegeri ne putem aștepta la fraude”

Duminica trecută, echipa GAZETEI de Chișinău a poposit în centrul raional Rezina, iar apoi la Șoldănești, unde a promovat și a distribuit ziarul, a discutat cu lumea și a efectuat un vox populi. Întrebarea principală pe care am adresat-o oamenilor cu care am conversat a fost dacă aceștia mai cred în alegeri oneste, nefraudate, în Republica Moldova.

Foto: Natalia MUNTEANU

Răspunsurile, deși diferă de la caz la caz, sunt identice în privința faptului că cetățeanul nostru a pierdut încrederea în actuala guvernare, în clasa politică ce a uitat de nevoile sale, lăsându-l să se descurce cum poate. Discursurile celor întrebați denotă sinceritate, grijă pentru soarta acestui pământ și a acestui neam, neliniște pentru ce ar mai putea să urmeze după alegerile care vin.

„Avem o societate rătăcită, care se vinde la alegeri”

La poarta pieței din Rezina, Alexandru, 49 de ani, fost profesor și fost militar, actualmente om de afaceri, vinde împreună cu fiul său tot ce-i trebuie omului: de la borcane pentru conserve până la produse alimentare și alte mărfuri ce se găsesc și în magazinul lui. Preferă să stea la aer liber și să prindă mai ușor cumpărătorii care, în zi de odihnă, ar putea trece mai departe fără a-i vizita localul.

„Alegerile la Rezina au un specific aparte. Vin autobuzele încărcate de peste Nistru cu alegători plătiți să-l voteze pe Dodon. Situația cu alegerea acestuia ar putea să se repete, poate chiar din primul tur, dacă nu se vor implica intelectualii, iar cei de pe dreapta nu se vor uni”, își dă cu părerea Alexandru.

Radu, fiul lui Alexandru, un băiat înalt și chipeș, este student la drept în anul doi la Galați și, până la începerea anului de învățământ în România, îi dă o mână de ajutor părintelui. „Nu cred în alegeri cinstite în Republica Moldova. Se fac declarații populiste și de pe dreapta, și de pe stânga. Oamenii nu mai cred în liderii politici, dar totuși votează, fiind manipulați mai ales pe ultima sută de metri”, opinează Radu.

„E clar că se falsifică”

La alegeri observatorii sunt împiedicați să urmărească corectitudinea votării și se comit foarte multe încălcări, observă acesta. „Nu vreau să ofensez pe nimeni, dar avem o societate rătăcită care se vinde la alegeri pentru te miri ce. Nu lipsește nici veșnicul conflict dintre generații, bătrânii votând cu socialiștii, iar tinerii plecând, și din această cauză, peste hotare”, declară Radu.

Raisa Rusu, 63 de ani, profesoară de matematică în Meșeni, în timpul liber este și operator de interviuri la Serviciul independent de sociologie și opinii. Nu crede nici ea în alegeri cinstite și o preocupă mult situația ce se creează în campania electorală.

„Nu vor avea frică nici de coronavirus, nici de Dumnezeu”

„Ne putem aștepta la fraude din partea socialistului Dodon, susținut și de democrați. Am colectat 32 de chestionare și în toate oamenii erau împotriva lui Dodon, sută la sută împotrivă. De unde se iau atâția susținători ai săi la alegeri? E clar că se falsifică. Pe de altă parte, se implică și biserica subordonată Rusiei, tot pentru Dodon. Tot din chestionare, pot să vă spun că Rusia, după părerea oamenilor, are cea mai mare influență asupra Republicii Moldova și a celor care o conduc”, menționează Raisa Rusu.

Valeriu, 47 de ani, vinde carne în buticul său. „Alegeri cinstite? Este ceva inexistent în Republica Moldova. Cu patru ani în urmă, orășelul nostru era plin de autobuze cu votanți de la Râbnița și tot așa o să fie și la următoarele alegeri prezidențiale. Acum este interzisă trecerea liberă peste Nistru, dar la alegeri o să vedeți că au s-o deschidă. Atunci nu vor avea frică nici de coronavirus, nici de Dumnezeu”, zice revoltat Valeriu.

„Ne amăgesc cu alegerile acestea”

Ion, 63 de ani, șofer, vinde produse agricole din propria grădină și nu crede nici el că am putea avea alegeri nefraudate. Discuția noastră e de scurtă durată, pentru că se apropie trei doamne și, aflând că suntem de la ziar, intră în vorbă și ne copleșesc cu sinceritatea lor. Toate nu cred în alegeri oneste, acest lucru fiind imposibil în spațiul nostru în care „totul se vinde și se cumpără”. Cireașa pe tort o pune însă Maria care râde și ne spune că „Dodon s-a pus independent, idiotul. El chiar crede că noi toți suntem niște proști?!”.

La Șoldănești stăm de vorbă cu Iacob, 61 de ani, șofer, care ne declară sincer că „alegeri cinstite la noi nu au fost, nu sunt și nu se știe dacă vor fi vreodată”; cu Silvia, 51 de ani, vânzătoare, care e sigură că „totul e cumpărat, numai ne amăgesc cu alegerile acestea! Dodon își rupe fundul să ajungă președinte, dar poate și-a rupe capul!”; cu Daniela, fiica ei, care vrea să plece peste hotare și cine știe dacă se mai întoarce.

Olga, 58 de ani, inginer, ne declară franc: „Buletinele sunt deja făcute, de aceea stau ei așa de liniștiți”, iar Vasile, 77 de ani, care, de asemenea, nu crede în onestitatea viitoarelor alegeri, nu-și pierde optimismul și susține că și după alegeri va proceda așa cum a făcut toată viața: „Este omăt, schiez, nu este, mă mai odihnesc...”

Sondaj realizat
de Gheorghe BÂLICI

Episcopia de Bălți a Mitropoliei Basarabiei oferă tablete elevilor nevoiași

O sută de elevi din nordul Republicii Moldova au primit tablete pentru ușurarea procesului educațional desfășurat online din partea Episcopiei de Bălți a Mitropoliei Basarabiei. Zece dintre dispozitive au ajuns la elevii Liceului „Alexei Mateevici” din Dondușeni, transmite www.infoprut.ro, preluat de Romanian Global News. Pentru cei zece copii, tabletele vor fi de mare ajutor în acest an școlar în care multe cursuri se vor preda la distanță. Beneficiarii acestor tablete au fost selectați după anumite criterii, ținându-se cont de rezultatele la învățătură, dar și de situația familiei, prioritate având cele cu mulți copii.

„Avem o familie numeroasă, dispozitive nu ajungeau, era și problema conexiunii la internet, de aceea unele lecții au fost nefrecventate. Eu sper că cu acest dispozitiv voi fi prezentă la toate lecțiile, voi citi, voi face prezentări. A fost un cadou foarte frumos”, a declarat una din beneficiare pentru TVR Moldova.

Cele 100 de tablete au fost cumpărate cu sprijinul românilor stabiliți în Franța. Episcopia de Bălți a Mitropoliei Basarabiei spune că ar putea urma o nouă astfel de donație, pentru a ajuta cât mai mulți copii să nu piardă legătura cu școala.

„Necesitățile sunt mai mari, nădăjduim că vor urma și alte 100 de tablete”, a subliniat PS Antonie.

Acesta nu este unicul ajutor pentru locuitorii orașului Dondușeni din partea Mitropoliei Basarabiei, în vreme de pandemie. În ultimele patru luni, mai multe familii nevoiașe din localitate au primit produse alimentare și de igienă din partea Episcopiei de Bălți.

Mafia din penitenciare sau de ce s-ar fi sinucis Vasile Biliurcă

Vasile Biliurcă, un tânăr de doar 18 ani din satul Pistruieni, raionul Telenești, a fost găsit strangulat la 30 iulie, în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău, unde fusese plasat cu două luni înainte. Tânărul și-ar fi pus capăt zilelor chiar de ziua de naștere a mamei sale, Mariana Biliurcă. Femeia nu-și găsește de atunci liniștea: a vorbit cu câteva zile înainte cu fiul său și acesta nu avea gânduri de suicid, dar i-a spus că se află în pericol dacă nu le dă urgent 400 de lei unor deținuți.

Julieta SAVIȚCHI

„A fost îngropat sub gard, fără cruce. Vreau să știu ce s-a întâmplat, dacă a fost omorât sau l-a silit cineva să o facă, ca să-i pot face un prohod creștinesc”, ne-a spus printre lacrimi mama tânărului decedat.

Vasile Biliurcă a crescut într-o familie din cele pe care asistenții sociali le califică ca vulnerabile. Mai are un frate și o soră, mai mici, iar mama sa a muncit din greu ca să-i crească și să-i întrețină de una singură. Locuitorii din Pistruieni îl caracterizează pe Vasile ca pe un tânăr liniștit, care mai făcea uneori câte o șotie, ca toți băieții.

Patima pentru „Jiguli”

După ce a absolvit gimnaziul din sat, s-a înscris la o școală profesională din Chișinău. Voia să se facă electrician, dar a renunțat la studii. Motivul a fost că mama nu a avut atunci 500 de lei ca să-i achite taxa pentru căminul în care urma să locuiască pe parcursul unui an de studii. A revenit în sat, a muncit ca zilier. Avea doar 17 ani când a plecat la Chișinău cu un consătean de al său pentru a se angaja la construcții. Atunci ar fi comis și prima infracțiune, răpirea unui automobil, cu care tinerii s-au plimbat câteva ore, apoi l-au părăsit.

După prima infracțiune, Vasile Biliurcă se pare că a dezvoltat o patimă pentru mașini, pe care le lua ca să se plimbe, apoi le lăsa. În aprilie 2020, când a împlinit vârsta de 18 ani, tânărul avea la activ vreo opt răpiri de automobile. Curios este faptul că majoritatea mașinilor erau de model „Jiguli”, fabricate în perioada sovietică.

Trimis la închisoare pentru că ar fi încălcat regulile de arest la domiciliu

Ultima faptă a lui Biliurcă, pentru care a primit mandat de arest la domiciliu, a fost răpirea „Jiguli”-ului patroanei unui bar din satul Pistruieni. Băiatul a luat mașina, veche de vreo 40 de ani, cu care s-a plimbat jumătate de noapte, a avariat-o și a lăsat-o pe un câmp. Proprietara i-a spus făptașului și mamei sale că nu-l iartă dacă nu-i achită prejudiciul, câteva sute de euro. Mariana Biliurcă a început să caute bani cu împrumut ca să-și salveze fiul.

În timp ce se afla în arest la domiciliu, cineva l-a denunțat că încalcă regulile, că l-a văzut cum vorbea la poartă cu niște tineri. Mariana Biliurcă presupune că Vasile ar fi fost denunțat de Elvira, proprietara „Jiguli”-ului, supărată că nu i-a fost achitat prejudiciul.

La 25 mai, pe numele lui Vasile Biliurcă a fost emis mandat de arestare și tânărul a ajuns în Penitenciarul 13.

Umilit și silit să dea bani

Vasile Biliurcă a fost plasat într-o celulă în care se aflau și lideri de grupări criminale. Mariana Biliurcă susține că a discutat cu fiul său prin skype și a observat că are vânătăi. „L-am întrebat dacă îl bat acolo. A recunoscut că este bătut pentru că nu cunoaște regulile pușcăriei”. Femeia ne-a mai povestit că după ce Vasile a ajuns în pușcărie, trebuia să-i transmită aproape în fiecare săptămână genți cu provizii și, în special, țigări.

„Spunea că fac mâncare împreună și că este obligat să împartă cu ceilalți ce-i trimiteam. La fel și cu țigările, trebuia să le dea celor mai mari. Cerea și bani, de vreo câteva ori am dat câte 200 de lei, pe care i-am pus pe un card. Mi-a zis că, dacă nu dau, va avea probleme mari. Cei care stăteau cu el au auzit de undeva că eu lucrez în Italia. Dar nu știu de unde au luat asta. Am fost anul trecut doar trei luni în Germania. Am muncit cu ziua și m-am împrumutat ca să-i fac băiatului colete”, ne-a spus mama tânărului.

La moarte pentru 400 de lei

Vasile i-a telefonat mamei sale cu câteva zile înainte de deces și i-a spus că trebuie să depună 400 de lei pe un cont de card. El i-a spus că se colectează banii pentru ziua de naștere a unui „mare julik”, o „autoritate”, care este de facto șeful pușcăriei, că cei mai mari strâng câte 600 de lei, iar lui, pentru că este tânăr și stă închis de vreo două luni, i se permite să dea mai puțin.

Mariana Biliurcă a spus că nu a reușit să transfere imediat banii pe card. „Nu avem bancomate în sat. I-am dat la o nepoată care s-a dus la Chișinău, iar aceasta nu a putut să-i transfere timp de două zile pentru că a lucrat. A făcut transferul joi, când Vasile era mort”, ne-a spus mama îndurerată.

Mariana Biliurcă, la mormântul fiului

Vasile Biliurcă

Dosar penal pentru șantaj și determinare la suicid

În cazul morții lui Vasile Biliurcă a fost pornit un dosar penal pentru șantaj și determinare la suicid. Lilian Prisăcaru, șeful Direcției crimă organizată din cadrul Inspectoratului Național de Investigații, ne-a comunicat că în cazul acesta nu pare să fie omor și este mai degrabă vorba de determinare la suicid.

Dosarul este gestionat de Sergiu Roșu, procuror în Procuratura pentru Combaterea Crimei Organizate și Cazuri Speciale. „Dosarul este pornit pentru șantaj și determinare la suicid. Probele arată că nu este vorba de omor, dar nu există o concluzie definitivă. Am derulat mai multe acțiuni de urmărire penală”, a precizat omul legii.

Procurorul ne-a mai comunicat că, până în prezent, nimeni nu are vreo calitate procesuală în dosarul respectiv.

Fenomenul din penitenciarele moldovenești

Despre crima organizată din penitenciare, condusă de „hoțul în lege” (liderul unei grupări de crimă organizată – *n.r.*) Vladimir Moscalciuc, alias Makena, care a creat o rețea de extorcare a banilor de la deținuți și rudele lor, s-a scris în repetate rânduri. În 2012, Moscalciuc și complicii săi au fost condamnați la ani grei de închisoare pentru șantaj și extorcarea banilor de la deținuți.

În prezent, avocații lui Makena muncesc din greu ca să-l scoată în libertate pe clientul lor. Nu demult, lui Moscalciuc i-a fost redus termenul cu aproape șase ani pentru că ar fi fost deținut în condiții inumane și degradante în Penitenciarul nr. 13. Următorul pas din schemă va fi eliberarea înainte de termen pentru că a ispășit 2/3 din pedeapsă. După această schemă au scăpat de închisoare Vlad Filat, luptătorul Ion Șoltoianu, precum și câțiva apropiați de ai lui Makena.

Iată ce ne-a scris un deținut despre crima organizată din penitenciare: „Datorită protecției oferite de directorul adjunct al Administrației Naționale a Penitenciarelor, Demcenco Serghei, gruparea criminală condusă de Makena face tot ce își dorește în închisori. Se vehiculează că șefii de penitenciare ar fi fost avertizați de Demcenco să nu împiedice și să nu documenteze extorcările de bani de către oamenii lui Makena. Deținuții sunt siliți să achite lunar cel puțin 100 de euro în acest „obșciak” și produse alimentare. Pentru că aceștia nu pot achita, sunt deposedați de case, terenuri, mijloace de transport. Se încearcă mușamalizarea cazului Biliurca, se vehiculează că Makena ar fi plătit bani grei ca să-și salveze ortacii. Nu vă pare curios că Makena și ortacii săi primesc caracteristici pozitive de la administrațiile penitenciarelor pentru a fi eliberați înainte de termen? Și Makena se pregătește de eliberare și intenționează să plece la Odesa. Toți membrii grupării lui Makena, care s-au eliberat recent sunt deja la Odesa și formează acolo grupări criminale noi”.

Ce spun șefii de penitenciare

Cadavrul lui Vasile Biliurcă a fost găsit pe terenul amenajat pentru sport și plimbări. Regulamentul închisorii nu permite plimbările solitare, și mai ales fără supraveghere, ale deținuților aflați în arest preventiv.

Vladimir Cojocaru, șeful interimar al Administrației Naționale a Penitenciarelor, ne-a comunicat că în cazul lui Biliurcă a fost pornită o anchetă de serviciu. „Este un caz ieșit din comun și noi am demarat o anchetă amplă. Dar am fost nevoiți să extindem termenul, este mult de lucru și a mai fost și focar de Covid-19. Deocamdată, ancheta nu este finalizată și nu pot să spun nimic concret”, a declarat Cojocaru.

Șeful de la penitenciare nu a comentat acuzațiile aduse subalternului său și a precizat că acesta se află în concediu.

Serghei Demcenco nu ne-a răspuns la telefon pentru a-i lua declarații în legătură cu învinuirile aduse.

Studiu: 42% din IMM-uri spun că riscă să falimenteze

Potrivit hărții interactive a IMM-urilor, elaborată de Alianța Întreprinderilor Mici și Mijlocii din R. Moldova care a evaluat impactul pandemiei asupra acestui sector, principalele preocupări ale respondenților țin de plata salariilor și lipsa clienților. „42% din respondenți sunt îngrijorați sau parțial îngrijorați de perspectiva unui faliment, iar 69 la sută au declarat că nu au acces adecvat la lichidități", a spus expertul Andrei Crigan.

A fost lansat Atlasul agriculturii ecologice

Acesta reprezintă o hartă electronică pe care sunt indicați producătorii certificați de produse agricole organice din republică. Atlasul conține informații despre fiecare producător certificat ECO, suprafața deținută, cultura care a fost crescută, organismul de certificare care a emis certificatul ECO, precum și informații despre procesatori și producătorii de produse agricole procesate ECO. În Republica Moldova activează 151 de producători agricoli care dețin certificate ECO pentru circa 50 de culturi agricole. Suprafața cultivată cu culturi agricole ecologice se estimează la circa 26 de mii de hectare.

De la o contracție de 4,5% în 2020 la o creștere cu 5% anul viitor

Într-un raport publicat miercuri, Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OCDE) și-a reactualizat previziunile cu privire la economia globală de anul acesta, adăugând că, deși scăderile rămân „fără precedent în istoria modernă", perspectivele s-au îmbunătățit semnificativ în ultimele trei luni. Agenția cu sediul la Paris crede că economia mondială va scădea cu 4,5% în 2020, urmând să înregistreze o creștere de 5% în 2020.

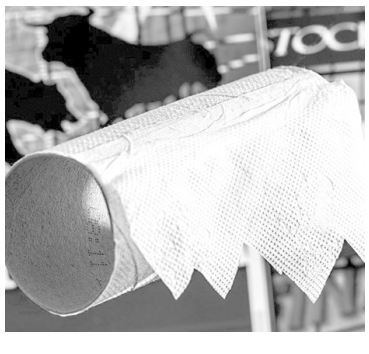

Ne așteaptă o recesiune economică mai mare decât în 2009

Săptămâna aceasta au fost publicate Datele Biroului Național de Statistică privind evoluția Produsului Intern Brut (PIB) în trimestrul doi din anul curent. Este vorba despre perioada trimestrială cea mai afectată de criza pandemică, or în lunile aprilie și mai economia a fost, practic, blocată pentru a opri răspândirea epidemiei de COVID-19. Atunci majoritatea întreprinderilor și instituțiilor și-au sistat activitatea, oamenii rămânând izolați la domiciliu.

Adrian Lupușor, director executiv Expert-Grup, crede că pentru a depăși criza este necesar un plan de susținere economică de un miliard de euro

Ion CHIȘLEA

Iată că, în pofida acestor măsuri drastice și din cauza gestionării neprofesioniste a crizei, răspândirea acesteia n-a fost oprită, însă economia a intrat în cel mai mare declin din, cel puțin, ultimii zece ani.

Fiind estimat în valoare nominală Produsul Intern Brut a însumat 44,63 miliarde lei în prețuri curente de piață, în scădere față de trimestrul II din 2019 cu 14% pe seria brută și cu 11,5% pe seria ajustată sezonier. Față de trimestrul unu din anul curent PIB-ul s-a diminuat cu 7% pe seria ajustată sezonier.

La scăderea PIB au contribuit majoritatea activităților economice, însă cel mai mult aceasta a fost influențată de câteva dintre ele.

Este vorba, în primul rând, de comerțul cu ridicata și cu amănuntul; întreținerea și repararea autovehiculelor și a motocicletelor; transport și depozitare; activități de cazare și alimentație publică. Toate acestea au contribuit cu 4,2% la scăderea PIB. Valoarea adăugată brută în cazul acestor activități, care contribuie cu 18% la formarea PIB a scăzut cu 21,4%.

Din punct de vedere al utilizării, scăderea PIB s-a datorat, în principal consumului final, care a contribuit cu 15% la reducere. Îndeosebi este vorba despre consumului final al gospodăriilor populației, al cărui volum s-a redus cu 17%, contribuind cu 13,6% la diminuarea PIB.

De remarcat că în semestrul întâi din 2020 Produsul Intern Brut a constituit în valoare nominală 88,314 miliarde lei, în scădere cu 7,2% față de semestrul I din 2019.

Potrivit ultimelor calcule ale Ministerului Economiei, guvernul estimează că, în acest an, economia va înregistra o scădere cu circa 4,5%. În 2021, se așteaptă o creștere cu 4,1%.

Totuși, până la finalul anului, mai sunt două trimestre în care scăderea se presupune a fi mult mai mică influențând și rezultatul anual. Se explică prin faptul că, într-o oarecare măsură, economia a început să funcționeze în a doua jumătate a lunii mai. Însă urmează să resimțim și rezultatele anului agricol extrem de prost din cauza secetei. Atât agricultura, cât și activitățile conexe vor înregistra din această cauză pierderi considerabile care, cu siguranță, vor trage și mai jos declinul economic.

Trei constatări de la directorul Expert-Grup

În baza evoluția PIB-ului în trimestrul doi, directorul executiv al Centrului analitic Expert-Grup, Adrian Lupușor, a făcut trei constatări pe pagina sa de Facebook și a venit cu unele recomandări privind o politică anti-criză mai ambițioasă.

El spune că efectul suprapunerii a două crize (Covid-19 și seceta) este cu adevărat dramatic. Chiar dacă baza de comparație este destul de mare deoarece în trimestrul doi din 2019 am avut o creștere destul de puternică și în trimestrele următoare scăderea ar putea fi mai mică, per ansamblu, anul economic 2020 ar putea fi mai rău față de criza economică din 2009.

Pe de altă parte, deși în 2021 ne putem aștepta la o creștere economică pozitivă, aceasta va fi una mai degrabă de recuperare, determinată de baza de comparație scăzută. Altfel spus, anul viitor nu va fi complicat de îmbunătățit indicatorii economici față de rezultatele extrem de proaste din al doilea trimestru al anului în curs. În context, Lupușor crede că pentru a ne reveni din criza din 2020 vom avea nevoie de minimum doi ani de creștere economică robustă, de cel puțin 5%.

Altă concluzie este că criza se propagă prin toate canalele posibile: reducerea cererii interne (consumul) și externe (exporturile), reducerea apetitului investițional, reducerea încasărilor la buget. Acestea se reduc chiar mai repede decât scade valoarea adăugată brută, înregistrată în economie. În concluzie, ar fi vorba despre sporirea evaziunii fiscale. În condiții de criză, undele companii sunt dispuse să-și treacă o parte din activitate în zona informală.

Singurul moment pozitiv privind evoluția Produsului Intern Brut. Însă aici nu este meritul vreunei politici profesioniste a autorităților, ci al subdezvoltării economiei moldovenești. Reducerea consumului populației s-a răsfrânt asupra reducerii importurilor. Acestea au scăzut mai repede decât exporturile anume din cauza că s-a redus consumul populației, care este acoperit în cea mai mare parte de importuri. Potrivit lui Lupușor, dacă excludem exportul net din statistică, recesiunea în trimestrul II ar fi fost de peste 20%.

Formarea brută de capital, care este calificată de Lupușor drept cel mai important indicator macroeconomic de care depinde nu doar creșterea economică curentă, dar și evoluțiile economice pe termen lung, a scăzut cu 8.5%.

Însă aici există o nuanță foarte importantă. Formarea brută de capital în ramura de producere de mașini și utilaje – care determină tehnologizarea întreprinderilor și generarea pe termen lung de valoare adăugată – s-a comprimat tocmai cu 28,3%. Astfel, modernizarea industrială a avut de suferit enorm.

Politică anticriză de circa un miliard de euro

Potrivit directorului Expert-Grup, este necesară urgent o politică economică autentică anti-criză. Ce trebuie să presupună ea?

Lupușor spune că ea trebuie să fie focusată pe compensarea urgentă a pierderilor populației. Mai exact, expertul spune că circa 70-80% din venitul ratat trebuie compensat imediat pentru a stimula consumul final.

De asemenea, e necesar un program de garanții de stat pentru credite de urgență pentru firme (achitări de salarii, furnizori, materie primă etc.) și subvenții și granturi de stat, cofinanțate de partenerii de dezvoltare. Acestea trebuie să stimuleze digitizarea afacerilor și instruirea personalului, stimularea procurării și procesării de materie primă locală, creșterea înzestrării tehnologice a întreprinderilor, în special a IMM focusate pe procesarea de materie primă locală și focusarea pe export, scurtarea lanțurilor valorice ale întreprinderilor prin facilitarea accesului direct al acestora la furnizori; de preferat autohtoni, și la consumatorii finali. De asemenea, trebuie să existe o solidaritate în societate prin promovarea activă a culturii de susținere a producătorilor autohtoni.

Totodată, este necesară urgentarea mecanismelor de restituire TVA (nu doar pentru fermieri), iar instituțiile de stat care se ocupă de controale la întreprinderi și emiteri de documente permisive trebuie să se transforme din organe represive în consultanți de afaceri.

„Avem nevoie de o schimbare radicală a paradigmei cu care statul tratează oamenii de afaceri, astfel încât Fiscul, ANSA și alții să-și instruiască angajații să se focuseze pe consultanță, și nu pe controale și birocrație. Vom ieși din criză grație antreprenorilor, care trebuie susținuți prin toate mecanismele posibile", concluzionează directorul Expert-Grup.

El estimează că pentru acest set de măsuri ar fi necesar circa un miliard de euro, care pot fi mobilizate atât pe intern prin creșterea împrumuturilor de la bănci, cât și pe extern prin ameliorarea relațiilor cu partenerii de dezvoltare, îmbunătățirea coordonării asistenței externe și emiterea de euroobligațiuni.

Maşinăria pusă la cale de socialişti pentru fraudarea alegerilor prezidenţiale

Privet din Tula!

Semnalarea ilegalităţilor comise la înregistrarea prealabilă a alegătorilor nu este suficientă pentru contracararea acestor acţiuni ilegale. Acestea trebuie denunţate şi demonstrate în instanţa de judecată, susţin observatorii politici după dezvăluirea implicării funcţionarilor socialişti în falsificarea cererilor de înregistrare prealabilă a alegătorilor expediate la Comisia Electorală Centrală (CEC) din Rusia.

Ilie GULCA

Odată cu lansarea procesului înregistrării prealabile a alegătorilor din diaspora pentru alegerile prezidenţiale din 1 noiembrie, Rusia a ajuns pe primele poziţii după numărul de astfel de solicitări. Dacă până la alegerile parlamentare din 2019, erau mai puţin de 600 de solicitări din Rusia, în prezent, numărul acestora a ajuns la 5.533. Dintre aceştia, 2.413 au parvenit la CEC în formă scrisă, cu semnături de la persoane care ar intenţiona să voteze la Moscova sau Sankt-Petersburg.

O investigaţie a postului de televiziune TV8 a identificat zeci de oameni care se află în R. Moldova, dar care au semnat că intenţionează să voteze pe 1 noiembrie în Rusia. Cel mai grav este faptul că în listele cu pricina figurează persoane cu funcţii publice în cadrul unor autorităţi locale conduse de reprezentanţi ai Partidului Socialiştilor.

Mai exact, reporterii de la TV8 au depistat că în satul Grinăuţi-Moldova, Ocniţa, mai mulţi angajaţi ai Primăriei au semnat pentru a se înscrie prealabil pentru a vota la prezidenţiale tocmai la Moscova sau la Sankt-Petersburg. Listele cu semnături au fost depuse pe 7 august la CEC. Printre solicitanţi figurează secretara primăriei, contabila-şefă, perceptorul fiscal şi şoferul primăriei.

Activiştii socialişti vor să voteze de la Sankt-Petersburg şi Moscova

Alături de funcţionarii primăriei, au fost incluse în liste mai multe persoane care locuiesc în aceeaşi comună. Numele acestora sunt însoţite de IDNP-uri, semnături, care par să fie falsificate, odată ce toţi susţin că nu au semnat nimic.

Cazuri similare au fost semnalate reporterilor TV8 de mai multe persoane care locuiesc în Occident. Victor Cociug, avocat din Olanda, în dimineaţa zilei de 15 septembrie, fiind în vacanţă în Moldova, a încercat să se înregistreze online pe site-ul CEC pentru a vota în Haga, Olanda, dar surpriză! A aflat că era înregistrat deja, de patru zile, ca să voteze în Kursk, Rusia. Asemenea cazuri au fost semnalate de mai mulţi cetăţeni moldoveni din Belgia.

Preşedintele CEC, Dorin Cimil, susţine că „a auzit din presă” despre aceste îngrijorări legate de fraudarea procesului de înregistrare prealabilă a alegătorilor în Rusia, dar probe concrete nu i-au fost prezentate. În opinia lui, CEC nu are obligaţia să verifice corectitudinea întocmirii acestor liste.

„Dacă nu vor fi sesizări argumentate pe subiectul dat şi nu va fi demonstrat faptul că semnăturile de pe aceste cereri nu aparţin persoanelor date, într-adevăr există riscul că noi vom lua în consideraţie aceste cereri la determinarea numărului de cereri pentru secţiile de vot. De aceea, în situaţia în care se depistează asemenea cazuri trebuie să existe o sesizare pentru ca procuratura şi organele Ministerului de Interne să examineze fiecare caz în parte”, a declarat pentru TV8 preşedintele CEC.

Şefului CEC nu i-au fost prezentate probe

Conform datelor CEC, cele mai multe cereri prealabile de votare în Rusia au fost depuse pentru localităţile Moscova, Odinţovo, Domodedovo, Cehov, Tula, Kursk, Kostroma, Voronej, Lipeţk. În total, peste 5.500 de înregistrări prealabile.

În acelaşi timp, Asociaţia Promo-Lex a semnalat recent o creştere stabilă a numărului de alegători din regiunea transnistreană şi a celor fără domiciliu/reşedinţă, inclusiv a celor care au emigrat. În opinia Promo-LEX, acest fapt trezeşte suspiciuni şi neîncrederea societăţii faţă de Registrul de stat al alegătorilor, faţă de calitatea listelor electorale şi, în consecinţă, faţă de rezultatele alegerilor.

Registrul de stat al alegătorilor înregistrează un număr de 3.285.874 de alegători, ceea ce constituie circa 80% din numărul total al cetăţenilor Republicii Moldova declarat de Agenţia Servicii Publice. Din numărul total de alegători înregistraţi, aproximativ 15% le constituie alegătorii din regiunea transnistreană (circa 249.000) şi cei fără domiciliu/reşedinţă, inclusiv cei care au emigrat autorizat peste hotare (circa 229.000).

Reprezentanţii PAS ne-au declarat că au făcut deja reclamaţii la CEC şi Procuratură pentru a denunţa aceste cazuri.

Cetăţenii din stânga Nistrului, tot mai activi

În ce priveşte alegătorii din regiunea transnistreană, informaţia privind starea civilă a acestora, inclusiv decesul, este actualizată doar în baza adresării directe a cetăţeanului Republicii Moldova sau a moştenitorilor acestuia (în caz de deces).

Aceeaşi situaţie este atestată de Promo-Lex şi în cazul cetăţenilor Republicii Moldova care au emigrat.

„Situaţia descrisă este alarmantă din moment ce aproximativ 8% din numărul total de alegători sunt cei din regiunea transnistreană, iar circa 7% – alegătorii fără domiciliu/reşedinţă, inclusiv cei care au emigrat autorizat peste hotarele ţării”, se menţionează într-un raport Promo-Lex.

Prin urmare, organizaţia neguvernamentală a constatat că autorităţile moldoveneşti nu gestionează direct şi continuu procesul de actualizare a informaţiei privind datele a circa 15% din alegători.

Opoziţia trebuie să denunţe aceste acţiuni în justiţie

Comentatorul politic Nicolae Negru observă că în spatele acestor acţiuni este Rusia. Numărul cererilor este exagerat, în opinia sa, deoarece cetăţenii moldoveni care lucrează în Rusia nu mai sunt atât de mulţi „cum spune Dodon”.

De asemenea, semnalează comentatorul, pe direcţia transnistreană, Dodon face tot ce este posibil ca să obţină voturi din stânga Nistrului. „Şi aici se observă felul în care îl tratează Dodon pe Krasnoselski, cum l-a primit ca pe un adevărat preşedinte.”

În acelaşi timp, remarcă observatorul, autorităţile nu se grăbesc să facă eforturi în direcţia ca cetăţenii moldoveni din Europa să participe la aceste alegeri. Au redus programul zilei de alegeri cu două ore, în loc să le acorde acestor secţii din afară mai multe zile.

„Cel mai important este ca opoziţia să reacţioneze adecvat la aceste fapte ilegale ale socialiştilor şi să le denunţe în justiţie. Dacă aceste ilegalităţi nu sunt reclamate în justiţie, nu au nicio valoare juridică”, semnalează el.

Mapamond

Recorduri de contaminări în India şi în Germania

India a raportat un alt record global de contaminări cu COVID-19 într-o singură zi – 97.894 de cazuri în ultimele 24 de ore, transmite theguardian.com. China a izolat un oraş la hotarul cu Myanmar şi a lansat o campanie de testare a tuturor locuitorilor, peste 200.000 de oameni. Organizaţia Mondială a Sănătăţii a preîntâmpinat statele Americii Latine să nu redeschidă hotarele în curând. Numărul de cazuri confirmate în Germania a crescut cu 2.194, ajungând joi la 265.857 de persoane contaminate, a doua cea mai mare creştere din aprilie.

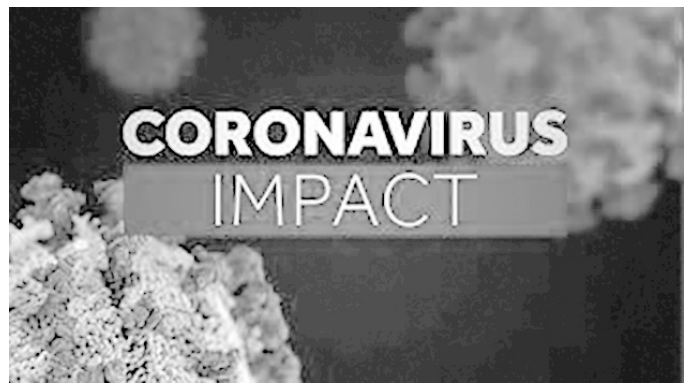

Trump promite o vaccinare masivă din octombrie

Preşedintele SUA, Donald Trump, a declarat că vaccinarea în masă împotriva COVID-19 va începe în octombrie, potrivit CNBC, citat de tvrain.ru. „Suntem pe cale de a furniza şi repartiza vaccinul în cel mai sigur şi eficient mod. Credem că vom începe acest lucru aproximativ în octombrie”, a spus el. După spusele sale, vaccinarea va începe „la mijlocul lui octombrie, probabil, puţin mai târziu”. În cazul cel mai dificil, populaţia va avea preparatul în noiembrie, şi nu în 2021, după cum se vehiculează, a spus liderul de la Casa Albă.

Belarus: Opozanta Maria Kolesnikova, inculpată pentru periclitarea securităţii naţionale

Lidera protestatarilor din Belarus, Maria Kolesnikova, arestată săptămâna trecută, a fost inculpată pentru periclitarea securităţii naţionale, relatează dpa, citată de agerpres.ro. Ea riscă până la cinci ani de închisoare dacă va fi găsită vinovată de această acuzaţie, în conformitate cu legea din Belarus. Kolesnikova s-a angajat în „apeluri la acţiuni menite să pericliteze securitatea naţională a Republicii Belarus”, a afirmat Comitetul de investigaţii într-un comunicat postat pe reţeaua Telegram. „Ea rămâne în arest. O investigaţie este în desfăşurare”, se mai menţionează în comunicat.

Afacerea Navalnîi înseamnă „moarte cerebrală” pentru relaţiile franco-ruse

Otrăvirea opozantului rus Aleksei Navalnîi ar putea să însemne „moarte cerebrală” pentru apropierea franco-rusă operată în anul trecut de Emmanuel Macron?, se întreabă lefigaro.fr. Între Moscova şi Paris ambianţa este din nou glacială. Summit-ul strategic „2+2”, care trebuia să reunească miniştrii Afacerilor Externe şi ai Apărării ai celor două state a fost anulat. Vizita la Moscova a preşedintelui francez este pusă în paranteze. Şi după ce analizele franceze au confirmat, la rândul lor, că Navalnîi a fost otrăvit cu gazul neurotoxic militar „Noviciok”, Emmanuel Macron a crescut tonul faţă de Kremlin.

Parisul şi Berlinul îşi stabilesc colaborarea în domeniul apărării

Gestul este un simbol frumos, scrie lemonde.fr, chiar dacă totul e abia în stadiu de proiect. Pe baza aeriană militară din Evreux, teritoriul Franţei, joi, 17 septembrie, miniştrii francez şi german ai Apărării, Florence Parly şi Annegret Kramp Karrenbauer, trebuie să pună prima piatră a cooperării militare dintre cele două state, „escadronul mixt de transport tactic”, care va reuni în acelaşi loc avioane şi specialişti ai celor două state. Aceasta va fi, altfel spus, „prima unitate operaţională franco-germană”, care trebuie să numere în 2024 zece avioane militare C-130J (patru franceze şi şase germane). ***(I.G.)***

Harta lumii

Crucișătorul „Hollywood“

Adrian CIUBOTARU

Hollywood-ul devine din ce în ce mai amuzant. Dar nu prin calitatea comediilor pe care le produce, în vădită scădere, ci prin angajamentul politic al reprezentanților săi.

Ne-am obișnuit de mult cu extravaganțele creatorilor de film îndeobște și cu bizareriile actorilor americani în parte. Prostimea se ghidează de sfaturile și de modul de viață al vedetelor, crezând că notorietatea e un semn de competență în orice domeniu. Oamenii cu scaun la cap știu însă prețul adevărat al opiniilor culturale, al ideilor religioase, al schemelor de gândire și de nutriție promovate de toate aceste personaje care își câștigă pâinea chiar în acest mod: trăindu-și viața în văzul lumii.

Se întâmplă ca și actorii să strălucească prin cultură aleasă: cei care au trăit în URSS sau au urmărit scena britanică de acum trei-patru decenii își dau seama foarte bine la cine fac aluzie. Dar acei actori au fost excepții de la regulă, nu regula. Care e simplă: actorul e o unealtă de făcut filme sau spectacole în mâna regizorului și o unealtă de făcut bani în mâinile producătorului. Iar de la o bucată de vreme, vedeta cinematoidă e și un puternic magnet publicitar și, pe lângă aceasta, un accelerator considerabil de rating pentru media.

Gloria și statutul central pe care îl dobândește, logic, actorul (ca și sportivul de mare performanță, de altfel) în societatea de consum îl face pe acesta să se creadă nu doar omniprezent în viața de zi cu zi a omenirii, ci și omnipotent. De aici obligația lui „morală“ de a interveni în cursul lucrurilor și de a-l corecta cu păreri și angajamente de tot soiul. De la o habă de vreme, aceste angajamente nu mai vizează doar bunăstarea ecologică a planetei și nici burticile umflate de foame ale copiilor din Africa, ci chiar paradigma culturală și politică a momentului.

În anii 1980-1990, Oliver Stone și Michael Moore, ca și actorii care le împărtășeau elucubrațiile și teoriile conspiraționiste, erau văzuți drept niște excentrici. Lumea le lua în serios producțiile cinematografice și documentare, dar le trata cu destulă complezență opiniile politice. Azi, implicarea actorului Mark Ruffalo în campania lui Bernie Sanders nu doar că nu mai surprinde pe nimeni, ba dimpotrivă, e privită cu multă simpatie și chiar cu pizmă: „Ce curaj civic, ce exemplu, ce atitudine!“, se aude de peste tot.

Corectitudinea politică, care a îmbrăcat de curând straiele protestului social și ale revoluției culturale, a infectat, implacabil, și Hollywood-ul. Nimic mai ridicol decât asocierea ditamai industriei multitrilionare cu retorica maoistă a BLM-ului, „cancel culture“, „woke“ etc. Dar dacă savanți, universitari și scriitori nu se remarcă prin spirit critic, de ce ar da dovadă de el tocmai actorii sau producătorii de filme?

Pe acest fundal, decizia Academiei Americane de Film de a schimba regulile privind diversitatea și incluziunea e o aberație cât se poate de... logică, întrucât e urmarea firească a unei tendințe mai vechi și deja statornicite în chip de *mainstream*. Astfel, până în 2024, creatorii de filme vor *trebui să includă* în distribuție, în anumite proporții, actori din minorități etnice sau rasiale, fie din comunitatea LGBTQ, fără a neglija persoanele cu dizabilități și cu alte handicapuri, astfel asigurându-se așa-numita „diversitate de gen“. Dar asta numai dacă producătorii vor ca pelicula lor să fie eligibilă la categoria „cel mai bun film“ – aceasta e latura „democratică“ a deciziei, căci latura estetică e scoasă cu desăvârșire din calcul.

Fără îndoială, conformismul hollywoodian e susceptibil mai curând de oportunism decât de un real angajament social și politic: media și gloata e vrăjită de retorica „schimbării“, cum să le neglijezi? Pe termen lung însă, ar putea însemna sfârșitul unei epoci în cinematografie. Și poate chiar sfârșitul Hollywood-ului, așa cum îl știam și cum ne-a fost drag, cu bunele și cu relele lui.

Caricatura la gazetă

A-politice

Pentru libertatea noastră și a voastră!

Mircea V. CIOBANU

Vă mai amintiți sloganul: „Pentru libertatea noastră și a voatră! За нашу и вашу свободу!? Era re-lansat de opoziția națională și democratică din republicile baltice și adresat cetățenilor din alte „republici”. În primul rând, metropolei, rușilor, inclusiv celor din instituțiile și organele represive.

Balticii erau convinși că instaurarea unui regim democratic în URSS va favoriza lupta lor de emancipare națională. Pentru ei lozinca a avut efectul scontat: azi ei trăiesc într-o altă lume și au și uitat de coșmarul *socialismului dezvoltat* și de „necuprinsa patrie”.

Istoria acestui apel e veche. El a fost lansat de polonezi în timpul *Revoltei din Noiembrie* (1830). Lozinca voia să sublinieze că mișcarea de emancipare națională nu e orientată împotriva poporului rus, ci împotriva regimului opresiv. Vorba vine, tot atunci a fost compus extraordinarul „Studiu revoluționar” al lui Frederic Chopin în *do minor*. Aflat în exil la Paris, genialul compozitor, susținător al cauzei naționale a compatrioților, le dedica polonezilor acest înălțător imn al libertății.

Lozinca a fost afișată și la 25 august 1968 în Piața Roșie din Moscova, când șapte disidenți au protestat împotriva invaziei sovietice în Cehoslovacia. Șapte (numai șapte!) intelectuali, savanți, studenți, poeți. Suficienți însă să spele obrazul unui „mare popor”. Václav Havel i-a numit conștiința trează a poporului rus, iar revista *Listy*. *Literární noviny*, cea mai importantă platformă de discuții din Praga anilor 1967-69, a emis celebra formulă: acești șapte disidenți sovietici înseamnă *cel puțin șapte argumente* pentru *a nu-i detesta pe toți rușii*, de-a valma. Dincolo de patetismul implicit, e și un simplu adevăr aici: câțiva reprezentanți ai unei națiuni o pot reabilita, după o succesiune de lașități ale maselor largi sau ale demnitarilor discreditați.

Mi-am amintit de acest slogan *egoist*, extins însă, cu toată generozitatea, spre Celălalt, în aceste zile, când compasiunea pentru poporul din Belarus, care încearcă să devină liber de dictatură, devine o lozincă *pentru necesitățile noastre interne*. Mi-am amintit, mai ales, în legătură cu o replică de pe *rețele*, esența căreia era următoarea: ce treabă avem noi cu ceea ce se întâmplă în Belarus? Or cam asta sugera și Igor Dodon, dar și mentorul său de la Kremlin: e treaba „internă” a belorușilor.

Autorul replicii nu a uitat să-mi explice rezervele sale, mai ales, în legătură cu apelul Svetlanei Aleksievici: scriitoarea se adresa *inteligheției ruse*, numindu-i pe vecinii din Est „frați” (adică, sugera oponentul meu: descurcă-se ei, *vecinii și frații*, înde ei, noi ce treabă avem?). Povestea însă ne privește în modul cel mai direct. Or, azi, „vecini” ne sunt cam toți din jurul nostru, de la cercul polar la tropice, de la insulele britanice la cele japoneze. Orice mișcare pe acest spațiu provoacă vârtejuri ale atmosferei și la noi. Cu atât mai mult, tot ce se întâmplă în Europa de Est, inclusiv în fostele republici sovietice.

„Mișcarea” noastră (obosită, sforăitoare, capricioasă) spre lumea civilizată se împotmolește, inclusiv, din cauza *contramodelelor*, care provoacă nostalgii după „patria pierdută”. Or *modele sovietice* azi sunt trei: administrația de la Kremlin (liderul căreia declara că „destrămarea URSS a fost o catastrofă”); regimul colhoznic al lui Lukașenko și cazarma sovietică de la Tiraspol.

Până nu se vor produce reforme democratice radicale în aceste trei ținuturi (foarte diferite ca proporții), noi nu ne vom putea integra liber în sistemul comunitar al economiei și culturii europene. *Libertățile de circulație* și *liberul schimb* nu ne vor ajuta, atâta timp cât o bună parte din populație mai este nostalgică a trecutului, alimentându-și dorurile cu stupefiantele din aceste trei teritorii contaminate de URSS-ism.

Unii colegi consideră că în materie de libertate putem fi comparați cu Belarus. Nu-s de acord. Nu ne putem plânge de libertățile de opinie, de alegere, de circulație. Că aproape nu avem presă independentă e *altceva*. Nu-s doar banii la mijloc, după cum se crede (refrenul cu „cenzura economică” e fals).

Explicația e în *modesta solicitare*, la noi, a libertății. Cu *mijloacele de informare*, fiecare se descurcă cum poate, *accesând sursele credibile* (și nu sunt puține!). Chiar și cu o singură sursă credibilă, deja nu mai putem să ne plângem. Dacă cetățeanul ar avea nevoie de informație autentică (nu de propagandă), el ar plăti surselor credibile și *media* profesioniste ar prospera.

Libertatea e *un bun concret* și *poate aduce plusvaloare* dacă știi ce să faci cu ea. Națiunile care știu să beneficieze de ea, prosperă. Dar când e marfă nesolicitată, fie și la îndemâna oricui, nu e bună la nimic.

Unii colegi

consideră că în materie de libertate putem fi comparați cu Belarus. Nu-s de acord. Nu ne putem plânge de libertățile de opinie, de alegere, de circulație. Că aproape nu avem presă independentă e altceva. Nu-s doar banii la mijloc, după cum se crede (refrenul cu „cenzura economică” e fals). Explicația e în modesta solicitare, la noi, a libertății. Cu mijloacele de informare, fiecare se descurcă cum poate, accesând sursele credibile (și nu sunt puține!).

Povara nimicniciei noastre

Ilie LUPAN

Credeam că subiectul privind autorul „Toiagului păstoriei”, după atâtea meandre ale istoriei, dirijate de la Lubianka, ce au lăsat urme adânci, încă necicatrizate în memoria basarabenilor, va fi îngropat pentru nu știu câtă vreme, dar iată că nu a fost să fie. Mihai Poiată a deschis Cutia Pandorei. Și, dacă e bal, bal să fie. Trăim în epoca democrației și a libertății de expresie, nu? Păi uite, îmi permit să-mi exprim opinia și îi invit și pe alții să se pronunțe pe marginea subiectului, singura mea rugăminte fiind ca opiniile să fie exprimate la obiect și într-un limbaj decent, fără injurii, fără acuze și atacuri la persoană. Să discutăm despre un fenomen, dacă acesta într-adevăr există.

Fenomenul Ion Druță. Ion Druță într-adevăr este un scriitor fenomenal (din dragoste pentru Druță, cândva, am comis un gest reprobabil, de care mi-e rușine să-mi amintesc). Nu mă apuc să dezghioc acum opera sa, pe care o știam pe dinafară încă din școală și din studenție, am citit aproape tot ce a scris, cu excepția ultimelor lucrări, probabil, din cauza supărării și a influenței sale (nefaste) asupra destinului nostru (așa credeam și mai cred încă). O să încerc să fiu explicit în rândurile ce urmează.

Druță a suferit, e adevărat, din cauza regimului comunist, din cauza lui Bodiul (dar nu a lui Smirnov, cum scria cineva), dar a și dus un trai normal sub acest regim, la Moscova (nu a fost interzis să fie editat, precum V. Vasilache, nu a flămânzit, ca Bulgakov, și slavă Domnului). Dar noi vorbim de momentele de răscruce, când se decide istoria neamului tău. Degeaba ai scris despre țăranii tăi din Horodiște, despre mătușa Ruța și despre atâția alții, dacă în momente cruciale tu decuplezi Basarabia de țările baltice când e vorba de Pactul Molotov-Ribbentrop sau vii și participi la o adunătură de tipul „Casa noastră – Republica Moldova”.

În fine, vocea lui Druță de la tribună ar fi contat la Marea Adunare Națională din 27 august 1991, chiar dacă votul decisiv a aparținut majorității parlamentare. Deși el ar fi putut avea un rol crucial în cursul istoriei. Poate că, pe lângă „Cine a stins lumina în România”, ar fi trebuit să urmeze ceva de genul „Uite că se vede luminița la capătul tunelului”, iar aceasta, cu siguranță, nu se vede dincolo de Nistru...

S-a vorbit în repetate rânduri despre rolul personalităților în istorie, în multe cazuri scriitorii jucând un rol esențial. E suficient să pomenim aici despre scriitorii pașoptiști, despre rolul lui Kogălniceanu în Unirea Principatelor etc.

Apropo, Druță a fost primul care a vorbit la Chișinău despre Constantin Stere și despre recuperarea operei sale literare. Mulțam și pentru asta. Dar Druță nu a suflat un cuvânt că, în mare măsură, datorită lui Stere (distins profesor, avocat și scriitor, cu o experiență de deținut politic sub regimul țarist), după discursul său în Sfatul Țării, a înclinat balanța în favoarea Unirii Basarabiei cu România. Credeți că Druță nu știa acest lucru? M-aș mira.

Sau cazul mitropolitului Bănulescu-Bodoni, susținut cu ardoare de Druță. Să nu fi știut marele prozator că acesta a fost un om al

rușilor, pregătit cu mult timp înainte de anexarea Basarabiei, ales special din Ardeal, chipurile, om de-al vostru, român sadea? Mă îndoiesc. Druță era foarte bine documentat despre ceea ce scria sau vorbea.

Ei bine, se știe că cei care au făcut pact cu diavolul, chiar dacă au avut talent cu carul, până la urmă au ajuns la haznaua istoriei. Este și cazul lui Henri Barbusse. Acesta s-a înhăitat cu bolșevicii, a profitat din plin de pe urma prieteniei cu regimul criminal din Rusia, și îi era în cur de România, împotriva căreia a scris la comanda Moscovei, unde și-a avut și rușinosul sfârșit, ajungând să fie detestat chiar și de conaționalii săi...

Au mai fost cazuri când mari scriitori au flirtat cu regimuri comuniste. Gabriel García Márquez a fost prieten cu Fidel Castro, a susținut regimul acestuia. Dar nu a fost vorba de poporul său: nu se știe cum ar fi reacționat el dacă columbienii săi ar fi ajuns la ananghie sau ar fi nimerit sub ocupație străină...

Dar pe Druță, cu statura sa gigantică în plan spiritual, moral, ce l-a împiedicat să devină un al doilea Stere? Pot doar presupune că Druță a trăit o dramă personală peste care nu a putut trece, în numele unei cauze mărețe. Chiar nu știu cum aș fi procedat eu dacă aș fi fost în aceeași situație. Ca om, nu ca scriitor. Cheia enigmei eu o văd nu în ceea ce a scris cândva Costică Munteanu (care, apropo, a profitat din plin de pe urma lui Druță), ci în „Hronicul găinarilor”... Poate că Busuioc, dacă ar fi în viață, ne-ar putea explica mai multe...

Puteți spune că Druță e măreț, că e magnific, că e genial... Istoria literaturii îi va așeza la locul meritat pe toți scriitorii, mai mari sau mai mici. Ca om al cetății, însă, Druță nu s-a putut ridica, din păcate, la nivelul talentului său literar. Poate greșesc. A greși e omenește, însă a persevera în greșeală este diabolic. De aceea, nu voi mai spune nici un cuvânt pe această temă.

P.S. Reacțiile la textul meu nu au fost univoce și e normal să fie așa. Dar mi-am amintit de un caz despre o întâlnire a lui Druță de prin anii ‘70 cu un fost învățător al său de la țară, un om dintr-o bucată, cu școală românească, cu suflet românesc, la care a mai asistat cineva de la Chișinău. Au discutat despre multe, dar mai ales despre politică, despre români, despre ruși, în contradictoriu. Bătrânul profesor, deși era destul de calm, la un moment dat a răbufnit și i-a pus sacramentala întrebare. „Bine, măi Ionică, dacă așa crezi, ia să-mi spui clar: ce a fost în 1940 – eliberare sau ocupație?”. După răspunsul lui „Ionică”, profesorul a dat din mână a lehamite, profund dezamăgit, și ar fi zis: dar nu mai avem ce vorbi pe tema asta!”. În răspunsul lui Druță este cheia, esența filosofiei artistice a scriitorului. (Nu am păstrat publicația cu pricina, am reprodus din memorie, dacă o are cineva, rog să completeze).

...După postarea textului de mai sus, m-a contactat cineva și mi-a relatat cazuri concrete, probe concludente privind atitudinea lui Druță față de români, despre românofobia lui... Noi doar bănuiam, intuiam, dar realitatea este mult mai crudă... și mai urâtă!

Despre WC, populism și conduita parlamentarilor

Adrian LUPUȘOR

Vin alegerile, iar campania electorală și politica în general de pe Bâc devine tot mai aproape de wc. E posibil să stabilim vreun cod etic pentru a reglementa cumva conduita deputaților în campanii electorale? De ce să nu fie și un moratoriu pe perioada campaniei electorale pe implicarea instituțiilor apolitice (instituții educaționale, armată, biserică etc.) în activitățile electorale? Cred că este necesară o reglementare mai strictă a conduitei deputaților în perioadele (pre)electorale. Avem nevoie de luptă electorală autentică, bazată pe idei, politici și viziuni, și nu pe populism, manipulări și politicianism de wc.

O crimă care acoperă altă crimă

Petru MACOVEI

Așa ceva nu poate rămâne nepedepsit: judecătorul care a dat o sentință foarte blândă pentru o crimă gravă împotriva drepturilor omului și și-a secretizat ilegal „opera”, procurorul/procurorii care au îndeplinit indicațiile politicienilor, au investigat formal această crimă odioasă și nu au contestat la timp hotărârea judecătorească abuzivă – oamenii ăștia trebuie măturați din sistem și pedepsiți exemplar.

Avem CSM, CSP – dar ce folos?

Până nu se întâmplă asta, R. Moldova rămâne țara care își acoperă criminalii și sistemul capturat de aceștia.

Despre Chicu, grâu, păpușoi și pătlăgele

Valentin CHILAT CORNACI

Chicu ne asigură că RM are rezerva necesară de cereale pentru consumul intern, chiar există și surplusuri pentru export. De rezervă nu știu, dar exportul cred că se va efectua în Găgăuzia și raioanele de sud, unde a fost jale anul acesta din cauza secetei. Dar în rest să nu ne facem griji că porumb, grâu, hrișcă, pătlăgele, maioneză, chipsuri și toate celelalte în RM vor fi îndeajuns. Marii importatori abia așteaptă să ne fericească cu toate bunătățile din lume. Supermarketurile vor fi pline cu mere din Polonia, poamă din Italia, pătlăgele din Turcia.

Marketurile

vor fi pline cu mere din Polonia, poamă din Italia, pătlăgele din Turcia.

Cică la elevatoarele din RM deja se aduce masiv porumb la prețul de 3,5 lei din Ucraina și grâu din Rusia cu 3,00 lei kg. Zilele acestea, procesatorii de mere din statul acesta pur agrar și-au făcut milă de noi, pomicultorii, și ne-au dat tocmai 1,5 lei pentru un kg de mere la prelucrare, dar zic că în zilele următoare vor scădea din preț, căci Polonia dictează prețul la concentrat și nu pot da sume așa de mari.

După toate acestea apare o întrebare.

Nahren RM îi trebuie agricultură, dacă-n toată lumea există de toate?

Fiecare se joacă în colțul lui

Lilia CALANCEA

Trăiesc lângă o grădiniță. Micii Ponei.

Azi dimineață aud plânset isteric de copil. Pesemne, e unul nou, îmi zic. Până se acomodează, până una, alta, exemplu clasic de isterie matinală.

5-10-30 de minute copilul urlă întruna.

Nu-i nimic, îmi zic. Și eu când eram mică... Și pe fata mea când o duceam...

Ies cu cafeaua la balcon. Urmăresc jelea.

Nu m-am mirat deloc că educatoarele nu-l alinau nicicum.

M-a mirat altceva. Ceea ce nu vede niciun părinte după ce-și lasă odorul la grădiniță.

Niciun copil nu se uită în partea celui care plânge.

Fiecare se joacă în colțul lui.

Vrând-nevrând, mi-am adus aminte de grădinița copilăriei mele “Solnyshko” (Soarele).

Mie îmi plăcea să plâng dimineața. Mama mă lăsa greu la grădiniță. Ceea ce nu știa mama e că nu plângeam niciodată mult. Nu mă lăsau copiii. Se găsea mereu cineva care se apropia, mă privea câteva secunde, mă mângâia pe creștet și mă apuca de mânuță:

Hai să ne jucăm.

Și eu, chiar nu știu cum se făcea, dar uitam pe loc de mama și, întinzându-mi mucii până la urechi, ca să pot respira, întrebam:

Da unde? După *besedkă* sau pe *gorkă*?

Beau cafea și mă uit cum cresc copiii.

Unul plânge și treizeci se joacă liniștiți.

Cum scăpăm de aparatele electronice vechi

E-deșeurile, o bombă ecologică

Doar patru din zece locuitori ai orașului Chișinău duc aparatele electrocasnice vechi la reciclare. Peste 50% dintre ei își schimbă telefonul o dată la cinci ani, iar 80% dintre oameni cunosc despre faptul că deșeurile electrice și electronice sunt dăunătoare pentru sănătatea umană și mediul înconjurător, dacă nu-s eliminate cu grijă.

Natalia MUNTEANU

Cu toate acestea, 56% dintre chișinăuieni fie păstrează aceste dispozitive pe termen lung în gospodărie, fie le aruncă la gunoi împreună cu alte deșeuri, conform Studiului privind generarea și gestionarea e-deșeurilor în municipiul Chișinău.

Când echipamentele electronice ajung în stadiul de deșeu, adică nu mai pot fi utilizate, nu se aruncă la groapa de gunoi, dar trebuie duse la un depozit autorizat de colectare a Deșeurilor electrice, electronice și electrocasnice (DEEE) sau aruncate în pubelele special amenajate pentru adunarea e-deșeurilor.

Unii locuitori ai Chișinăului spun că-și duc e-deșeurile la tomberoanele instalate de Garda de Reciclare care adună aparate electronice, electrocasnice, baterii și alte deșeuri electrice. În Chișinău există 80 de pubele de colectare a DEEE.

Accesând harta pe reciclare.md, se pot identifica ușor toate locațiile de strângere a acestor deșeuri. Majoritatea tomberoanelor sunt amplasate la benzinării, rețelele de marketuri, magazinul Maximum, Primăria Chișinău, preturi și alte instituții publice.

Unii moldoveni aleg să doneze dispozitivele vechi, încă funcționale, sau le vând la prețuri simbolice, iar alții le dau la fier vechi. Prin satele R. Moldova circulă automobile care cumpără fier vechi, electrocasnice și alte echipamente electrice la un preț de circa doi lei pentru un kilogram. Oamenii din spațiul rural aleg anume această metodă de a se debarasa de vechiturile ruginite. Fie o fac pentru că li se oferă niște bani în schimbul aparatelor învechite, fie n-au alternativă, deoarece în sate și raioane practic lipsește colectarea autorizată a DEEE. Containere pentru e-deșeuri mai sunt amplasate în municipiile Bălți și Cahul.

Piața neagră a e-deșeurilor

Odată vândute negustorilor de fier vechi, o parte din aceste deșeuri ajunge pe „piața neagră”, unde echipamentele sunt dezmembrate, iar din ele se scot circuitele de valoare și metalele care pleacă la Metalferos sau la Uzina Metalurgică din orașul Râbnița, aflată în regiunea transnistreană. Din echipamentele vechi, de tip sovietic, pot fi extrase anumite metale semi-prețioase sau prețioase, aflăm de la Ruslan Nercaș, director executiv la MoldRec. Însă acești negustori aruncă la groapa de gunoi carcasele e-deșeurilor și tot ce nu-i de valoare. Partea bună e că MoldRec elimină plasticul prin incinerare, adică nimic nu pleacă la groapa de gunoi.

„Nu merge nimic la groapă, chiar dacă sunt carcase din plastic. Eliminarea unor deșeuri ne costă. Acestea pleacă în România, unde sunt incinerate. Fracțiile de plastic sunt sărace în carbon, făcute astfel să nu susțină arderea, dar totodată e de calitate joasă și nu poate fi reciclat”, explică Ruslan Nercaș. În anul 2019, compania MoldRec, autorizată în colectarea, sortarea și comercializarea DEEE, a adunat de pe teritoriul Basarabiei și exportat la fabrica de reciclare din Buzău, România, peste 200 de mii de tone de e-deșeuri. Eliminarea unei tone de baterii costă până la 2.800 de euro. Compania MoldRec deține o cotă de peste 80% din piața deșeurilor din R. Moldova, similar cu volumul deșeurilor generate de un județ din România.

Tubul catodic al unui televizor poate polua aproximativ 50 de metri pătrați, timp de 30 de ani, având în compoziție aluminiu, plumb, zinc, nichel, mangan, bariu sau cobalt. Frigiderele conțin freon care poate deteriora stratul de ozon și reduce capacitatea pământului de a se proteja de razele nocive ale soarelui. Telefoanele conțin metale grele și metale rare. În compoziția echipamentelor electronice se găsesc aproximativ 60 de elemente din tabelul lui Mendeleev, iar 70% dintre componentele e-deșeurilor pot fi recuperate prin colectare și reciclare.

Foto: Natalia MUNTEANU

Ruslan Nercaș în depozitul MoldRec

Tomberonul de la benzinăria de pe strada Mihai Viteazul

Preluarea gratuită a e-deșeurilor, o obligație legală

În Republica Moldova, a fost aprobat în anul 2018, prin Hotărâre de Guvern, Regulamentul privind deșeurile de echipamente electrice și electronice, care obligă agenții economici să preia gratuit deșeurile electronice. „Ei vor suporta costurile. Până acum, deoarece nu era legislație, s-a lucrat direct cu agenții economici. Cei responsabili veneau și predau deșeurile la companiile de colectare și sortare”, spune Vitalie Toma, președintele Asociației Patronale MoldControl.

Potrivit legislației în vigoare, producătorii și importatorii de echipamente electrice și electronice sunt obligați să creeze centre de colectare a deșeurilor de echipamente electrice, electronice și electrocasnice, inclusiv pentru baterii și acumulatoare. Distribuitorul trebuie să plaseze containerul de colectare într-un loc vizibil în zona de vânzare. Agenții economici care nu se conformează prevederilor legale riscă amenzi de până la nouă mii de lei. Până acum, cele mai disciplinate au fost companiile multinaționale. Antreprenorii autohtoni se implică mai puțin.

Programul „Rabla pentru electrocasnice”?

În Republica Moldova ar putea fi implementat programul „Rabla pentru electrocasnice”, similar celui din România. Cel puțin asta își propune să facă în anul 2021 Institutul de Dezvoltare și Expertiză a Proiectelor (IDEP Moldova). Potrivit directorului de program de la IDEP Moldova, Iurie Calestru, moldovenii vor primi vouchere, care vor putea fi valorizate la magazine, în schimbul electrocasnicelor vechi (televizor, frigider, mașină de spălat etc.).

Valoarea tichetului va fi de până la două mii de lei, în funcție de clasa energetică a produsului. „Rabla pentru electrocasnice” are ca scop încurajarea moldovenilor să-și înlocuiască electrocasnicele uzate cu unele eficiente energetic, mai puțin poluante.

Tone de deșeuri care pun în pericol sănătatea oamenilor

În Republica Moldova doar 10% din deșeurile reciclabile sunt recuperate, restul 90% sunt transportate la gunoiști, fapt care poate genera riscuri majore pentru mediu și sănătatea populației. Este una dintre concluziile Curții de Conturi a R. Moldova în urma efectuării misiunii de audit asupra performanței privind gestiunea deșeurilor periculoase și de producție și impactul lor asupra sănătății, în anul 2017.

Curtea de Conturi a stabilit că 99,7% sau 1147 de gunoiști situate în R. Moldova sunt neautorizate. Auditul a mai constatat că 80% din deșeurile de producție, generate anual, sunt eliminate împreună cu cele menajere, excepție făcând cele periculoase, care sunt stocate pe teritoriul unor întreprinderi, dar care nu sunt supuse reciclării.

Deși R. Moldova a aderat și a ratificat Convenția de la Minamata privind mercurul, încă nu s-a construit Centrul de gestiune a deșeurilor periculoase prevăzut în Planul de acțiuni. Potrivit datelor unui studiu, citat de Curtea de Conturi, pe teritoriul statului de la agenții economici și consumatorii casnici s-ar putea colecta o cantitate de circa 445 de tone de deșeuri cu conținut de mercur, care sunt foarte toxice.

Drepturi și libertăți „garantate” de instituțiile statului

„Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile şi libertăţile lui, libera dezvoltare a personalităţii umane, dreptatea şi pluralismul politic reprezintă valori supreme şi sunt garantate.” Aceste cuvinte sunt scrise în punctul (3), Titlul 1, Art. 1 din Constituţia Republicii Moldova.

Sergiu BEJENARI

Deşi în ajunul fiecărei campanii electorale candidaţii politici vorbesc de la tribune despre respectarea valorilor democratice, acestea rămân în mare parte la nivel de discuţie, iar în realitate statisticile arată unde de fapt ne poziţionăm la nivel internaţional.

Indexul democraţiei în R. Moldova a scăzut continuu din 2008 până în 2019 de la 6.50 la 5.76. Dacă în anul 2017 R. Moldova era pe poziţia 78, în 2019 a coborât pe locul 83 din 167 de state. Cel mai scăzut scor în R. Moldova o are categoria „Cultură politică” (4,38) și „Funcţionarea guvernului” (4,64). Vecinii noştri se poziţionează mult mai sus, Ucraina este pe locul 78, iar România ocupă poziţia 63.

Cum se face că în R. Moldova indexul democraţiei este mai scăzut, chiar dacă ne înconjoară ţări de la care putem învăţa? Una din principalele probleme este lipsa unei culturi politice în rândul funcţionarilor publici. Avem nenumărate cazuri în care candidaţii pentru diferite fotolii au venit cu promisiuni, după care, ajunşi în funcţii, au uitat de programele electorale pe care le citeau de la tribune. „Aceste practici nu fac altceva decât să dezamăgească cetăţenii”, spune directorul de programe Promo-LEX, Pavel Postică, pentru GAZETA de Chişinău.

Societatea civilă a dat alarma de nenumărate ori privind faptul că autorităţile moldoveneşti au mult de lucru la mai multe capitole, în special la transparenţa procesului decizional, dar și la îmbunătăţirea modelului defectuos în gestionarea întrunirilor publice ale cetăţenilor.

Transparenţa decizională mimată

În Atena antică, când democraţia abia era la început de drum, cetăţenii se adunau în piaţa oraşului, care se numea „agora”, pentru a discuta şi a lua decizii împreună. Nu este o noutate că, în R. Moldova secolului 21, deciziile luate de către autorităţi sunt consultate rar cu cetăţenii. Ei bine, acest lucru se întâmplă atunci când un primar de Chişinău întreabă cetăţenii prin intermediul reţelelor de socializare ce figuri să deseneze sub podul de la Telecentru, ca într-un final opinia majorităţii să nu fie ascultată până la capăt. Dar există decizii care sunt luate la nivel legislativ, fără organizarea unor discuţii publice sau desfășurându-le doar pentru bifă, și asta este o încălcare gravă a valorilor democratice.

Experienţa unor asociaţii obştești a demonstrat că în procesul de discuţii publice a anumitor probleme, precum și la adoptarea unor decizii, au existat situaţii când propunerile tehnice şi apolitice nu au fost examinate de către autorităţi. „Acest lucru se întâmplă din cauza faptului că propunerile vin de la o anumită organizaţie. Am avut multe situaţii când transparenţa procesului decizional a fost efectiv mimată de autorităţi. Chiar dacă organizaţiile societăţii civile şi actorii interesaţi veneau cu anumite propuneri, ele doar erau bifate precum că au avut loc consultaţii, au primit un număr de răspunsuri, fără să fie făcut vreun tabel de divergenţă, fără să fie făcută o analiză şi să fie explicat motivul de ce o anumită propunere este respinsă. Din punctul meu de vedere astfel de exemple ştirbesc din imaginea autorităţilor”, explică Pavel Postică.

FOTO-SIMBOL

Sébastien Thibault

Libertatea de întrunire, încălcată de poliţia mascată?

În Raportul privind starea democraţiei în R. Moldova, realizat de IDIS Viitorul, se arată că Poliţia Republicii Moldova nu îmbunătăţeşte semnificativ calitatea democraţiei. Conform cetăţenilor, Poliţia contribuie negativ cu - 0,34 p, iar în opinia experţilor, cu -0,87 p la calitatea democraţiei. Discutând cu reprezentanţii societăţii civile şi activiştii civici, aceştia spun că deseori Poliţia R. Moldova încalcă dreptul la libertatea de întrunire. Acest element ar fi doar una din acţiunile vizibile care ar scădea din calitatea democraţiei din republică şi din încrederea în instituţiile statului.

Activistul civic şi directorul de programe la Centrul de Politici şi Reforme, Andrei Lutenco, spune că „Poliţia a dezvoltat pe parcursul anilor mai multe metode de intimidare a protestatarilor paşnici, înainte, în timpul şi după proteste. Aceste metode sunt adesea subtile, de exemplu, să facă o conferinţă de presă înainte de un protest anunţat, în care să povestească că *ar exista anumite semnale despre riscuri de violenţe*, iar probele pe care le aduc sunt nişte statusuri deocheate de pe Facebook. Asta convine foarte bine celor de la putere”.

Unii cetăţeni, în urma protestelor, au avut nevoie de asistenţă juridică din cauza că au fost victime şi le-a fost violat dreptul la întrunire. De exemplu, asociaţia Promo-LEX a reprezentat în instanţele naţionale şi internaţionale cetăţeni ale căror drepturi au fost încălcate de organele de ordine.

„Au fost multiple cazuri în care reprezentanţii forţelor de ordine au venit la întruniri publice îmbrăcaţi în haine civile. Din această cauză puteau fi uşor confundaţi atât cu protestatarii, cât şi cu anumiţi provocatori. Noi am sesizat cazurile când dumnealor au intervenit nejustificat şi au aplicat inclusiv forţa fizică, mijloacele speciale din dotare, în situaţii în care aplicarea acestora nu era necesară. Au fost situaţii în care forţele de ordine au reacţionat diferit în situaţii comparabile, când pentru a proteja, spre exemplu, o persoană şi/sau un demnitar de rang înalt au fost blocate străzi sau cartiere întregi ale oraşului Chişinău doar pentru a limita dreptul la întrunirea a câteva sute de persoane care încercau să protesteze în acelaşi loc”, spune Pavel Postică.

Un exemplu recent de intimidare a fost la Ambasada Belarus din Moldova, unde erau 7-8 protestatari cu pancarte şi 10 poliţişti. „Pentru ce? Părerea mea e că – pentru a intimida. Dacă eşti prima oară la un protest şi eşti imediat înconjurat de poliţişti care îţi cer să te documentezi, mai ai chef să mai ieşi şi data viitoare? În final, chiar şi după un protest paşnic, te poţi trezi cu o discuţie serioasă la comisariat şi cu o amendă, adesea fără vreun temei legal. La acelaşi protest de la Ambasada Belarus, poliţia a decis să le facă un proces-verbal contravenţional participanţilor pentru că au scris mesaje cu creta pe trotuar – un loc public. Asta chiar dacă nu au putut să explice ce anume din legislaţie a fost încălcat. Toate aceste exemple sunt de fapt încălcări ale legii de către forţele de ordine”, relevă Andrei Lutenco pentru GAZETA de Chişinău.

Am încercat să aflăm opinia instituţiei publice, şi am adresat câteva întrebări Inspectoratului General de Poliţie, cu referire la metodele pe care le aplică angajaţii săi atunci când au loc întruniri publice, am solicitat şi un comentariu despre faptul că instituţia este prezentată drept una din cele care scade din nivelul democraţiei din R. Moldova, însă am primit răspunsuri evazive. „Concluziile subiective la care faceţi referire,..., în baza cărora au fost formulate respectivele concluzii, lasă loc pentru subiectivism. Nu putem comenta aceste informaţii.” Iar în „cazurile în care au fost depistate abuzuri din partea poliţiştilor, au fost întreprinse măsuri coercitive în privinţa persoanelor vinovate”, ne-au spus la Secţia Comunicare şi Protocol IGP.

Pe ce loc urmează să se poziţioneze R. Moldova la capitolul democraţie la anul viitor? Totul depinde atât de corectitudinea instituţiilor publice, cât şi de insistenţa cetăţenilor.

Acest articol a fost scris cu prilejul Zilei Internaţionale a Democraţiei, care a fost pe 15 septembrie.

Avocatul Copilului, despre Hiliuți: „Este descalificant să speculezi cu copii pentru a obține beneficii de imagine”

Avocata Poporului pentru drepturile copilului, Maia Bănărescu, spune că „este revoltător, imoral şi descalificant să speculezi cu copii pentru a obţine beneficii de imagine, indiferent care ar fi scopurile, politice sau de afaceri”, anunţă într-un comunicat de presă Ombudsmanul Copilului.

Aceasta a reacţionat pe marginea cazului de la Hiliuţi, Râşcani, unde directoarea gimnaziului, Ana Matei, preşedintele socialist al raionului Râşcani, Vasile Secrieru, primarul Alexandru Sandu şi deputatul socialist Vlad Mizdenco, s-au înghesuit în pragul uşii unui grup sanitar din cadrul Gimnaziului din Hiliuţi ca să taie panglica ţinută de doi copii. Imaginea a devenit virală pe internet.

„Copiii nu trebuie să fie văzuţi ca un paravan care dă bine la imagine şi adună like-uri sau voturi. Copiii sunt purtători de drepturi şi au demnitate umană. Iar adulţii au obligaţia de a le respecta drepturile şi a-i trata cu respect, afecţiune, grija şi atenţia de care au ei nevoie”, susţine Maia Bănărescu.

Ombudsmanul Copilului se adresează politicienilor, formatorilor de opinie să renunţe la experienţele de acest gen, iar publicului larg, părinţilor – să descurajeze aceste acţiuni, prin dezaprobarea lor şi neadmiterea antrenării minorilor în atare evenimente.

În cazul în care utilizarea imaginii copiilor s-a produs fără de acceptul prealabil al părinţilor sau al copiilor, Maia Bănărescu încurajează părinţii să sesizeze organele de resort şi să solicite tragerea la răspundere administrativă a făptuitorilor.

Interviu cu scriitorul Mihai Ştefan Poiată

O prietenie cu efecte... estetice

Cartea-album „Scriitorii când nu scriu”, apărută de curând la Editura Arc, are doi coautori: fotograful Nicolae Răileanu, care semnează peste o mie de imagini, şi scriitorul Mihai Ştefan Poiată, care şi-a asumat conceptul, selectarea, sistematizarea, comentariile şi 22 de micro-eseuri ce anticipează fiecare compartiment tematic.

Fiind prieteni, făcând parte din aceeaşi generaţie, Nicolae şi Mihai s-au simţit atraşi de un proiect editorial conceput din două perspective – a unui fotograf şi a unui literat – care să întruneas-că aspectele vizibile şi invizibile, abordările obiective şi subiective ale vieţii unei comunităţi artistice, pe care au cunoscut-o din interior: Uniunea Scriitorilor din RM. Din cauza morţii premature a lui Nicolae Răileanu, misiunea de a întregi concepţia proiectului şi de a pregăti volumul pentru editare i-a revenit lui Mihai Ştefan Poiată. Vă propunem un interviu cu scriitorul Mihai Ştefan Poiată.

– Felicitări, Mihai! Cartea începe cu un motto, în care scrii că cele 304 pagini sunt „mărturia unei prietenii care a avut efecte... estetice”. Spune-mi, te rog, unde şi când l-ai întâlnit prima dată pe Nicolae Răileanu, cum v-aţi împrietenit? Cu ce se ocupa el în acea perioadă?

Mihai Ştefan Poiată: – Dacă nu mă înşală memoria, prima oară ne-am întâlnit pe prospectul central al Chişinăului, la intersecţia cu strada Alecsandri. Mi l-a prezentat Andrei Vartic, care, după neplăcerile lui cu KGB-ul, era pe drumuri şi adeseori îşi găsea adăpost în odaia pe care o închiria tânăra familie Poiată. În curând am înţeles că Nicolae îl aşteaptă pe Andrei Sârbu. Astfel, ziua ceea s-a dovedit a fi una deosebită, deoarece am avut norocul să cunosc doi viitori prieteni, care au făcut şi fac parte din viaţa mea. Pe atunci Nicolae mai lucra în calitate de fotograf-criminalist la Ministerul de Interne, unde fusese invitat de un fost camarad de armată, dar deja îşi croia drumul spre Muzeul de Literatură, unde urma să aibă laborator şi un mic birou, în care ne-am fi putut întâlni şi discuta nestingheriţi. Cel care l-a angajat a fost Gheorghe Cincilei.

– Pe atunci nu existau smartphone-uri... Deci, cum, unde, de la cine a învăţat Nicolae să fotografieze?

– De la tatăl său, Teodosie Răileanu, invalid de război, care i-a dăruit un „FED” şi i-a dezvăluit primele secrete ale meseriei de fotograf. Rămas fără un picior, tata şi-a ales o meserie, care putea fi practicată „pe şezute” – contabilitatea – şi a lucrat ba în Todireşti, ba în Ţigăneşti, şi în cele din urmă s-a stabilit cu traiul în Cobusca Veche. Dar unicul său fecior nu i-a moştenit profesia de bază, ci una pe care Teodosie Răileanu o practica „pe apucate”, cu ocazia unor evenimente familiale ori la rugămintea consătenilor.

– Prin ce se remarcau fotografiile lui Nicolae Răileanu chiar de la început?

– Aş spune mai întâi prin ce s-a remarcat (şi m-a surprins) autorul acelor fotografii. Fiind la primii paşi, Nicolae a decis categoric (şi a declarat în faţa „martorilor”, adică a subsemnatului şi a lui Andrei Sârbu) cum NU trebuie să fie fotografiile lui. Pentru că şi-a propus din start să se detaşeze de prima generaţie de fotografi autohtoni care s-a impus atenţiei publicului prin anii 60. Reprezentanţii de frunte ai acestei generaţii erau pasionaţi de subiecte aşa-zis poetice – cu moşi cărunţi la ferestre, cu peisaje înduioşătoare şi scene în „stil naţional”. Iar Nicolae şi-a dat seama că este atras de polul opus al unei astfel de abordări, pronunţându-se categoric împotriva „miorlăiturilor liricăreşti”. A fost o decizie logică şi firească pentru vremea ceea, dar mi-am dat seama de asta abia anul trecut, când am descoperit în arhiva lui o serie de fotografii făcute în armată – fotografii din viaţa cotidiană a soldatului sovietic, de un realism dur şi necruţător. Ulterior a făcut sute de fotografii „la locul crimei”, iar la muzeu – fotografii de reportaj de la evenimente literare... Astfel şi-a ales un alt parcurs şi un al destin artistic.

– Cum explici faptul că el s-a apropiat de literatură, de poezie?

– Presupun că i-a fost interesant să confrunte exteriorul scriitorilor (pe care îl fotografia) şi lumea lor interioară, pe care o putea intui citindu-le opera. Având un simţ extraordinar al firescului, Nicolae putea detecta de la primele fraze falsitatea unui text pretins literar (fie proză, fie poezie). Avea şi un cuvânt pentru astfel de opusuri – „literatură scremută”. Urmărea cu interes tendinţele de modernizare a literaturii noastre, îi simpatiza pe scriitorii „teribilişti”. Asta ar explica de ce i-a fotografiat atât de mult pe N. Esinencu, E. Cioclea, N. Popa, E. Galaicu-Păun.

– Se pare că în tinereţe aveaţi ţinute asemănătoare (pieptănătură, mustăţi, îmbrăcăminte).

– Unii credeau că suntem fraţi. Ne mai asemăna şi faptul că ambii eram „decembrişti”. Nicolae născut pe 3, eu pe 4, iar pe 6 decembrie era născut Andrei Sârbu. Un „trio” pasionat de ROCK, POP şi alte „modernisme”, fiecare dintre noi încercând să le implemente-

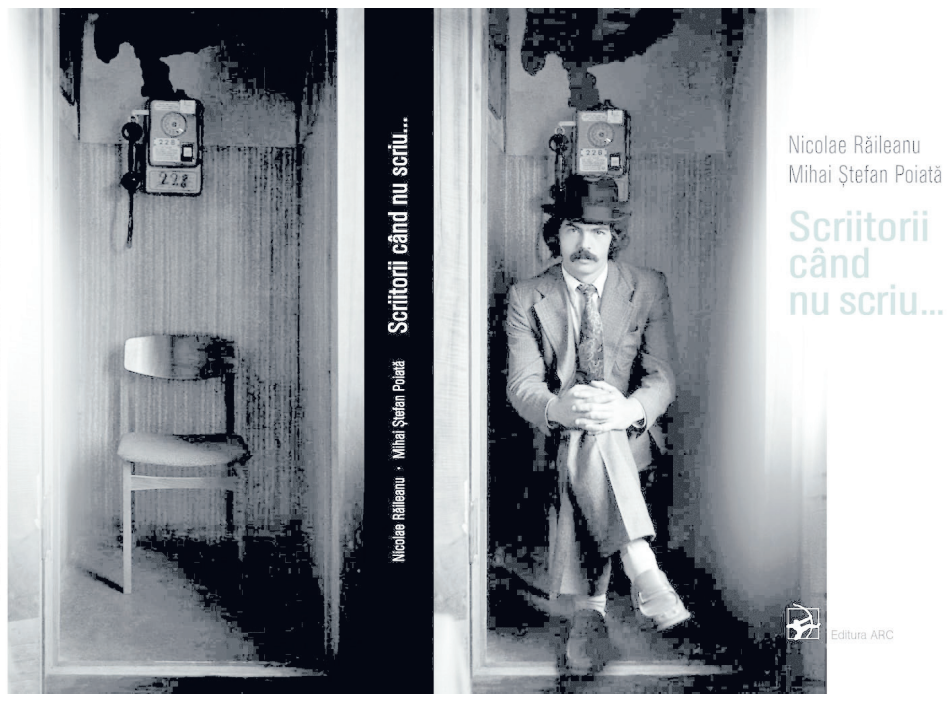

Coperţile albumului „Scriitorii când nu scriu” de Nicolae Răileanu şi Mihai Ştefan Poiată, ed. Arc, 2020

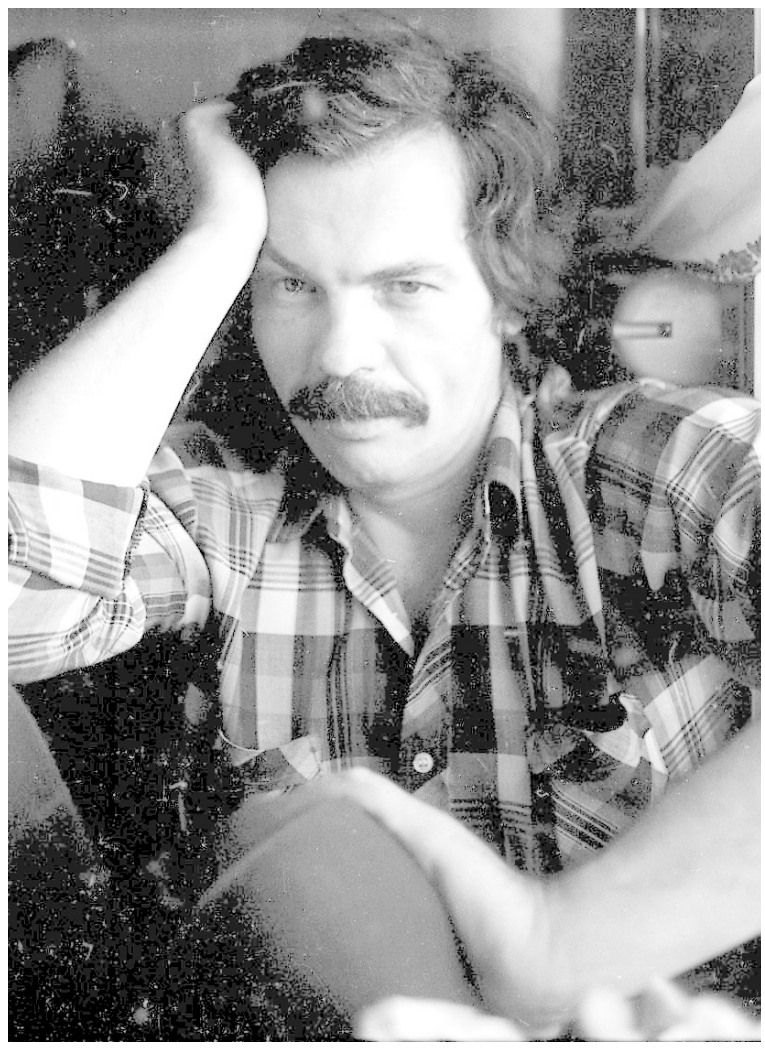

Fotograful Nicolae Răileanu

ze în sfera lui de interes artistic: fotografie, pictură, literatură. Nicolae chiar a propus să formulăm principiile pe care ne angajăm să le urmăm şi să lansăm un MANIFEST artistic. Dar am fost nevoiţi să renunţăm la această idee, deoarece ne-am dat seama că în Chişinău nu există nici o publicaţie care şi-ar asuma curajul să-l găzduiască pe paginile sale.

– Cât de bogată e arhiva foto a lui Nicolae Răileanu?

– Nu ştie nimeni. Nici măcar Muzeul de Literatură care a insistat să-i fie predată până şi arhiva personală a lui Nicolae („zestrea Domniţei”), dar, din câte ştiu, nu a fost întocmit un act de predare-primire, iar negativele preluate nici măcar n-au fost numărate. Dar nici nu s-a purces la scanarea şi digitizarea lor, deşi în curând se împlinesc doi ani de la moartea lui Nicolae. Eu am avut acces la circa 350 de mii de imagini în format digital, din care am ales pentru acest album 1111.

– Cartea aceasta este cel mai ambiţios proiect al tău din ultimii ani?

– ...şi cel mai responsabil. Mereu am avut senzaţia că Nicolae se iţeşte de după umărul meu ca să se convingă că am ales cea mai potrivită imagine sau dacă am cadrat-o aşa cum ar fi considerat el că e bine. E şi un proiect, care, vorba lui Eugen Lungu, m-a obligat să păşesc pe „cărări neumblate”. Selectarea fotografiilor, compartimentarea lor tematică, structurarea albumului şi-au revendicat o abordare narativă „specială”. În cele din urmă a rezultat o compoziţie care, fiind privită orizontal, este stratificată în trei niveluri narative: fotografiile, comentariile şi eseurile. Iar din perspectiva verticală ni se deschid cele 22 de ramificaţii tematice, care oferă un portret în dinamică al breslei scriitoriceşti din R. Moldova.

– Textele tale sunt analize, amintiri despre scriitori, episoade din viaţa lui Nicolae?

– Şi analize, şi amintiri, şi episoade, şi istorie, şi literatură, şi estetica artelor vizuale – sunt eseuri foarte diverse, care au în comun doar volumul (nu mai mult de 1,5-2 pag.) şi o structură narativă inedită.

– Ce i-ai spune lui Nicolae Răileanu dacă l-ai vedea azi, pe viu, câteva secunde?

– Pot spune că eu nu m-am despărţit de Nicolae, l-am avut mereu în preajmă. Pentru că nu mă pot despărţi de fotografiile lui nici acum, când albumul a ajuns în librării, şi continui să văd lumea cu ochii lui (şi la figurat, dar mai ales la propriu). Îi răsfoiesc fotografiile pagină cu pagină (imagine cu imagine) şi îi revăd pe scriitorii care nu mai sunt în viaţă, împreună cu ei păşesc pe drumuri pe care nu le-am cunoscut, particip azi la evenimente de ieri şi alaltăieri, întâlnesc oameni pe care nu i-am văzut, reconstitui o lume care, prin fotografiile lui Nicolae, îşi revendică dreptul de a face parte nu doar din viaţa mea, dar şi din viaţa noastră şi a urmaşilor noştri. Sute de mii de fotografii care reprezintă o parte extrem de valoroasă a patrimoniului nostru naţional.

Mă întreb mereu: care va fi soarta acestor fotografii?

– Să sperăm că moştenirea lui Nicolae Răileanu va fi păstrată. Îţi mulţumesc mult pentru interviu!

Interviu de Irina Nechit

Vise împlinite în patria adoptivă

Acum un deceniu, din cauza greutăţilor şi din dorinţa de a avea un trai mai bun, soţii Savelie (36 de ani) şi Ina (34 de ani) Mihai, ambii cu studii superioare, au luat calea spre Nisa. S-au pornit cu gândul de a reveni peste doi ani, dar viaţa s-a aranjat altfel într-un stat democratic şi familia Mihai a decis să rămână în Franţa. Au reuşit să-şi deschidă o afacere proprie, care oferă servicii de închiriere a maşinilor luxoase cu şi fără şofer celor înstăriţi care-şi petrec vacanţele pe Coasta de Azur. Cresc doi copiii frumoşi, Doru-Bogdan (11 ani) şi Vanessa (şapte ani).

Victoria POPA

Ina şi Savelie Mihai. Copiii – Doru Bogdan (11 ani) şi Vanessa (şapte ani)

15 septembrie, ora 10.00, Nisa. În timp ce stăm la o cafea într-un local din Promenade des Anglais, Ina şi Savelie Mihai îşi amintesc cum au ajuns pe Coasta de Azur.

Era 6 octombrie 2009. Savelie Mihai, absolvent al Universităţii Agrare de Stat din R. Moldova, Facultatea ingineria mediului, şi Ina Mihai, absolventă a ASEM, Facultatea Economie, au ajuns cu fiul lor în braţe la Nisa.

În R. Moldova, Savelie lucrase şofer la unul din deputaţii din Parlamentul R. Moldova, iar Ina născuse primul lor copil – un băiat. Problemele cu care se confrunta tânăra familie i-au determinat să plece. Nou-născutul a avut probleme de sănătate, imediat după naştere, fiind internat la reanimare.

Mai întâi a plecat Savelie. A mers să cumpere o maşină de peste hotare pentru a câştiga un ban. Practica cumpărarea şi vânzarea maşinilor pentru a-şi întreţine familia.

Era aprilie 2009

A cumpărat o maşină din Franţa cu care a ajuns tare greu acasă. În acea primăvară a anului 2009 a vizitat-o şi pe mama sa, Maria Mihai, la Nisa. Ea lucra în casa unei familii de italieni.

„Mama mea este româncă din Ucraina, iar tata este din Ciobalaccia, Cantemir, satul meu de baştină", ne spune Savelie.

Era 19 aprilie 2009 când a ajuns la Nisa. A fost impresionat de palmierii văzuţi şi, în general, de clima Rivierei Franceze. Şi-a sunat soţia şi i-a spus să-şi pregătească valizele, mai ales că medicii i-au recomandat fiului vizite dese la mare şi munte.

„Aici este şi mare şi munte. A durat un pic până am perfectat şi pentru fiu actele româneşti. Noi eram români cu actele în regulă", capul familiei rememorează crâmpeie din 2009.

Mama sa, Maria Mihai, l-a întâlnit la Nisa. A stat o perioadă cu ea, apoi, când a început să-şi câştige banul său, lucrând din greu la construcţii, s-a separat. O perioadă au muncit şi au locuit la vila unor ruşi bogaţi. Savelie spune sincer că nu ştia limba franceza, şi nici rusa, deloc. În şcoală învăţase engleza.

„Eu sunt din 1984 şi acasă, în sat, vorbeam doar româneşte. În şcoală rusa n-a fost predată la nivel", spune bărbatul. Vorbeau doar româneşte. „Măcar că în Ciobalaccia, Cantemir, locuiau bulgari şi români. Nu ştiam să vorbesc rusa. Aici am învăţat-o, ca şi franceza, italiana, în timp ce o perioadă am fost şofer şi făceam curse în oraşele italiene, de unde cumpăram materiale de construcţie", îşi aminteşte Savelie.

Ina spune că s-au pornit pentru un an sau doi să muncească peste hotare. „Aveam calculele noastre de-acasă. Ca să achităm costul aparta-

mentului pentru care dădusem o parte din bani. Nu a fost aşa", zâmbesc ambii.

Primele săptămâni la Nisa au fost frumoase, dar după asta Savelie a început să-şi caute de lucru. Mama sa îi spusese fiului mai mare că, atunci când aude vorbindu-se pe stradă în rusă sau română, să se apropie şi să discute, ca să-şi caute de lucru.

Recunoştinţă pentru conaţionali

„Eram ruşinos. Nu auzeam ca cineva să vorbească pe Promenade des Anglais în rusă sau în română. În 2009, aici erau puţini de-ai noştri. Lucram ocazional la construcţii la munte. Veneam seara acasă cu mâinile pline de bătături însângerate. Soţia îmi bandaja rănile şi, dimineaţa, iar la lucru. Aveam 50 de euro pe zi. Ceilalţi aveau mai mult. Atunci mi-am zis că voi învăţa franceza. Pe parcurs, am mai cunoscut moldoveni care lucrau la Nisa şi care m-au ajutat mult. Le sunt recunoscător", mărturiseşte Savelie.

După asta şi-a găsit de lucru în calitate de şofer, ceea ce voia să facă de fapt, având toate categoriile pe permisul de conducere şi fiind considerat şofer profesionist.

Lucrând la un patron la diferite munci, neavând încotro, acesta l-a luat odată cu el într-un camion până în Italia. Tot atunci i-a permis să meargă la volan. A mers vreo trei luni de zile pe camioane mari, pe maşini de lux. Aşa a fost observat şi apreciat ca un şofer bun. Atunci munca şi viaţa îi păreau mai uşoare. A lucrat vreo doi ani la acest patron.

Apoi a oferit servicii ca şofer prin recomandări la diferiţi oameni bogaţi, veniţi pe Coasta de Azur, ca să meargă cu ei în diferite locaţii, la magazine. O perioadă au lucrat şi au locuit la o familie de ruşi care şi-au cumpărat o casă pe Riviera Franceză. Câştigau 2500 de euro lunar.

Cunoscând limbile franceză, rusă şi italiană, soţii Mihai prestau servicii vilegiaturiştilor înstăriţi. În anul 2015, Savelie şi Ina decid să-şi deschidă propria afacere. A investit în maşini scumpe, de lux, şi deserveşte clienţi bogaţi, majoritatea ruşi.

„Aici sunt foarte mulţi ruşi bogaţi şi am ales să fac ceea ce mă pricep mai bine", susţine el. Soţia sa, Ina, este de formaţie contabilă. Ea are grijă de partea documentară şi evidenţa contabilă a firmei. Societatea creată oferă diferite tipuri de servicii cotidiene.

„Am cumpărat maşini şi din bani proprii, şi pe credit, şi în leasing. Am investit serios atunci când lucram mult la oameni bogaţi. În prezent, deţin cinci maşini de lux. Am încheiat un contract cu un partener german de la care închiriez maşini de marca Lamborghini, Rolls Royce, Bentley, Mercedes. Organizez şi curse avia private pentru clienţi. Am încheiate contracte cu câteva companii avia în acest sens. În această vară pandemia a avut un impact puternic asupra firmei. Am decis să investesc şi într-o barcă, pentru a oferi servicii de pescuit sportiv clienţilor bogaţi. Vreau să dezvolt pescuitul sportiv", ne mărturiseşte basarabeanul.

Iarna, Savelie merge în munţii Alpi, unde vin în vacanţă familii înstărite, şi oferă servicii acolo. Are clienţi permanenţi. „Când prestezi servicii de calitate, vin şi clienţii", susţine el.

„Mergem vara acasă, pentru a-mi vedea părinţii şi copiii, buneii", ne-a mărturisit Ina. Spune că copiii sunt foarte bine integraţi în societatea franceză. Învaţă bine. Studiază suplimentar limba rusă şi fac ore de înot, tenis de câmp. Copiii vorbesc acasă doar româneşte. Merg la şcoala franceză, dar sâmbăta merg la ore în şcoala rusă.

„Din primii ani ne-am dat seama că nu ne vom întoarce acasă"

„Îmi place mult franceza. Am învăţat-o la universitate. Am frecventat cursurile plătite de familia la care lucram, care voiau să-i ajut cu actele şi să le fiu administrator. Eu nu pot înţelege cum poţi să trăieşti într-o ţară şi să nu vorbeşti limba băştinaşilor. Îmi place traiul din Franţa şi francezii. Franţa este un stat care are grijă de cetăţenii săi. Birocraţia e mare, dar totul este corect. Nu există corupţie. Şi nu mi-a fost greu să deschid afacerea", ni s-a confesat Savelie.

Şi acum, la o distanţă de 11 ani, nu regretă că au plecat de acasă, pentru că traiul în R. Moldova nu s-a schimbat spre bine.

„Ne este dor de prieteni, naşi, cumetri. Am invitat finii de cununie aici. S-au întors înapoi. Au spus că nu pot trăi fără părinţi", spune basarabeanul. Potrivit lui, unii nu se pot încadra în societatea franceză. Şi le este greu celor care au casă, masă acasă şi sunt de vârsta a doua. „Tinerii se încadrează mai uşor şi tind spre o viaţă mai bună", concluzionează el.

În opinia soţilor Mihai, statul francez oferă toate posibilităţile de a te dezvolta şi-ţi oferă sprijinul necesar.

„Aici asistenţa medicală este dezvoltată şi bine pusă la punct. Orice cetăţean care lucrează şi plăteşte impozite la stat beneficiază de servicii medicale gratuite şi la nivel înalt", a conchis Ina Mihai.

Despre comportamentul ocupanţilor sovietici (3)

Cred că e cazul să facem o paranteză şi să vorbim puţin despre atitudinea populaţiei locale faţă de bolşevici. Mai întâi e necesar să menţionăm că, în perioada 28 iunie 1940 – 22 iunie 1941, adică a primei ocupaţii sovietice a Basarabiei, oamenii din partea locului au văzut în acest termen scurt tot ,,farmecul" sistemului stalinist: de înjosire, umilinţă, tâlhărie, deportări, foamete şi violenţă.

Alexandru MORARU,
istoric-arhivist, publicist

Bineînţeles că în acest caz este vorba de ura populaţiei locale faţă de sovietici, neacceptarea lor de a lupta alături de armata lui Stalin. Sigur, cei care au fost încorporaţi şi mobilizaţi, în majoritatea cazurilor, şi-au făcut conştiincios datoria de ostaş, mulţi au căzut în lupte, mulţi au rămas schilozi.

Ideologia comunistă încerca să prezinte propagandistic lucrurile, cum că locuitorii băştinaşi ai Basarabiei, de la mic la mare, luptau împotriva adversarilor URSS.

Din 406 partizani doar unul era moldovean

Realitatea era însă alta. Mişcarea de partizani din Basarabia, organizată de Moscova, ar putea fi comparată cu un spectacol bine regizat. Pe calea aerului, în toiul nopţii, erau paraşutaţi din Bielorusia, Rusia şi Ucraina ,,partizani moldoveni" în codrii Basarabiei. Ca exemplu poate servi un dosar de arhivă, care nu este altceva decât Lista nominală a partizanilor din detaşamentul „Za osvobojdenie Sovetskoi Moldavii".

În anul 1943, detaşamentul număra 406 partizani, dintre care 346 de belaruşi, 39 de ucraineni, 12 ruşi, trei polonezi şi un moldovean (Torpan Fiodor Vasilievici) din Grigoriopol. Aceştia îşi aveau până la război vizele de reşedinţă în Bielorusia, Ucraina, Rusia şi ,,republica" înjghebată de Stalin în scopuri propagandistice – RASS Moldovenească.

Refuzul de a lupta de partea sovieticilor era motivat prin faptul că cei care se considerau eliberatori aveau un comportament de tâlhar la drumul mare. Şi ca să nu fiu numai cu vorba, propun spre judecata cititorului câteva secvenţe din Informaţia strict secretă adresată secretarului CC al PC(b) din URSS, Malenkov G.M. din 28 august 1944, semnată de secretarul CC al PC(b) din Moldova Salogor N:

„Despre paza averii, imobilului şi a construcţiilor auxiliare abandonate temporar de ţăranii din unele raioane ale RSS Moldoveneşti evacuaţi pe o rază de 25 km de zona operaţiilor militare".

S-au stabilit cazuri de tâlhărire a averii ţăranilor, daune imobilelor, bisericilor, şcolilor etc.

Comisia, întocmită de CC al PC(b) al Moldovei în componenţa căreia au fost incluşi reprezentanţi ai CC al PC(b)M, secretari ai comitetelor de partid din judeţele Bălţi şi Orhei, ai statului-major menit să asigure apărarea spatelui frontului II Ucrainean şi Direcţiei NKVD care aveau aceeaşi misiune, reprezentanţi ai armatelor nr. 52 şi 4 şi secretarii CR Sculeni, Făleşti şi Chiperceni al PC(b)M, a înfăptuit o examinare privind paza averii, imobilului şi a construcţiilor auxiliare ale ţăranilor care părăsiseră temporar zona, fiind evacuaţi la 25 km de linia frontului pe segmentul judeţelor Bălţi şi Orhei.

În urma cercetării a 14 localităţi şi a patru centre raionale, s-au stabilit cazuri de tâlhărie şi delapidare a averii ţăranilor, daune imobilelor, bisericilor, şcolilor, livezilor etc. În satul Lucaceni (aşa-i în document), raionul Sculeni, la 90% din imobilele locative au fost smulse uşile, ferestrele, podeaua. La toate casele ţăranilor au fost scoase lacătele şi alte dispozitive de încuiat, a fost furată veselă şi altă avere privată. Această avere a fost furată de către militarii sovietici ai Corpului 5 tancuri şi Regimentului 315 artilerie a Armatei a 27-a.

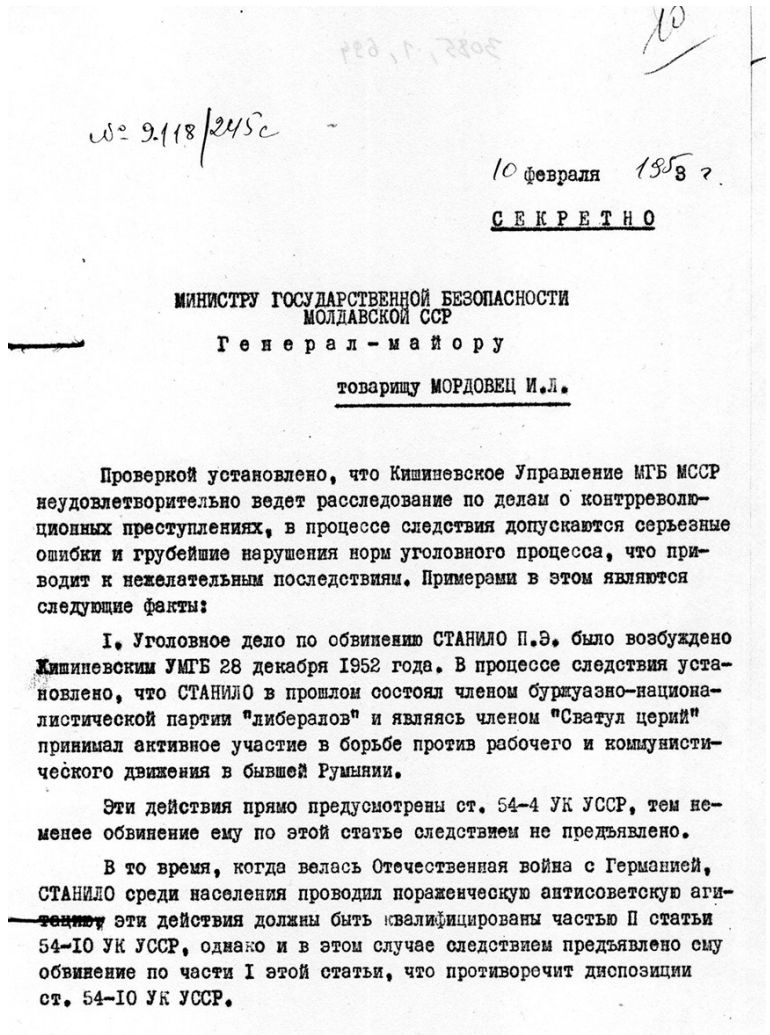

№ 9.118/245с

10 февраля 1958 г.

СЕКРЕТНО

МИНИСТРУ ГОСУДАРСТВЕННОЙ БЕЗОПАСНОСТИ
МОЛДАВСКОЙ ССР
Генерал-майору
товарищу МОРДОВЕЦ И.Л.

Проверкой установлено, что Кишиневское Управление МГБ МССР неудовлетворительно ведет расследование по делам о контрреволюционных преступлениях, в процессе следствия допускаются серьезные ошибки и грубейшие нарушения норм уголовного процесса, что приводит к нежелательным последствиям. Примерами в этом являются следующие факты:

I. Уголовное дело по обвинению СТАНИЛО П.Э. было возбуждено Кишиневским УМГБ 28 декабря 1952 года. В процессе следствия установлено, что СТАНИЛО в прошлом состоял членом буржуазно-националистической партии "либералов" и являясь членом "Сватул церий" принимал активное участие в борьбе против рабочего и коммунистического движения в бывшей Румынии.

Эти действия прямо предусмотрены ст. 54-4 УК УССР, тем не менее обвинение ему по этой статье следствием не предъявлено.

В то время, когда велась Отечественная война с Германией, СТАНИЛО среди населения проводил пораженческую антисоветскую агитацию, эти действия должны быть квалифицированы частью II статьи 54-IO УК УССР, однако и в этом случае следствием предъявлено ему обвинение по части I этой статьи, что противоречит диспозиции ст. 54-IO УК УССР.

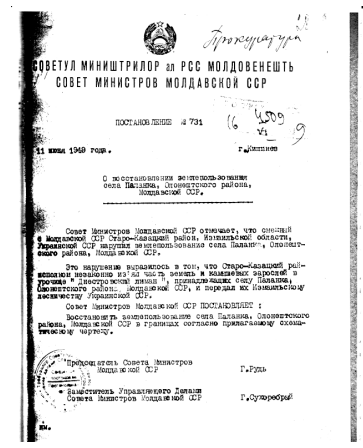

СОВЕТУЛ МИНИШТРИЛОР ал РСС МОЛДОВЕНЕШТЬ
СОВЕТ МИНИСТРОВ МОЛДАВСКОЙ ССР

ПОСТАНОВЛЕНИЕ № 731

11 июня 1949 года. г. Кишинев

О восстановлении железнодорожной ветки села Пальма, Леовского района, Молдавской ССР.

Совет Министров Молдавской ССР отмечает, что сносный в Молдавской ССР Старо-Казацкий район, Измаильской области, Украинской ССР изучая железнодорожная ветка Пальма - Леовского района, Молдавской ССР.

Это нарушение выражалось в том, что Старо-Казацкий районная железная дорога часть земель в колхозных хозяйств в урочище "Джостровский лиман", принадлежащих селу Пальма, Леовского района, Молдавской ССР, и передал их Измаильскому облисполкому Украинской ССР.

Совет Министров Молдавской ССР ПОСТАНОВЛЯЕТ:

Восстановить железнодорожную ветку села Пальма, Леовского района, Молдавской ССР в границах согласно прилагаемому схематическому чертежу.

Председатель Совета Министров Молдавской ССР Г.Рудь

Заместитель Управляющего Делами Совета Министров Молдавской ССР Г.Сухоребрый

În satele

Goreşti, Bucşa şi Răspopeni bisericile au fost aduse într-o stare de haos. În interiorul bisericilor au fost rupte şi aruncate arhivele bisericeşti, s-a tras cu arma în atributele de cult aflate în interiorul edificiului, au fost deshumate morminte, smulse icoanele de pe pereţii bisericilor, distruse tavanele şi podeaua.

În satul Valea Rusului, raionul Sculeni, au fost supuse distrugerii şi furturilor 50% din casele oamenilor. Locuitorii satului au declarat că la majoritatea din ei militarii au furat toate rezervele alimentare, averea din casă şi au distrus construcţiile. Cetăţeana Tipa Alexandra Constantinovna a mărturisit că i-au fost furate trei mese, un servant, un patefon cu discuri, zece ştiubeie, trei saltele, trei perne, saci, au fost scoase şi furate uşile şi ferestrele. Ţăranca Cumpa (probabil, Cumpătă – n.n.) Elena a spus că i-au fost furate patru mese, două feţe de masă, două cuverturi, aproape tot vinul, porumbul, făina etc.

Satul Ciolacu Veci [sic, corect, Vechi – n.n.], raionul Făleşti, a fost supus nelegiuirii şi tâlhăriei din partea militarilor sovietici din divizia Melitopol, Divizia 252 a Corpului 78 şi 303 din componenţa Armatei a IV-a.

Patruzeci de procente din sat au suferit din cauza tâlhăriilor sovieticilor. Locotenentul major Şostakov şi sergentul major Lukin din statul-major al Corpului 78, cu toate că aveau la dispoziţie grajduri specializate şi imobile în sat, au ocupat samavolnic două case, au scos şi dus averea din ele şi le-au transformat în grajduri. Au fost stabilite cazuri când clădirile şcolilor şi ale tehnicumurilor au fost de asemenea supuse tâlhăriilor şi mizeriei.

Astfel, drept exemplu poate servi satul Găleşti, raionul Sculeni, unde din clădirea şcolii au fost smulse ramele, stricată sticla şi toate băncile şcolare. De devastarea şcolii s-au ocupat subalternii locotenentului inferior Pidnov din brigada a 9-a motorizată.

S-a tras cu arma în atribute de cult, au fost smulse icoane, profanate morminte

La 9 iulie curent, căpitanul Furmanov (unitatea militară NAH, Divizia 375) s-a căpătuit la Şcoala agricolă din Cucuruzeni (în original – tehnicum) cu două cositoare; spitalul militar nr. 474 al Armatei a IV-a şi-a luat 50 de tone de porumb, 50 de paturi, tot felul de rechizite pentru cai şi vite, o ladă cu sticlă - oglindă. Toate aceste bunuri au fost furate după ce a fost rupt lăcatul depozitului şcolii agricole.

În satele Goreşti, Bucşa şi Răspopeni bisericile au fost aduse într-o stare de haos. În interiorul bisericilor au fost rupte şi aruncate arhivele bisericeşti, s-a tras cu arma în atributele de cult aflate în interiorul edificiului, au fost deshumate morminte, smulse icoanele de pe pereţii bisericilor, distruse tavanele şi podeaua. Tâlhărirea şi ruinarea bisericilor le-au făcut soldaţii brigăzii 56 mecanizate, corpului 23 mecanizat al Armatei a 57-a.

Nu este exclus că atunci când au revenit localnicii pe la casele lor sau la ce a mai rămas din ele, autorităţile sovietice să le fi spus că aceste distrugeri şi furturi le-au făcut ,,călăii români".

Cum se descurcă moldovenii din zonele cuprinse de incendii masive din SUA

„Stăm în casă cu geamurile închise, în izolare”

De aproape o lună, mai multe regiuni din SUA sunt devastate de incendii masive de vegetație. Coasta de Vest a Statelor Unite se confruntă cu un strat dens de fum, care acoperă orașele din California, vestul statului Oregon și Washington. În California, flăcările au distrus peste un milion de hectare de vegetație, depășind cu mult înregistrările anuale anterioare.

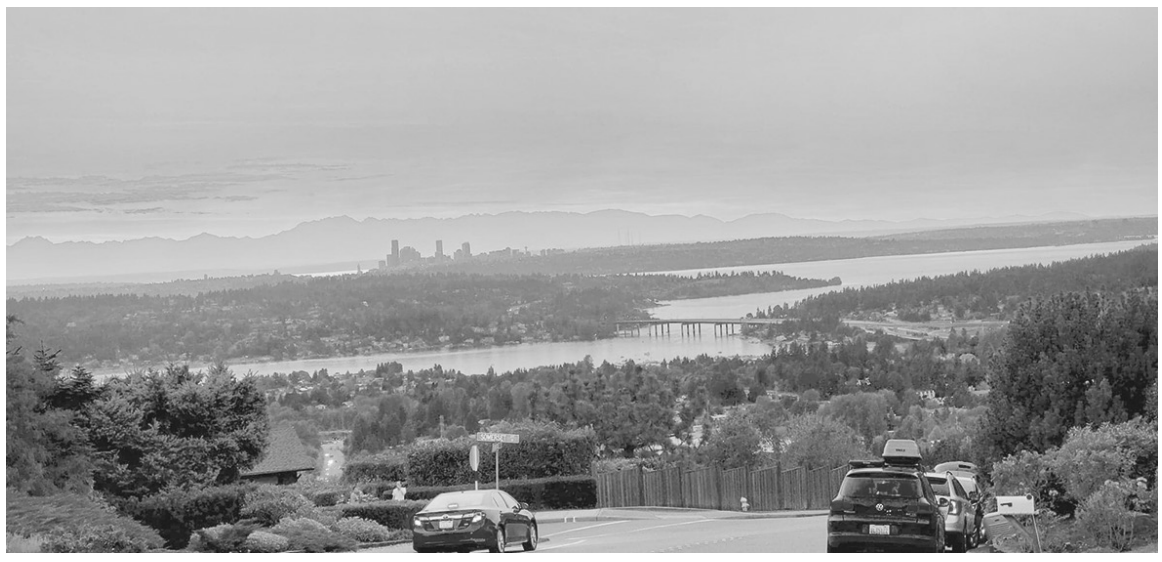

Ana SÂRBU

În regiunile afectate de incendii locuiesc mai mulți cetățeni din Republica Moldova. Printre ei se numără și Iuliana Leșan-David, o tânără de la Chișinău, care locuiește împreună cu soțul său și cu cei trei copii ai lor în orășelul Renton, cam la 26 km de orașul Seattle (statul Washington).

„Aceste incendii ne-au luat pe neprins de veste. După câteva ore de lucru prin casă, în una din seri, când am ieșit afară, am simțit un miros puternic de fum. Pur și simplu era imposibil de suportat. Inițial am crezut că vreo casă din apropiere a luat foc, ca mai apoi să aflu că sunt incendiile produse în statul nostru”, a recunoscut Iuliana.

Potrivit tinerei de la Chișinău, anumite porțiuni de autostrăzi din regiune au fost închise. „Este pentru prima dată când sunt martor la o asemenea situație. Locuiesc de câțiva ani în această regiune și chiar dacă anii trecuți au mai fost incendii, niciunul nu a atins proporții atât de mari. Cea mai mare problemă cu care ne confruntăm acum este aerul poluat și fumul. Ținem toate ușile și ferestrele închise, încercăm să menținem aerul curat în încăpere. Ieșim afară strict la necesitate. Și bineînțeles, purtăm mască. Ne ajută și să nu simțim mirosul atât de puternic de fum”, a precizat tânăra din Moldova.

Potrivit Iulianei, grădinițele și-au schimbat programul de lucru și activitățile de afară au fost mutate în interior. „De mai bine de o săptămână, am renunțat la activitățile noastre cotidiene, cum ar fi ieșirile în parc și lucrul din jurul casei. Avem copii mici și ne este greu la acest capitol, nu ne putem permite să-i lăsăm nici măcar în curtea casei să se joace. Mirosul este insuportabil. Grădinițele, la fel, își limitează toate activitățile în interior”, a subliniat Iuliana.

„Am plecat din Seattle până lucrurile nu vor reveni la normal”

Nicolae Capsâzu locuiește pe tărâmul american de aproape șase ani. Chiar dacă regiunea în care se află tânărul este la 200 km distanță de orașul Seattle, fumul de la incendii a împânzit strada pe care locuiește. „În Seattle este grav. Am văzut ceea ce se întâmplă și am hotărât că mai bine mă duc în altă regiune până se ameliorează lucrurile. Momentan, plec spre Chicago și planific să mă întorc atunci când se va mai îmbunătăți calitatea aerului”, ne-a relatat tânărul.

Nicolae spune că, în oraș, oamenii nu prea ies afară. „Nu am văzut oameni pe stradă. Nimeni nu iese din casă, în special bătrânii. Din câte știu, peste 30 de mii de oameni au fost deja evacuați din zonele afectate. Toate activitățile în aer liber au fost suspendate. Acum, Seattle se află pe locul trei la capitolul calitate proastă a aerului”, spune tânărul.

„Stăm în casă cu geamurile închise”

Irina Arsenii este o tânără din R. Moldova care locuiește în Seattle de aproape trei ani. Potrivit tinerei, ea și-a pregătit provizii și petrece timpul doar în interiorul casei.

„De la începerea carantinei, activitățile în aer liber au fost unicul mod de a mă întâlni cu alte persoane, respectând normele de siguranță. Din momentul începerii incendiilor și schimbării calității aerului, nu mai pot ieși afară pentru mult timp. Din fericire, nu am fost afectată de incendii așa cum au fost afectați unii oameni, care au rămas fără case sau și-au pierdut oameni dragi”, a recunoscut Irina.

Tânără spune că stă cu geamurile închise și evită să iasă din casă. „Urmăresc prognozele din comunicatele oficiale și cum se schimbă starea aerului. Prietenii și familia mea țin cont de recomandările oficiale. Ne-am făcut rezerve de mâncare și alte lucruri necesare, ca să evităm să ieșim la cumpărături cât de mult posibil. Am anulat orice programări pentru mai târziu. Stăm în casă cu geamurile închise, în izolare”, spune moldoveanca.

Din luna martie, moldoveanca stabilită în SUA muncește de acasă. „Incendiile nu mi-au afectat obligațiile pe care le am la serviciu. Oricum, nu mergeam la birou și până la incendii, din cauza pandemiei”, a precizat Irina.

Moldoveanca spune că autoritățile americane îi anunță zilnic despre starea lucrurilor din regiune. „Ne ajută să ne protejăm de fumul de afară. S-au deschis câteva centre în oraș pentru persoanele fără adăpost, unde acestea pot să rămână temporar și să evite la maxim aerul de afară. Deocamdată, nu primim provizii și nici nu am fost anunțați că ar urma să fim evacuați”, a conchis tânăra.

Potrivit ultimelor informații oferite de autoritățile americane, peste 30 de oameni, cel puțin, și-au pierdut viața în urma acestor incendii.

Incendiile și fumul devastează Coasta de Vest a SUA

De aproape o lună, incendiile de vegetație fac ravagii în vestul SUA. Cele mai afectate state sunt California, Oregon și Washington. O mare parte din Coasta de Vest a teritoriului american a fost împânzită de fum, iar de câteva zile și orașele New York și Washington DC sunt acoperite de ceață.

Potrivit autorităților, flăcările au ars zone întinse de pământ și au ucis cel puțin 36 de persoane de la începutul lunii august. Doar în statul Oregon, flăcările au cuprins 365.000 de hectare. Peste 500 mii de oameni și-au părăsit locuințele, mai mult de 10% din populația statului, scrie CNN.

Guvernatoarea statului Oregon, Kate Brown, a avertizat locuitorii că dezastrul produs de incendiile de vegetație ar putea duce la cel mai grav bilanț de victime omenești și locuințe distruse din istoria țării. În unele părți din Oregon, calitatea aerului a fost atât de periculoasă încât a depășit maxima indicelui negativ al calității aerului din acest stat.

Primarul de Portland, Ted Wheeler, a emis stare de alertă municipală din cauza condițiilor extreme provocate de incendii, scrie CNN. „Condițiile create de incendii, fumul dens ne amenință viețile și locuințele, atât în oraș, cât și în zona metropolitană”, a precizat primarul.

Serviciul Național de Meteorologie (NWS) din New York a declarat că fumul care trece peste acest stat s-a ridicat la înălțimea de 7.620 de metri. „Dacă v-ați uitat astăzi la cer, este posibil să fi văzut o nuanță galbenă sau maro. Ați văzut fumul produs de focuri”, se menționează în comunicatul emis de NWS.

Statele Oregon, Washington și California se confruntă cu una din cele mai nesănătoase mase de aer de pe planetă, conform clasamentelor globale privind calitatea aerului.

Zeci de incendii au avut loc pe Coasta de Vest a Statelor Unite ale Americii de la începutul lunii august. Vânturile puternice și umiditatea scăzută au împiedicat eforturile autorităților din regiuni de a ține focul sub control. ***(A. S.)***

Dulciurile provoacă diabet?

În primul rând, trebuie ştiut faptul că cea mai întâlnită formă de diabet este cea de tip 2, supranumit şi diabetul insulinorezistent, care se întâlneşte în 90% din cazuri şi în care pacientul este nevoit să urmeze o dietă specifică.

Sursa: www.wallpapermemory.com

În schimb, diabetul de tip 1 se întâlneşte în doar 10% din cazuri şi se caracterizează prin scăderea majoră a secreţiei de insulină a organismului, aceasta tratându-se cu aport constant de insulină pe toată durata vieţii pacientului. Dar să vedem dacă este adevărat că un consum crescut de dulciuri ar fi responsabil de apariţia diabetului. Nivelul crescut de glucoză cauzat de consumul de produse bogate în zahăr ar putea crea impresia că pe măsură ce mâncăm mai multe dulciuri, cu atât nivelul de insulină scade, lucru complet fals. De fapt, cu cât mâncăm mai multe dulciuri, cu atât se produce mai multă insulină, deci glicemia scade, simptom care nu este deloc specific în diabetul zaharat.

Să nu ne grăbim însă, pentru că se mai pune problema: câte dulciuri sunt permise? Atunci când mâncăm prea multe dulciuri, ce este cel mai probabil să ni se întâmple? Să slăbim, să fim mai fericiţi, să avem memorie mai bună sau... să ne îngrăşăm? Evident, răspunsul corect este cel din urmă. Obezitatea este cea mai probabilă consecinţă atunci când consumăm „calorii goale", cum mai sunt denumite dulciurile.

Iar obezitatea şi diabetul se află în strânsă legătură deoarece prin excesul ponderal se creează rezistenţa la insulină, care determină o creştere a nivelului de zahăr din sânge, simptom principal al diabetului.

Prin urmare, dulciurile în sine nu sunt vinovate de instalarea diabetului, ci mai degrabă cantitatea lor, care favorizează acumularea kilogramelor. Aşadar, avem un mit pe jumătate adevărat.

De asemenea, alte cauze care pot creşte riscul de diabet zaharat sunt sedentarismul, moştenirea genetică, alimentaţia bogată în grăsimi şi stresul.

www.csid.ro

Sursa: www.nbcnews.com

6 strategii pentru a combate foamea!

Foamea este, probabil, unul dintre cele mai folositoare „simptome" pe care le-ai putea avea. Este un indicator al faptului că organismul tău are nevoie de mâncare şi de caloriile de care depinde.

O mulţime de oameni încep să mănânce mult chiar şi atunci când simt cea mai mică urmă de foame, ceea ce este total greşit. Trebuie să fii extrem de atent în ceea ce priveşte dieta ta zilnică şi să urmezi un program de mese fixe, care să îţi satisfacă foamea, dar să nu îţi creeze „probleme" în organism.

Iată câteva „strategii" pentru a-ţi satisface foamea, în mod sănătos şi fără să pui kilograme în plus.

Adaugă fibre meselor tale – Fibrele reduc apetitul şi sunt o componentă extrem de importantă a unei diete sănătoase. Aşadar, asigură-te că mesele tale conţin multe fibre, introducând în dieta ta zilnică legume, fructe, boabe (năut, mazăre, fasole) şi cereale integrale. Aceste alimente conţin o cantitate mare de apă, astfel că îţi vor asigura senzaţia de saţietate mai mult timp.

Potoleşte-ţi apetitul cu... supă! – Supa este unul dintre cele mai bune aperitive pe care le poţi avea. Pe lângă faptul că este extrem de sănătoasă, te ajută să nu mănânci excesiv. Cu toate acestea, ţine minte că nu ne referim la supele tradiţionale, cu făină şi smântână în exces, ci la supele simple, cu legume.

Combate foamea cu... salată! – Mănâncă un bol mare cu salată înainte de masa principală. Te va ajuta să reduci senzaţia de foame şi, în plus, îţi va oferi un aport mare de vitamine şi nutrienţi benefici pentru sănătatea ta.

Portocalele şi **grepfruitul te fac să te simţi** sătul – Aceste două fructe au un conţinut extrem de ridicat în fibre. Consumul de portocale şi grepfruit te vor face să te simţi sătul mult mai repede şi îţi vor menţine normal nivelul de zahăr din sânge.

Nucile îţi **oferă saţietate** – Fiind pline de fibre, proteine, vitamine şi minerale, nucile sunt alegerea perfectă atunci când vrei să obţii senzaţia de saţietate fără prea multe calorii. De asemenea, nucile pot fi consumate şi între mese, drept gustări.

Mănâncă mai încet! – Mâncatul rapid este greşit deoarece creierul tău nu apucă să primească „informaţia saţietăţii" şi cel mai probabil vei mânca mult mai mult decât ai nevoie. Acest lucru nu numai că duce la acumularea de calorii în plus, dar poate cauza şi un mare disconfort digestiv.

Mâncatul este sănătos. Dar supraalimentaţia nu este niciodată o idee bună. Încearcă să respecţi un program strict în ceea ce priveşte dieta ta zilnică, să ai trei mese pe zi şi să nu exagerezi cu gustările „delicioase" între ele. Ţine minte că strategia ta ar trebui să fie încercarea de a-ţi potoli foamea cu alimente sănătoase, cu un conţinut scăzut în grăsimi, care să nu îţi afecteze nici silueta şi nici sănătatea!

www.csid.ro

Vitamina D: 10 alimente care o conţin

Vitamina D poate face minuni pentru organism. Protejează organismul de afecţiunile respiratorii, tuse, nas înfundat, secreţii nazale, şi îmbunătăţeşte răspunsul imun al corpului în cazul unui contact cu un virus.

Medicii recomandă introducerea alimentelor bogate în vitamina D pentru o stare optimă de sănătate. Vitamina D este esenţială pentru buna funcţionare a sistemului osteoarticular şi este implicată în multiple procese metabolice. Aceasta este indispensabilă pentru absorbţia calciului în organism. Carenţa poate sta la baza unor forme severe de dezechilibru fosfocalcic, cu manifestări musculoscheletale importante.

Iată care sunt alimentele bogate în vitamina D.

Iaurtul este o sursă de vitamina D şi conţine probiotice, bacterii sănătoase care se găsesc în mod natural în flora intestinală. Consumul de iaurt ajută la îmbunătăţirea funcţiei sistemului imunitar prin aportul de vitamina B 6, D şi la reducerea simptomelor de răceală, care se însoţesc, uneori, şi de tulburări intestinale. Poţi adăuga miere în iaurt pentru a maximiza eficacitatea iaurtului în tratarea răcelii.

Brânzeturile sunt o sursă valoroasă de substanţe nutritive de care organismul are nevoie pentru a funcţiona normal. Consumul regulat aduce un aport de vitamine (A, D, E, K), minerale (calciu, fosfor, magneziu) precum şi de proteine, fiind recomandate la orice vârstă.

Peştele gras sau conservat în ulei conţine foarte multă vitamina D. Heringul, somonul sau tonul nu trebuie să lipsească din alimentaţie.

Carnea de porc reprezintă o sursă excelentă de vitamina D. Este de preferat să optezi pentru carnea macră, deoarece aici se găseşte cea mai mare concentraţie de substanţe nutritive.

Ciupercile sunt bogate în vitamina D şi sunt o sursă indispensabilă de proteine, în special pentru vegetarieni.

Uleiul de ficat de cod are un conţinut ridicat de vitamina A, vitamina D şi acizi graşi omega 3. O lingură de ulei de ficat de cod reprezintă dublul dozei zilnice recomandate din această substanţă.

Ouăle. Vitamina D se găseşte în gălbenuş.

Halibutul este o specie de peşte cu un conţinut ridicat de vitamina D. De asemenea, bogat în proteine, vitamine din complexul B, zinc, magneziu şi potasiu. Păstrăvul este o altă sursă bună de vitamina D, proteine, vitamine din complexul B şi minerale. Tonul conservat are aproximativ 40 UI de vitamina D şi este o sursă bună de acizi graşi omega 3, potasiu, magneziu, seleniu şi zinc.

Cerealele fortificate sunt îmbogăţite cu vitamine şi minerale. Astfel, o cană de cereale conţine aproximativ 100 UI de vitamina D. Cerealele integrale sunt, de asemenea, o sursă bună de vitamine şi minerale, plus fibre.

Tofu este sărac în calorii şi un bun înlocuitor al brânzei. Acest produs oferă în 100 de grame circa 30% din doza zilnică necesară de vitamina D. Poate fi adăugat la salate sau poate fi gătit.

www.csid.ro

Sursa: perfecte.md

In memoriam

Valeriu Racu, mereu viu în inimile noastre

La 15 septembrie curent, Valeriu Racu ar fi împlinit 73 de ani. Ar fi împlinit, dacă nu se stingea subit în acel decembrie 2011. A plecat dintre noi acum nouă ani, dar rodul muncii sale a rămas pentru totdeauna în serviciul breslei amatorilor jocului de dame şi jocului de şah, întrucât Maestrul V. Racu era împătimit în egală măsură de ambele sporturi ale minţii. Înalt şi suplu, de o inteligenţă deosebită, mereu ancorat în vâltoarea vieţii, înţelept, comunicativ, dornic de a face bine, înzestrat cu o voce fermecătoare şi nedespărţit de fidela lui chitară, aşa a rămas în memoria noastră, şi peste ani, maestrul Valeriu Racu.

Valeriu s-a născut în Unchiteştii Floreştilor. Elev fiind, a învăţat jocul de dame de la fratele său mai mare, Boris, pe care adesea îl ruga să-i arate vreo combinaţie, să joace cu el vreo partidă-două. Prindea cu uşurinţă tainele jocului şi, în scurt timp, a ajuns să-l egaleze, iar apoi să-l şi întreacă pe primul său îndrumător. Sigur, pasiunea pentru sportul minţii nu-l împiedica deloc, ci, dimpotrivă, îl ajuta şi la carte. Cele mai dragi obiecte pentru el erau matematica şi literatura. Matematica l-a adus ceva mai târziu la Institutul Politehnic din Chişinău, iar literatura i-a deschis frumuseţea cuvântului scris şi rostit, cartea ocupând, inclusiv cea de şah şi jocul de dame, un loc aparte în biblioteca, dar şi în inima sa.

A făcut Şcoala de 11 de ani în satul Cuhureştii de Sus. A participat la Olimpiadele republicane ale elevilor la matematică şi la literatură, fiind mereu premiant. A absolvit în 1965 şcoala cu medalia de aur. Şi în acelaşi an a susţinut cu brio examenele (scris şi oral) la matematică, devenind student.

Maestru al sportului în doar doi ani

Nici de vechea sa pasiune – jocul de dame şi şahul – proaspătul student nu a uitat. Ea l-a şi adus la secţia jocului de dame de pe lângă Consiliul orăşenesc al Asociaţiei „Moldova”, condusă de Iosif Funk, maestru al sportului. Sub îndrumarea reputatului tehnician, Valeriu Racu a parcurs în doar doi ani calea de la sportiv de categorie la maestru al sportului din URSS. Iar la Campionatul Moldovei, V. Racu furnizează surpriza cea mare. Îl învinge pe A. Dunaevschi din Bender, unul dintre cei mai puternici jucători din republică, un nume sonor în toată Uniunea Sovietică. În aprilie, acelaşi an, Valeriu evoluează reuşit la întâietatea unională de juniori a Sindicatelor, iar în iulie participă în componenţa lotului Moldovei la Cupa URSS pe echipe, disputată la Odesa.

Promotor al sportului minţii

Valeriu Racu a fost un om complet, desăvârşit. Atât în materie de joc de dame şi şah, cât şi în calitatea sa de conducător al Federaţiei Jocului de Dame, antrenor şi promotor energic al sportului minţii. Destinul lui i-a scos în cale asemenea somităţi ca Zinovi Ţiric, multiplu campion al URSS la jocul de dame, şi Mihail Botvinnik, campion mondial la şah, doctor în ştiinţe tehnice. Acesta din urmă s-a aflat în aprilie 1972 la Chişinău într-o deplasare de serviciu la uzina „Luci”, la care era angajat Valeriu Racu. Vorba e că la uzină se producea şi blocul de alimentare BP-3 pentru programele electronice de şah la care muncea de mai mulţi ani M. Botvinnik. Valeriu l-a însoţit mereu pe înaltul oaspete în perioada aflării acestuia în Moldova. Firește, campionul mondial a fost primit regeşte, cu multă căldură şi simpatie. S-a întâlnit cu conducerea Federaţiei de şah a republicii, a susţinut simultane şi a acordat numeroase autografe. „Ar fi trebuit să faci la modul cel mai serios şah”, îi spunea atunci ilustrul şahist conaţionalului nostru.

În calitatea sa de preşedinte al Federaţiei Jocului de Dame din R. Moldova, V. Racu a depus o muncă enormă, alături de antrenori şi sportivi. Astfel, reprezentanţii noştri s-au impus la cele mai mari competiţii, devenind campioni mondiali şi europeni, premianţi ai unor concursuri internaţionale de anvergură, la juniori, tineret şi seniori.

Dar Valeriu Racu a mai fost şi un mare promotor al jocului de dame în rândul amatorilor acestui sport din republică. El putea fi văzut nu numai la Campionatele naţionale, dar şi la competiţii organizate pentru copii, persoane cu dizabilităţi, concursuri rezervate ziariştilor sportivi, spartachiade desfăşurate la Vadul lui Vodă, universiade republicane la jocul de dame.

Indiferent că arbitra un campionat al URSS, o competiţie pentru copii sau un simplu turneu desfăşurat în Aleea de pe str. Independenţei din sectorul Botanica al capitalei pentru numeroşii amatori ai jocului minţii, atitudinea lui era una şi aceeaşi: prima acurateţea, operativitatea, punctualitatea, obiectivitatea şi corectitudinea.

De menţionat că aleea, făcută cu aportul decisiv al maestrului V. Racu şi cu susţinerea plenară a preturii sectorului Botanica, adună zilnic zeci şi zeci de amatori ai sportului minţii, care şi azi îi poartă respectul şi îşi amintesc de marele lor îndrumător.

Darul de pedagog

A activat în ultimii ani în cadrul Academiei de şah a Marelui Maestru Internaţional Viorel Iordăchescu, deţinând o funcţie de conducere în cadrul acesteia. Avea un dar deosebit de a-i atrage pe copii în lumea fermecătoare a jocului minţii. Ştia să le explice simplu lucruri complexe ale şahului, să le capteze atenţia şi să le menţină interesul. Ştia ca nimeni altul să-i conducă prin labirinturile acestui minunat joc. Pe scurt, era un antrenor cu har de la Dumnezeu, dar şi cu capacităţi organizatorice deosebite.

Astfel, a iniţiat la ziarele *Timpul* (împreună cu Ion Carcea, maestru la jocul de dame), Ţara, *Sport Plus* o serie de concursuri de dezlegare a problemelor de şah şi jocul de dame, la care participau amatori ai sportului minţii din toate colţurile republicii.

Valeriu Racu era un om cu un simţ fin al umorului, cânta la chitară şi avea o voce extraordinar de catifelată, puternică şi expresivă. Însăşi simpla sa prezenţă în cercul prietenilor crea o atmosferă aparte de comuniune şi destindere sufletească. Se aşeza în faţa tablei, te privea în ochi şi-ţi dorea un sincer: „Succes”. O urare şi o strângere de mână pe care mulţi dintre discipolii lui le simt şi le păstrează în inimi şi astăzi, peste ani.

Paul BRADU

A fost dat start turneului „În memoria Nataliei Rogova”

Turneul „În memoria Nataliei Rogova” a demarat pe 12 septembrie curent, fiind prima competiţie de tenis din R. Moldova după pauza provocată de pandemia COVID-19. Evenimentul sportiv este găzduit de Şcoala Sportivă Specializată de Tenis din Chişinău (ŞSST) şi întruneşte circa 120 de tenismeni (fete şi băieţi) din diferite zone ale republicii, în categoriile de vârstă de la U-12 până la seniori. Ediţia 2020 a Turneului este organizată de ŞSST şi de Federaţia Sportivă Naţională de Tenis, jucătorii fiind scutiţi de taxe de înregistrare. De menţionat că, săptămâna viitoare, la aceeaşi instituţie va mai avea loc un turneu naţional de tenis ce va întruni copii cu vârste cuprinse între patru şi zece ani.

Campionul olimpic confirmă

Atletul Ryan Crouser, campionul olimpic în exerciţiu la aruncarea greutăţii, a câştigat la 14 septembrie a.c. turneul de la Zagreb (Croaţia), cu rezultatul de 22,74 m. De menţionat că americanul de 27 de ani este pe cale de a depăşi cel mai vechi record mondial, deţinut de compatriotul său Randy Barnes (23,12 m, în mai 1990). Astfel, R. Crouser în luna iulie a reuşit o aruncare de 22,91 m (a patra performanţă din toate timpurile).

L. Hamilton s-a impus la Mugello

Pilotul britanic Lewis Hamilton (Mercedes) a câştigat pe 13 septembrie curent Marele Premiu al Toscanei, ajungând la 90 de victorii în Formula 1, cu una în minus faţă de recordul germanului Michael Schumacher. Această cursă jubiliară (1000) a putut fi urmărită zilnic (vineri-duminică) din tribune de câte 2 880 de spectatori. În clasamentul constructorilor lider autoritar este echipa Mercedes (325 p.), urmată de Red Bull (173 p.) şi McLaren (106 p.). Următoarea cursă se va desfăşura la 27 septembrie pe Avtodromul de la Soci (Rusia), în prezenţa a 30 de mii de spectatori.

Carul cu bancuri

- Tu cum îl răsfeţi pe soţul tău?
- Câteodată tac.

Un ardelean la cârciumă:
- Un litru de palincă, vă rog!
- Aveţi recipient?
- Da' io ce-s?

Din cauza introducerii obligativităţii purtării măştii şi în spaţiile deschise aglomerate, un român şi-a agăţat propria soţie în Centrul Vechi.

La psiholog:
- Scrie o scrisoare persoanei care te-a supărat şi apoi dă-i foc.
- Ok... şi cu scrisoarea ce fac?

Merge Bulă la un magazin alimentar şi întreabă:
- Bună ziua, fiţi amabilă, aveţi pâine?
- Da, avem, de care doriţi?
- Păi, aveţi de mai multe feluri?
- Da, de azi, de ieri şi de alaltăieri.
- Bineînţeles că doresc una de azi!
- Reveniţi, vă rog, peste două zile.

În aprilie, la 400 de cazuri pe zi, nu mai găseai făină. Azi, la 1000 de cazuri, nu mai găseşti loc la Mamaia!

- Doctore, am aceasta problemă la ochiul drept, clipesc întruna, incontrolabil.
- Nu-i nimic grav, e doar de la stres, cu o simplă aspirină îţi trece.
- Ştiu asta, dar toţi farmaciştii, când le cer aspirină clipind aşa, îmi dau prezervative.

Un doctor se adresează unui beţiv:
- Dacă mai bei, îţi scurtezi singur viaţa!
Beţivanul se luminează la faţă:
- Doctore, să ştii că ai mare dreptate! Eu într-o zi n-am băut deloc şi aşa lungă mi-a părut ziua...

Soţul către soţie:
- Ce idioată eşti!

- Bineînţeles că sunt idioată. Dacă eram căsătorită cu un doctor, eram doctoriţă!

Ion câştigă 2000 pe lună. Soţia lui, Maria, cheltuie 4000.
Întrebare: ştie Ion de existenţa lui Vasile?

Tată, vrei să îţi povestesc cum a fost prima mea cursă cu maşina ta sau aştepţi ştirile de la ora 17:00?

Tatăl colonel, puştiul făcându-şi probleme.
- Tată, eu ce o să mă fac când voi fi mare?
- Te faci şi tu colonel, ca tati tău.
- Dar, tati, nu se poate să mă fac general?
- Nu, puiuţ, general nu se poate.
- De ce, tati?
- Păi ştii, şi generalul are un băiat.

O barză ducea un bătrânel în cioc:
Bătrânelul către barză:
- Hai, recunoaşte ca ne-am rătăcit!

- Şi zici că ai prins un crap de peste 11 kilograme, fără exagerare?
- Fără.
- Şi cu exagerare?
- Nu ştiu, că nu l-am cântărit...

- După părerea mea, beţi cam mult...
- Adevărat, domnule doctor, dar eu beau după părerea mea.

Două blonde stau de vorbă:
- Luna viitoare plec la Veneţia.
- Păi, la ce mai mergi că doar ai fost şi anul trecut?
- Da, dar atunci străzile erau inundate.

Chuck Norris a mers odată la o demonstraţie de feministe şi s-a întors cu cămaşa călcată.

Un beţiv se duce la un poliţist şi zice:
- Şefu', vreau să îţi spun un banc politic.
- Nu vezi că sunt poliţist?
- Nu-i nimic, ţi-l spun până îl pricepi.

Sudoku

8				4			5	6
4	2				3	8		9
								1
7					9	2	6	
	9	3	4					8
5								
9		7	1				8	5
1	3			5				4

1		2				4		3
	3	7				6	1	
9								2
7	5						3	8
			9		5			
			4		8			
	1						6	
6								4

Te caut!

„Te caut!" – aşa se va chema rubrica prin intermediul căreia GAZETA de Chişinău te va ajuta să-ţi găseşti jumătatea.

Atunci când singurătatea îţi macină sufletul, nu sta pe gânduri, caută-ţi sufletul-pereche. GAZETA de Chişinău îţi vine în ajutor.

Din luna februarie 2020, poţi perfecta un abonament la noua publicaţie, GAZETA de Chişinău, în paginile căreia vei găsi rubrica „Te caut", care conţine mesajele celor care se află în aceeaşi situaţie ca şi tine. Nu uita, orice zi e importantă şi frumoasă dacă o trăieşti din plin alături de omul drag.

Acum şi tu poţi lăsa un mesaj la rubrica „Te caut". Transmite o scrisoare pe adresa redacţiei GAZETA de Chişinău, mun. Chişinău, str. Mihai Viteazul 2 a, nr. 23, sau sună la numărul de telefon 090010050.

Un chişinăuean caută nevastă

Am 85 de ani, văduv, locuiesc la Chişinău, singur. De aceea aş vrea să-mi alin singurătatea. Vreau să cunosc o femeie potrivită vârstei mele, născută în anii 1945-1948, gospodină, educată, care să iubească plimbările de dimineaţă şi de seară. (01)

Bărbat de 60 de ani

Sunt în căutarea unei femei care trăieşte undeva la ţară, cu vârsta de 57-58 de ani, cu înălţimea de la 164 cm până la 176 cm, care poate avea şi copii. Sunt născut în anul 1960, lucrez în construcţii. (02)

„Caut o femeie cu sufletul bun"

Un bărbat de 65 de ani, înălţimea 176 cm, din centrul Moldovei. „Sunt în căutarea unei femei gospodine, harnice, care ar dori să treacă cu traiul la mine. Rog seriozitate". (03)

O femeie îşi caută jumătatea

Are 68 de ani. Locuieşte în unul din satele raionului Ialoveni. Vrea să facă cunoştinţă cu un bărbat care să nu aibă vicii şi să fie un bun gospodar. „Ca mai apoi să-mi devină un prieten respectuos şi un susţinător bun pe parcursul vieţii". (04)

Văduv la 62 de ani

Îşi caută jumătatea. „Vreau să cunosc o femeie potrivită vârstei mele, cu studii superioare, serioasă, gospodină, care ar vrea să treacă cu traiul la mine". Mai multe detalii la telefonul lăsat la redacţie. (05)

Rubrica „Mica publicitate"

Rubrica „Mica publicitate" din GAZETA de Chişinău îţi oferă posibilitatea de a publica anunţuri de vânzare-cumpărare.

Aici vei găsi anunţuri de larg interes trimise de cititorii GAZETEI de Chişinău şi vei putea intra uşor în legătură cu autorii lor.

Pe „Mica publicitate" te aşteaptă informaţii despre locurile vacante de muncă, vânzarea sau darea cu chirie a locuinţelor, a tehnicii agricole, a maşinilor second-hand etc.

Dacă vrei să vinzi, să cumperi sau să închiriezi ceva, sună şi dictează anunţul tău la telefonul taxabil al redacţiei: 090010050.

Rubrica „Mica publicitate" va putea fi găsită şi pe pagina online a publicaţiei – gazetadechisinau.md.

Integrama

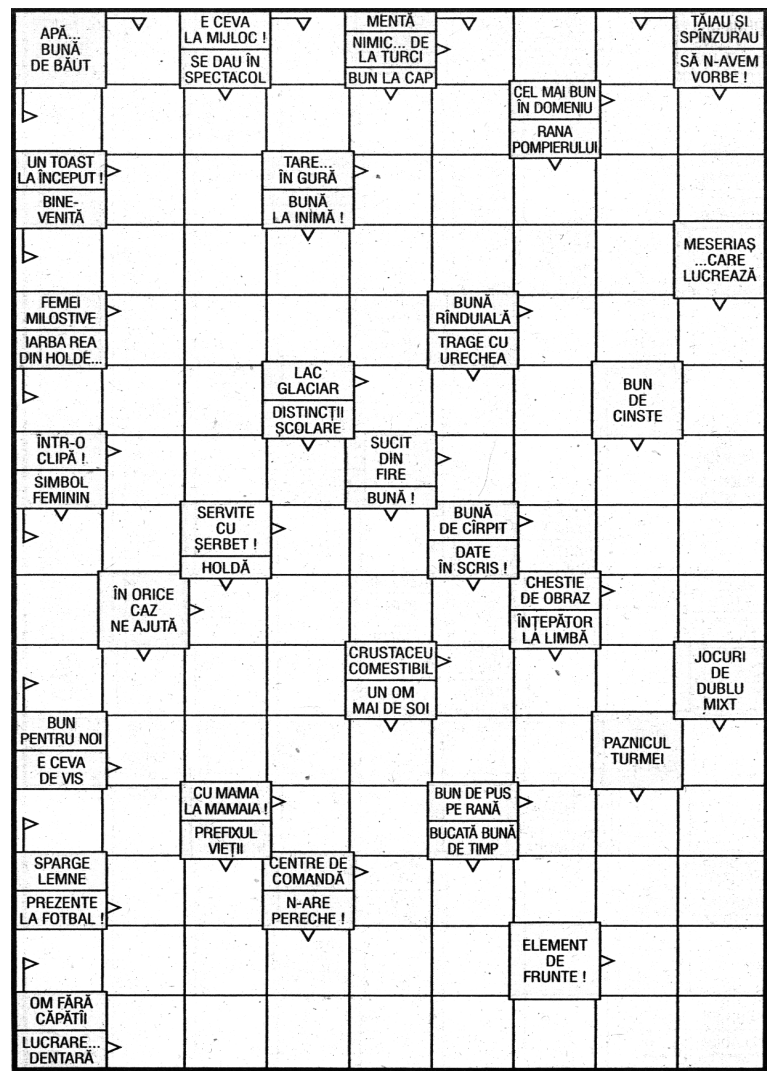

Nicoleta, ucigașa de mamă (1)

Lidia BOBÂNĂ

Când au venit medicii de la urgență și au văzut pacienta, și-au pus mâinile în cap. Nu avea femeia aceea un loc sănătos pe trupul ei, era toată doar vânătăi, zgârieturi, fire de păr ars. Abia de mai sufla.

„Cu cine a trăit femeia asta?”

N-au vrut s-o ia la spital înainte de a veni poliția. A și venit aceea la scurt timp și, din ce-au văzut, și-au dat seama că suferințele bolnavei vin din bătăi și chinuri. Au și întrebat: „Cu cine a trăit femeia asta?”. „Cu mine”, le-a răspuns fiica pacientei, care, îmbrăcată ca o boschetară, îi privea liniștită și pe unii, și pe alții de parcă așa trebuia să fie.

Maică-sa, cu nasul rupt și cu părul total dezordonat, avea șuvițe de păr tăiate de diferite mărimi. Arăta ca o sperietoare. După ce i-au pus zeci de întrebări fiicei, după ce au obținut tot atâtea răspunsuri neclare și incoerente, cei de la urgență au urcat-o în mașină s-o ducă la spital.

Nu v-am spus un lucru. Femeia asta a fost ridicată de medici de pe pământul jilav din curte, unde, zicea fiică-sa, zăcea de mai multe zile. Și-au făcut cruce cei de la urgență, dar și poliția era mai nedumerită decât doctorii.

Femeia care era la picioarele lor într-un hal fără de hal fusese o persoană publică cunoscută nu numai la noi în țară, dar și peste hotare. Avea titluri științifice, monografii, manuale pentru studenți, un dicționar de termeni medicali, într-un cuvânt, a fost o femeie inteligentă și profesionistă în domeniul ei.

Fusese avertizată de doctori că ar putea avea un copil bolnav

Dar uite că, la bătrânețe, a avut nenorocul să aibă sprijin doar în unica ei fiică, bolnavă psihic de foarte mulți ani. N-o interna mama în spital decât atunci când avea crize foarte puternice și devenea periculoasă pentru societate. O trata în special acasă ținând-o ascunsă de ochii lumii, pentru că-i era rușine și se simțea, poate, și responsabilă pentru faptul că a născut-o târziu și poate că e și vina ei că a născut-o așa cum era.

În timpul sarcinii a fost preîntâmpinată nu o dată de obstetrician că ar putea avea un copil nu tocmai sănătos. Cu atât mai mult cu cât în familia lor au mai fost cazuri când sufereau de schizofrenie rude mai apropiate sau mai îndepărtate. Dar s-a măritat Eudochia la o vârstă înaintată, când și-a făcut carieră, iar cel pe care l-a luat de bărbat era și el în post înalt într-un minister de la noi. Chiar dacă erau nu la prima tinerețe, își doreau un copil din tot sufletul. Locuiau într-o casă la curte, în partea de jos a orașului. Au adus-o dintr-un sat de la nordul Moldovei și pe mama nevestei ca să îngrijească de fetița nou-născută.

FOTO-SIMBOL

Părea un copil ca toți ceilalți

Era trecută de 60 de ani bătrâna și bucuroasă peste poate că a ajuns să-și cunoască nepoata. Nu mai spera să se căsătorească fiică-sa, așa că bucuria bătrânei era nemăsurat de mare. Copilul părea sănătos, creștea ca oricare, s-a dus la școală când i-a venit timpul, a intrat la facultate pentru că era dotată. Părinții fetei, ai Nicoletei adică, și-o închipuiau deja realizată profesional, cel puțin tot atât de cunoscută ca și ei.

Între timp, tatăl fetei muri dintr-o întâmplare. Se dusese la un dentist să-și trateze o măsea și muri stupid acolo, chiar în scaunul din clinică, în urma unui șoc anafilactic. Nimănui nu-i venea să creadă că poți muri așa, dintr-odată, să nu te doară nimic, să nu suferi de nimic, dintr-un medicament care să-ți fie incompatibil. Fata, Nicoleta adică, tocmai era pe cale să termine facultatea și maică-sa îi căuta cu înfrigurare un loc de muncă într-o instituție cu salarii mai mari. Terminase facultatea de economie, destul de bine de altfel, apoi își făcuse doctoratul peste hotare și chiar i se propusese să rămână acolo să se angajeze, dar mama a tras-o acasă.

Apar semnele alienării

Spre nenorocirea ei și spre nenorocirea bunicii sale, care era la o vârstă destul de înaintată și țintuită la pat în acel moment. Nu se știe din ce motive, fata devenise irascibilă – nu suporta niciun fel de gălăgie în casă. Ajunsese să strige la maică-sa sau bunică-sa dacă vorbeau cu voce ridicată. Poate atunci mama ar fi trebuit să-și dea seama că e cazul să o arate unui medic, dar, mă rog, n-a făcut-o.

Nicoleta făcuse cunoștință cu un bărbat pe care dorea să-l ia de soț. Cumsecade om, dintr-o familie destul de reușită. Avea apartament, așa că tinerii urmau să treacă după nuntă cu traiul în altă parte. S-a sărbătorit și nunta, dar iată că, a doua zi după petrecere, Nicoleta se întoarse acasă. Definitiv, de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic, de parcă n-ar fi fost nunta ei în ajun, de parcă n-ar avea bărbat și locuință în care să se simtă stăpână și gospodină.

Nici maică-sa și nici bunică-sa n-au scos dintr-însa niciun cuvânt despre ce s-a întâmplat în noaptea nunții. Atâta vă pot spune că, la o lună și jumătate, au divorțat la același oficiu de stare civilă în care își înregistraseră căsătoria. A aflat Eudochia, de la ginerele ei, că Nicoleta a vrut să-l omoare chiar în patul conjugal. Abia de a scăpat.

HOROSCOP SĂPTĂMÂNAL

♈ Berbec

Deși personalitatea ta este caracterizată de un simț acut al realității, sunt momente în care te vei lăsa acaparat de ideea de visuri mărețe. Dar asta nu înseamnă că toate așteptările pe care le ai de la propria viață sunt pure fantasme. La birou toți te știu ca fiind un adevărat profesionist, iar corectitudinea e cartea ta de vizită.

♉ Taur

Reușești destul de bine să îți organizezi activitatea profesională, dar și obiectivele personale, astfel încât balanța celor două sectoare se află mereu în echilibru. Marte îți stimulează creativitatea. Fără să îți dai seama, ești pus față în față cu unele reușite profesionale pe care ți le doreai foarte mult.

♊ Gemeni

Pari calm la exterior, dar de fapt sufletul tău trece printr-o perioadă solicitantă din punct de vedere emoțional. Cu fiecare zi, relațiile din viața ta se maturizează. Tot acest proces este anevoios, încântător, dar și generator de gânduri nepotrivite, anxioase. Nimic nu este însă fără sens. Trebuie să ai încredere în tine și în cei din jur.

♋ Rac

Eșecurile celorlalți au rezonat dintotdeauna în acțiunile tale și astfel ajungi să te complaci. Nereușitele celorlalți nu ar trebui să te demotiveze, din contră. A da sens anumitor relații din viața ta a devenit un obiectiv clar. Partea profesională a fost mereu prioritatea ta. Este momentul potrivit să îți îndrepți atenția către cei dragi.

♌ Leu

Uranus, planeta care susține transformările, te va provoca să iei decizii nesăbuite. În plan profesional, ai nevoie de mai multă motivație pentru a face tot ceea ce îți propui. Din păcate, te lași foarte ușor descurajat. Vei avea parte de energia unei luni pline pentru o lungă perioadă de acum înainte, iar acest lucru va trebui să îți garanteze succesul.

♍ Fecioară

Persoanele de care ne înconjurăm vorbesc de la sine despre noi. Relațiile de calitate din viața ta au la bază încredere și devotament, indiferent de context. Pe parcursul următoarelor zile, vei încerca să faci prea multe lucruri deodată și te vei „pierde” printre zecile de obiective.

♎ Balanță

În această săptămână există posibilitatea să ai parte de un nou început din punct de vedere profesional. Pentru ca acest lucru să se întâmple, este esențial ca tu să preiei inițiativa și să te lași „condus” de abilitățile care îți definesc personalitatea. Zilele care urmează îți oferă doar motive de bucurie și o stare de spirit pozitivă.

♏ Scorpion

În raport cu anumite persoane, simți dezamăgirea în cel mai profund mod. La orice pas cauți explicații plauzibile ale unor comportamente pentru a te putea „anestezia” emoțional. De obicei, este indicat să te confrunți cu propriile slăbiciuni pentru a reuși să integrezi în propriul univers psihic noi și noi experiențe.

♐ Săgetător

Chiar dacă compromisurile pe care le faci par să fie riscante, pe termen lung, acestea merită orice dedicare din partea ta. Timpul ți-o va confirma! Neînțelegerile care apar în plan profesional se rezolvă de la sine atât timp cât îți menții atitudinea profesionistă. Nu este cazul să jignești sau să evidențiezi punctele slabe ale interlocutorilor tăi.

♑ Capricorn

Îți este mult mai ușor să faci lucrurile ghidat de ceea ce simți. Nu ești o fire rațională, iar cei care te cunosc cu adevărat știu acest lucru despre tine. Zilele noii săptămâni se află sub influența Lunii. Nimic din ceea ce îți propui nu va fi obținut cu ușurință. Este posibil ca tot ceea ce se întâmplă în jurul tău să se afle sub o aură prea puțin „luminată”.

♒ Vărsător

Zilele săptămânii vor fi organizate în funcție de prioritățile pe care le ai pentru a nu pierde din vedere nimic ce poate avea însemnătate pentru tine. Întâmpini dificultăți în schimbarea modului în care te alimentezi, dar ești motivat cu adevărat să o faci. Activitatea fizică regulată te va ajuta în acest demers.

♓ Pești

Sunt multe oportunități care îți vor capta atenția pe parcursul acestei săptămâni, dar nimic nu va fi suficient de „consistent” pentru a te face să acționezi. Ești atras de tot ceea ce este complex și dificil de îndeplinit și ajungi repede la senzația de rutină. Oamenii nu aleg să te menajeze atunci când se simt nedreptățiți.

Luni, 21 septembrie

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
11.00 Rugby - Cupa Romaniei
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 Tu votezi România!
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport
14.55 Vorbeşte corect!
15.00 Cantec şi poveste
15.55 Zi de zi cu părintele
16.00 Memorialul Durerii
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
17.55 Cerbul de Aur Generaţii
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Punctul pe azi
19.55 Cerbul de Aur Generaţii
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
20.50 Tu votezi Bucureşti!
21.43 Tu votezi România 9!
22.10 Câştigă România!
23.00 Avocatul dumneavoastră
00.30 Ineditul american
01.00 Cantec şi poveste
01.55 Engleza la minut
02.00 Femei de 10, bărbaţi de 10
04.00 Obiectiv comun
04.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Cluj
10.45 Serial: Prinţul Jumong
12.00 Teleshopping
12.30 Tu votezi România!
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Zi de zi cu părintele
13.20 Discover România
13.30 Catherine - bucătar în Italia
13.56 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.55 Vorbeşte corect!
15.10 Maghiara de pe unu
17.00 Cerbul de Aur Generaţii
17.15 Serial: Prinţul Jumong
18.30 Serial: Comisarul Rex
19.30 Cerbul de Aur Generaţii

19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele
20.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
20.50 Tu votezi Bucureşti!
21.43 Tu votezi România 9!
22.20 MomentArt
22.30 Gala Premiilor UNITER 2020 Ediţia XXVIII-a
01.30 Serial: Comisarul Rex
02.20 Catherine - bucătar în Italia
01.45 #Creativ
02.50 Vreau să fiu sănătos!
03.39 Sport
03.55 Meteo
04.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
04.40 Dispăruţi fără urmă
05.35 Tu votezi Bucureşti!
06.00 Tu votezi România!
06.25 Tu votezi România 9!

TVR 2

07.00 Generaţia Fit
07.30 România... în bucate
07.55 Documentar: 360°-GEO
08.50 Teleshopping
09.00 Teleşcoala Clasa a VIII-a
09.55 Engleză la minut
10.00 Câştigă România!
10.58 Serial: O singură inimă
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităţilor
13.30 Descălecaţi în Carpaţi
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleşcoala Clasa a XII-a
15.58 Serial: O singură inimă
17.00 România... în bucate
17.35 Toamna amintirilor
18.50 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Câştigă România!
21.00 Reteaua de idoli
22.00 Memorialul Durerii
23.00 Serial: Gardă albă
00.00 Câştigă România!
01.10 Film: Vlad Ţepeş
02.55 Sport
03.05 Telejurnal
03.40 E vremea ta!
04.00 Serial: Gardă albă
04.50 Filler călătorie toamnă
05.30 Sănătate cu de toate
05.55 Poate nu ştiai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Tezaur
06.35 La datorie
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Domnului să ne rugăm
10.30 Serial Iubire de argint
11.15 Rapsodia satului
11.45 Medalion muzical
12.00 F/d
12.30 Purtătorii de cultură
13.00 Miezul zilei
13.20 Pur şi simplu
13.35 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 F/d
16.00 Zona ARS
16.30 F/d
17.00 Ştirile (rus.)
17.15 Concert L. Moraru
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur şi simplu
19.55 Vector european
20.25 Focus. Europa
21.00 Ştirile
21.20 Săptămâna sportivă
21.50 Chişinău: ieri şi azi
22.00 Ştirile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Ştiri Externe
23.30 Film The company men
01.15 Bună dimineaţa
03.00 Vector european
03.30 Reporter pentru sănătate
03.50 Pur şi simplu
04.05 Ştiri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
06.30 Spirit Cu sufletul liber
07.00 Masha şi ursul
07.30 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
08.00 Talking Tom şi prietenii lui
08.30 Coconut, micul dragon - Aventuri în junglă
10.00 Curiosul George
10.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
11.00 Campionii fluxului
11.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
12.00 Lassie
12.30 Curiosul George
13.30 Curiosul George 2: pe urmele maimuţei
15.00 Curiosul George
15.30 Kung Fu Panda - Ghearele Destinului
16.00 Talking Tom şi prietenii lui
16.30 LEGO Friends: Fetele în Misiune
17.00 Filly Fintasia
17.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
18.00 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
18.30 Masha şi ursul
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom şi prietenii lui
20.30 Barbie la şcoala prinţeselor
22.00 Curiosul George
22.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
23.00 Vânătorii de troli
00.00 Masha şi ursul
01.00 Talking Tom şi prietenii lui
02.00 Denver, ultimul dinosaur
03.00 Contra vântului
03.30 Sub lună
04.00 Denver, ultimul dinosaur
05.00 Talking Tom şi prietenii lui

ProTV

06.00 Ştirile
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile
14.00 Lecţii de viaţă
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile
20.30 Serial Vlad
22.30 Film Condamnaţii
00.45 Ştirile
01.15 Film Ant-Man
03.30 Arena bucătarilor
04.00 Lecţii de viaţa
05.00 Ce spun românii

ProTV Internaţional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 Lacrimi de iubire
21.30 Regina
23.00 La Bloc
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruţă
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Lacrimi de iubire
04.00 Ştirile Pro TV
04.30 Regina

Jurnal TV

07.00 Jurnalul săptămânii
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Din lumea filmelor
11.00 Asfalt de Moldova
12.00 Vanturile, Valurile
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Filme şi Staruri
15.45 Teleshopping
16.00 Patrula
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Ce mai fac vedetele
18.00 Cealaltă Basarabie
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Ora Expertizei
22.00 #zerodoi pe tv
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Film

TV8

06.00 Славная Мешанина
07.15 Ştiri de week-end
08.00 Х/ф 2: 22
09.45 Teleshopping
10.00 Oameni zâmbărele
10.30 Serial Familia
11.30 Teleshopping
11.45 Река без границ
12.00 Ştiri pe scurt
12.15 Х/ф Белоснежка: месть гномов
14.15 Наша американская история
14.45 Teleshopping
15.00 Новости. Коротко
15.20 Х/ф Эшби
17.10 Efectul 9.6
18.00 Славная Мешанина
19.00 Ştirile TV8
19.45 Х/ф В стране женщин
21.30 Cutia neagră
22.45 Новости
23.15 Вечер. Настоящее время
00.25 Нью-Йорк, New York
01.30 Новости
02.00 Ştirile TV8
02.45 Cutia neagră
04.00 Х/ф Белоснежка: месть гномов

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr şi neliniştit
07.45 Serial Iubire ca în filme
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Camera 309
10.15 Serial Iubire ascunsă
11.15 Teleshopping
11.45 Serial În sfârşit, există Paradis
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Fără privirea ta
15.00 Serial Camera 309
16.00 Serial Tânăr şi neliniştit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Fără privirea ta
19.00 Serial În sfârşit, există Paradis
21.00 Serial Camera 309
22.00 Serial Iubire ascunsă
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial În sfârşit, există Paradis
02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Iubire ascunsă
05.00 Serial Fără privirea ta

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Albumul Naţional
08.15 Vouă
08.45 Serial: Dragoste şi ură, ep. 743
09.45 Film: DRAGOSTE ÎMPĂRŢITĂ
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Tradiţii de la bunica
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 373
17.15 Serial: Veterinarul, ep. 13
18.30 Ştiri Naţional TV
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 376
20.00 Serial: Dragoste şi ură, ep. 744
21.00 Film: EVADARE DIN SOBIBOR
00.15 Film: REGINA VAM-PIRILOR: SÂNGELE REICH -ULUI
02.00 Iubire interzisă
03.45 Vouă
04.00 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 Т/с Запретная Любовь
10.00 Дежурный врач 2
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.30 Дежурный врач 2
13.30 Teleshopping
14.00 Т/с Запретная Любовь
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Т/с Запретная Любовь
18.00 Vorbe bune cu Lilu
18.55 Reporter
19.30 Т/с Запретная Любовь
20.30 Дежурный врач 2
22.30 Мистические истории
23.30 Vorbe bune cu Lilu
01.30 Reporter
01.50 Т/с Крепостная I

STS Mega

05.00 Telemagazin. Oferta zilei
06.00 Утро на СТС

08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 Т/с Молодежка
11.00 Teleshopping
11.15 Ералаш
11.30 Т/с Молодежка
13.30 Утро на СТС
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Ералаш
15.30 Кухня
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 Кухня
19.30 Т/с Девяностые. Весело и громко
20.30 Т/с СеняФедя
21.30 Т/с Филатов
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 Т/с Одна за всех
00.00 Утро на СТС
01.00 Muzica la STS
05.00 Telemagazin. Oferta zilei

Marţi, 22 septembrie

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
11.00 Dosar România
12.00 Un doctor pentru dumneav-oastră
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 Tu votezi România!
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport
14.55 Vorbeşte corect!
15.00 Cantec şi poveste
15.55 Zi de zi cu părintele
16.00 Ora Regelui
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
17.55 Cerbul de Aur Generaţii
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Punctul pe azi
19.55 Cerbul de Aur Generaţii
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
20.50 Tu votezi Bucureşti!
21.43 Tu votezi România 9!
22.10 Câştigă România!
23.00 Investiţi în România!
00.30 Ineditul american
01.00 Cantec şi poveste
01.55 Engleza la minut
02.00 Dosar România
03.00 Un doctor pentru dumneav-oastră
04.00 Obiectiv comun
04.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Cluj
10.45 Serial: Prinţul Jumong
12.00 Teleshopping
12.30 Tu votezi România!
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Zi de zi cu părintele
13.20 Discover România
13.30 Catherine - bucătar în Italia
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.55 Vorbeşte corect!
15.10 Maghiara de pe unu
17.00 Cerbul de Aur Generaţii
17.15 Serial: Prinţul Jumong
18.30 Serial: Comisarul Rex
19.30 Cerbul de Aur Generaţii
19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele
20.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
20.50 Tu votezi Bucureşti!
21.43 Tu votezi România 9!
22.20 Telecinemateca Cei trei muşchetari
00.10 Telejurnal Sport Meteo
00.55 Serial: Comisarul Rex
01.50 Catherine - bucătar în Italia
02.13 Telecinemateca Cei trei muşchetari
04.03 Telejurnal Ştiri Tema zilei
04.43 Tezaur folcloric
05.35 Tu votezi Bucureşti!
06.00 Tu votezi România!
06.25 Tu votezi România 9!

TVR 2

07.00 Generaţia Fit
07.30 România... în bucate
07.55 Documentar: 360°-GEO
08.50 Teleshopping
09.00 Teleşcoala Clasa a VIII-a
09.55 Engleză la minut
10.00 Câştigă România!
10.58 Serial: O singură inimă
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităţilor
13.30 Cap compas
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleşcoala Clasa a XII-a
15.55 Engleză la minut
16.00 Serial: O singură inimă
17.00 România... în bucate
17.35 Toamna amintirilor
18.50 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
21.00 Destine ca-n filme
22.00 D'ale lu' Mitică
23.00 Serial: Gardă albă
00.00 Câştigă România!
01.10 Film: Lolita
03.30 Telejurnal
04.00 Serial: Gardă albă
04.50 Filler călătorie toamnă
05.55 Poate nu ştiai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Purtătorii de cultură
06.35 Acces limitat
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Ştirile (rus.)
09.15 La datorie
09.35 Chişinău: ieri şi azi
09.45 Vector european
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 Cuvintele credinţei
11.45 Cântec, dor şi omenie
12.00 F/d
12.30 Săptămâna sportivă
13.00 Miezul zilei

13.20 Pur şi simplu
13.35 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 F/d
16.00 Magazinul copiilor
16.30 Găgăuz ogea
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur şi simplu
19.55 Moldova în eter direct
21.00 Ştirile
21.20 stil nou
21.50 F/d
22.00 Ştirile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Ştiri Externe
23.30 Film Family man
01.30 Bună dimineaţa
03.15 Musafirul
03.50 Pur şi simplu
04.05 Ştiri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
06.30 Spirit Cu sufletul liber
07.00 Masha şi ursul
07.30 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
08.00 Talking Tom şi prietenii lui
08.30 Thomas şi prietenii săi: O lume mare! Aventuri mari!
10.00 Curiosul George
10.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
11.00 Cel mai mare homar
11.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
12.00 Lassie
12.30 Curiosul George
13.30 Piraţii care nu fac nimic: Poveşti din ţara legumelor
15.00 Curiosul George
15.30 Kung Fu Panda - Ghearele Destinului
16.00 Talking Tom şi prietenii lui
16.30 LEGO Friends: Fetele în Misiune
17.00 Filly Fintasia
17.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
18.00 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
18.30 Masha şi ursul
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom şi prietenii lui
20.30 Barbie şi surorile ei în goana după căţeluşi
22.00 Curiosul George
22.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
23.00 Vânătorii de troli
00.00 Masha şi ursul
01.00 Talking Tom şi prietenii lui
02.00 Denver, ultimul dinosaur
03.00 Sub lună
03.30 În tabăra cui sunt?
04.00 Denver, ultimul dinosaur
05.00 Talking Tom şi prietenii lui

ProTV

06.00 Ştirile
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile
14.00 Lecţii de viaţă
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile
20.30 Las Fierbinţi
21.30 Ferma
23.30 Ştirile
00.00 Film Jack Reacher: Never Go Back
02.30 Vorbeşte lumea
05.00 Ce spun românii

ProTV Internaţional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 Lacrimi de iubire
21.30 Regina
23.00 La Bloc
23.30 Ştirile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruţă
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Lacrimi de iubire
04.00 Ştirile Pro TV
04.30 Regina

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Din lumea filmelor
11.00 #zerodoi pe tv
12.00 Ora Expertizei
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Filme şi Staruri
15.45 Teleshopping
16.00 Dora Show
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Renegat
18.00 Asfalt de Moldova
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Vanturile, Valurile
22.00 Dora Show
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Film

TV8

06.00 Cutia neagră
07.15 Ştirile TV8
08.00 Х/ф В стране женщин
09.45 Teleshopping
10.00 Новости
10.30 Serial Familia
11.30 Teleshopping
11.45 Река без границ
12.00 Ştiri pe scurt
12.15 Х/ф Мистер Пип
14.15 Наша американская история

14.45 Teleshopping
15.00 Новости. Коротко
15.20 Муз/ф Джуди
17.40 Cutia neagră
19.00 Ştirile TV8
19.45 Х/ф Матрица времени
21.30 Politica
22.45 Новости
23.15 Вечер. Настоящее время
00.25 Нью-Йорк, New York
01.30 Новости
02.00 Ştirile TV8
02.45 Politica
04.00 Х/ф Мистер Пип

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr şi neliniştit
07.45 Serial Iubire ca în filme
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Camera 309
10.15 Serial Iubire ascunsă
11.15 Teleshopping
11.45 Serial În sfârşit, există Paradis
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Fără privirea ta
15.00 Serial Camera 309
16.00 Serial Tânăr şi neliniştit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Fără privirea ta
19.00 Serial În sfârşit, există Paradis
21.00 Serial Camera 309
22.00 Serial Iubire ascunsă
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial În sfârşit, există Paradis
02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Iubire ascunsă
05.00 Serial Fără privirea ta

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Albumul Naţional
08.15 Vouă
08.30 Miezul problemei
09.45 Serial: Dragoste şi ură, ep. 744
10.45 Vouă
11.45 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Veterinarul, ep. 13
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 374
17.15 Serial: Veterinarul, ep. 14
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 377
20.00 Serial: Dragoste şi ură, ep. 745
21.00 Film: BLUE VALENTINE
23.30 Film: EVADARE DIN SOBIBOR
02.45 Albumul Naţional
04.30 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 Т/с Запретная Любовь
10.00 Дежурный врач 2
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.30 Дежурный врач 2
13.30 Teleshopping
14.00 Т/с Запретная Любовь
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Т/с Запретная Любовь
18.00 Vorbe bune cu Lilu
18.55 Reporter
19.30 Т/с Запретная Любовь
20.30 Дежурный врач 2
22.30 Мистические истории
23.30 Vorbe bune cu Lilu
01.30 Reporter
01.50 Т/с Крепостная I

STS Mega

06.00 Утро на STS
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 Т/с Молодежка
11.00 Teleshopping
11.15 Ералаш
11.30 Т/с Молодежка
13.30 Утро на STS
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Ералаш
15.30 Кухня
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 Кухня
19.30 Т/с СеняФедя
21.30 Т/с Филатов
22.00 Сториз
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 Т/с Одна за всех
00.00 Утро на STS
01.00 Muzica la STS
05.00 Telemagazin. Oferta zilei

Miercuri, 23 septembrie

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
11.00 Dispăruţi fără urmă
12.00 Un doctor pentru dumneavoastră
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 Tu votezi România!
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport
14.55 Vorbeşte corect!
15.00 Cantec şi poveste
15.55 Zi de zi cu părintele
16.00 Destine ca-n filme
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
17.55 Cerbul de Aur Generaţii
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Punctul pe azi
19.55 Cerbul de Aur Generaţii
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
20.50 Tu votezi Bucureşti!
21.43 Tu votezi România 9!
22.10 Câştigă România!
23.00 Articolul VII
00.30 Ineditul american
01.00 Cantec şi poveste
01.55 Engleza la minut
02.00 Dispăruţi fără urmă
03.00 Un doctor pentru dumneavoastră
04.00 Obiectiv comun
04.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Cluj
10.45 Serial: Prinţul Jumong
12.00 Teleshopping
12.30 Tu votezi România!

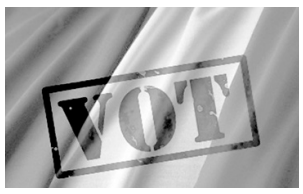

13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Zi de zi cu părintele
13.20 Discover România
13.30 Catherine - bucătar în Italia
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.55 Vorbeşte corect!
15.10 Convieţuiri
17.00 Cerbul de Aur Generaţii
17.15 Serial: Prinţul Jumong
18.30 Serial: Comisarul Rex
19.30 Cerbul de Aur Generaţii
19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele
20.50 Tu votezi Bucureşti!
21.43 Tu votezi România 9!
22.20 Adevăruri despre trecut
23.15 Serial: Matilda
00.00 Telejurnal Sport Meteo
00.45 Serial: Comisarul Rex
01.45 Catherine - bucătar în Italia
02.10 Serial: Matilda, ep. 3
02.55 Ora Regelui
03.44 Sport
04.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
04.40 Politică şi delicateţuri
05.35 Tu votezi Bucureşti!
06.00 Tu votezi România!
06.25 Tu votezi România 9!

TVR 2

07.00 Generaţia Fit
07.30 România... în bucate
07.55 Documentar: 360°-GEO
09.00 Teleşcoala Clasa a VIII-a
09.55 Engleză la minut
10.00 Câştigă România!
11.00 Serial: O singură inimă
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Cultura minorităţilor
13.30 Sănătate cu de toate
14.00 Documentar: 360°-GEO
15.00 Teleşcoala Clasa a XII-a
15.56 SerialO singură inimă
17.00 România... în bucate
17.35 Toamna amintirilor
18.50 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Câştigă România!
21.10 Film: Jackie şi Ryan
22.50 Engleză la minut
23.00 Serial: Gardă albă
00.00 Câştigă România!
01.10 Film: Jackie şi Ryan
02.55 Sport
03.05 Telejurnal
04.00 Serial: Gardă albă
04.50 Filler călătorie toamnă
05.05 Memorialul Durerii
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Găgăuz ogea
06.35 Eroi printre oameni
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Ştirile (rus.)
09.15 Reporter pentru sănătate
09.35 Respiro
09.45 stil nou
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Focus. Europa
13.00 Miezul zilei
13.20 Pur şi simplu
13.35 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
16.00 Fii tânăr!
16.30 Russkii mir
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur şi simplu
19.55 Emisiune muzicală. Dor de voi
21.00 Ştirile
21.20 Moldova de Patrimoniu
21.50 Cântec, dor şi omenie
22.00 Ştirile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.05 Ştiri Externe
23.30 La noi în sat
00.15 Erudit cafe
00.50 Poezii
01.05 Bună dimineaţa
02.50 Emisiune muzicală. Dor de voi
03.50 Pur şi simplu
04.05 Ştiri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.35 Mesager

Minimax

06.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
06.30 Spirit Cu sufletul liber
07.00 Masha şi ursul
07.30 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
08.00 Talking Tom şi prietenii lui
08.30 Pettson şi Findus
09.50 Enchantimals: Poveşti din Everwilde
10.00 Curiosul George
10.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
11.00 Omul maimuţă auriu cu nasul cârn
11.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
12.00 Lassie
12.30 Curiosul George
13.30 Barbie la şcoala prinţeselor
15.00 Curiosul George
15.30 Kung Fu Panda - Ghearele Destinului
16.00 Talking Tom şi prietenii lui
16.30 LEGO Friends: Fetele în Misiune
17.00 Filly Fintasia
17.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
18.00 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
18.30 Masha şi ursul
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom şi prietenii lui
20.30 Coconut, micul dragon - Aventuri în junglă
22.00 Curiosul George
22.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
23.00 Vânătorii de troli
00.00 Masha şi ursul
01.00 Talking Tom şi prietenii lui
02.00 Denver, ultimul dinosaur
03.00 În tabăra cui sunt?
03.30 Lacrimi de bucurie
04.00 Denver, ultimul dinosaur
05.00 Talking Tom şi prietenii lui

ProTV

06.00 Ştirile
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile
14.00 Lecţii de viaţă
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile
20.30 Visuri la cheie
22.30 Ferma
23.30 Ştirile
00.00 Film Gardă de corp
02.00 Superspeed la Pro TV
02.30 Vorbeşte lumea
05.00 Ce spun românii

ProTV Internaţional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 Lacrimi de iubire
21.30 Regina
23.00 La Bloc
23.30 Ştirile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruţă
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Lacrimi de iubire
04.00 Ştirile Pro TV
04.30 Regina

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Din lumea filmelor
11.00 Dora Show
12.00 Vanturile, Valurile
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Filme şi Staruri

15.45 Teleshopping
16.00 Dora Show
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Micii Bucatari
18.00 Триггер
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Secretele Puterii
22.00 Ora de Ras
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Film

TV8

06.00 Politica
07.15 Ştirile TV8
08.00 Х/ф Матрица времени
09.45 Teleshopping
10.00 Новости
10.30 Serial Familia
11.30 Teleshopping
11.45 Река без границ
12.00 Ştiri pe scurt
12.15 Х/ф Мишу из Д'Обера
14.45 Teleshopping
15.00 Новости. Коротко
15.20 Х/ф Крейсер
17.40 Politica
19.00 Ştirile TV8
19.45 Х/ф Крутой папочка
21.30 Politica
22.45 Новости
23.15 Вечер. Настоящее время
00.25 Нью-Йорк, New York
01.30 Новости
02.00 Ştirile TV8
02.45 Politica
04.00 Х/ф Мишу из Д'Обера

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr şi neliniştit
07.45 Serial Iubire ca în filme
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Camera 309
10.15 Serial Iubire ascunsă
11.15 Teleshopping
11.45 Serial În sfârşit, există Paradis
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Fără privirea ta
15.00 Serial Camera 309
16.00 Serial Tânăr şi neliniştit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Fără privirea ta
19.00 Serial În sfârşit, există Paradis
21.00 Serial Camera 309
22.00 Serial Iubire ascunsă
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial În sfârşit, există Paradis
02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Iubire ascunsă
05.00 Serial Fără privirea ta

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Albumul Naţional
08.15 Vouă
08.30 Miezul problemei
09.45 Serial: Dragoste şi ură, ep. 745
10.45 Vouă
11.45 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Veterinarul, ep. 14
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 375
17.15 Serial: Veterinarul, ep. 15
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 378
20.00 Film: DUŞMANUL DIN ADÂNCURI
22.00 Film: RAIDUL
00.15 Film: BLUE VALENTINE
02.45 Albumul Naţional
04.30 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 Т/с Запретная Любовь
10.00 Дежурный врач 2
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.30 Дежурный врач 2
13.30 Teleshopping
14.00 Т/с Запретная Любовь
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Т/с Запретная Любовь
18.00 Vorbe bune cu Lilu
18.55 Reporter
19.30 Т/с Запретная Любовь
20.30 Дежурный врач 2
22.30 Мистические истории
23.30 Vorbe bune cu Lilu
01.30 Reporter
01.50 Т/с Крепостная I

STS Mega

06.00 Утро на STS
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 Т/с Молодежка
11.00 Teleshopping
11.15 Ералаш
11.30 Т/с Молодежка
13.30 Утро на STS
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Ералаш
15.30 Кухня
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 Кухня
19.30 Т/с СеняФедя
21.30 Сториз
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 Т/с Одна за всех
00.00 Утро на STS
01.00 Muzica la STS
05.00 Telemagazin. Oferta zilei

Joi, 24 septembrie

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
11.00 Adevăruri despre trecut
12.00 Un doctor pentru dumneavoastră
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 Tu votezi România!
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport
14.55 Vorbeşte corect!
15.00 Cantec şi poveste
15.55 Zi de zi cu părintele

16.00 Garantat 100%
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
17.55 Cerbul de Aur Generaţii
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Punctul pe azi
19.55 Cerbul de Aur Generaţii
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
20.50 Tu votezi Bucureşti!
21.43 Tu votezi România 9!
22.10 Câştigă România!
23.00 A doua Românie
00.30 Ineditul american
01.00 Cantec şi poveste
01.55 Engleza la minut
02.00 Adevăruri despre trecut
03.00 Un doctor pentru dumneavoastră
04.00 Obiectiv comun
04.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Craiova
10.45 Serial: Prinţul Jumong
12.00 Teleshopping
12.30 Tu votezi România!
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Zi de zi cu părintele
13.20 Discover România
13.30 Catherine - bucătar în Italia
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.55 Vorbeşte corect!
15.10 Akzente
17.00 Cerbul de Aur Generaţii
17.15 Serial: Prinţul Jumong
18.30 Serial: Comisarul Rex
19.30 Cerbul de Aur Generaţii
19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele
20.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
20.50 Tu votezi Bucureşti!
21.43 Tu votezi România 9!
22.20 Dispăruţi fără urmă
23.15 Serial: Matilda
00.00 Telejurnal Sport Meteo
00.45 Serial: Comisarul Rex
01.45 Catherine - bucătar în Italia
02.10 Serial: Matilda
02.55 Eu pot!
03.44 Sport
04.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
04.40 Profesioniştii...
05.35 Tu votezi Bucureşti!
06.00 Tu votezi România!
06.25 Tu votezi România 9!

TVR 2

07.00 Generaţia Fit
07.30 România... în bucate
07.55 Documentar: 360°-GEO
08.50 Teleshopping
09.00 Teleşcoala Clasa a VIII-a
09.55 Engleză la minut
10.00 Câştigă România!
10.56 Serial: O singură inimă
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Tenis masculin - Sibiu Open
15.00 Teleşcoala Clasa a XII-a
15.58 SerialO singură inimă
17.00 România... în bucate
17.35 Toamna amintirilor
18.50 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Câştigă România!
21.10 Film: Prietena imaginară
22.45 Engleză la minut
23.00 Serial: Gardă albă
00.00 Câştigă România!
01.10 Film: Prietena imaginară
02.40 Discover România
02.55 Sport
03.05 Telejurnal
03.40 E vremea ta!
04.00 Serial: Gardă albă
04.50 Discover România
05.05 Reteaua de idoli
05.55 Poate nu ştiai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Russkii mir
06.35 Reporter pentru sănătate
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Ştirile (rus.)
09.15 Zona ARS
09.45 Tezaur
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 O seară în familie
12.00 F/d
12.30 Moldova de Patrimoniu
13.20 Pur şi simplu
13.35 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 Erudit cafe
16.20 Chişinău: ieri şi azi
16.30 Sub acelaşi cer
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur şi simplu
19.55 Moldova în eter direct
21.00 Ştirile
21.20 Musafirul
22.30 Ştirile (rus.)
22.50 Serial Pentru fiul meu
23.05 Ştiri Externe
23.30 Evantai folcloric
00.30 Fii tânăr!

01.15 Bună dimineaţa
03.50 Pur şi simplu
04.05 Ştiri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
06.30 Spirit Cu sufletul liber
07.00 Masha şi ursul
07.30 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
08.00 Talking Tom şi prietenii lui
08.30 Curiosul George 3 - Înapoi în junglă
10.00 Curiosul George
10.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
11.00 (6)
11.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
12.00 Lassie
12.30 Curiosul George
13.30 Barbie şi surorile ei în goana după căţeluşi
15.00 Curiosul George
15.30 Kung Fu Panda - Ghearele Destinului
16.00 Talking Tom şi prietenii lui
16.30 LEGO Friends: Fetele în Misiune
17.00 Filly Fintasia
17.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
18.00 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
18.30 Masha şi ursul
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom şi prietenii lui
20.30 Thomas şi prietenii săi: O lume mare! Aventuri mari!
22.00 Curiosul George
22.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
23.00 Vânătorii de troli
00.00 Masha şi ursul
01.00 Talking Tom şi prietenii lui
02.00 Denver, ultimul dinosaur
03.00 Lacrimi de bucurie
03.30 Propunerea Pantheei
04.00 Denver, ultimul dinosaur
05.00 Talking Tom şi prietenii lui

ProTV

06.00 Ştirile
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile
14.00 Lecţii de viaţă
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile
20.30 Las Fierbinţi
21.30 Ferma
23.30 Ştirile
00.00 Film Şefi de coşmar
02.00 Arena bucătarilor
02.30 Vorbeşte lumea
05.00 Ce spun românii

ProTV Internaţional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 Lacrimi de iubire
21.30 Regina
23.00 La Bloc
23.30 Ştirile Pro TV
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruţă
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Lacrimi de iubire
04.00 Ştirile Pro TV
04.30 Regina

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Din lumea filmelor
11.00 Ora de Ras
12.00 Secretele Puterii
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Filme şi Staruri
15.45 Teleshopping
16.00 Dora Show
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Micii Bucatari
18.00 Zona VIP
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Cabinetul din umbră
22.00 Dora Show
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Film

TV8

06.00 Politica
07.15 Ştirile TV8
08.00 Х/ф Крутой папочка
09.45 Teleshopping
10.00 Новости
10.30 Serial Familia
11.30 Teleshopping
11.45 Река без границ
12.00 Ştiri pe scurt
12.15 Х/ф Свадебный переполох
14.15 Наша американская история
14.45 Teleshopping
15.00 Новости. Коротко
15.20 Х/ф Сестричка Бетти
17.15 Teleshopping
17.40 Politica
19.00 Ştirile TV8
19.45 Х/ф Медальон
21.30 Politica
22.45 Новости
23.15 Вечер. Настоящее время
00.25 Нью-Йорк, New York
01.30 Новости
02.00 Ştirile TV8
02.45 Politica
04.00 Х/ф Свадебный переполох

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr şi neliniştit
07.45 Serial Iubire ca în filme
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Camera 309
10.15 Serial Iubire ascunsă
11.15 Teleshopping
11.45 Serial În sfârşit, există Paradis
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Fără privirea ta
15.00 Serial Camera 309

16.00 Serial Tânăr şi neliniştit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Fără privirea ta
19.00 Serial În sfârşit, există Paradis
21.00 Serial Camera 309
22.00 Serial Iubire ascunsă
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial În sfârşit, există Paradis
02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Iubire ascunsă
05.00 Serial Fără privirea ta

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Albumul Naţional
08.15 Vouă
08.30 Start show
10.45 Vouă
11.45 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Vouă
13.30 Baronii
14.00 Teleshopping
14.15 Vouă
14.30 Serial: Veterinarul, ep. 15
15.45 Vouă
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 376
17.15 Miezul problemei
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 379
20.00 Serial: Dragoste şi ură, ep. 746
21.00 Film: DOI VERIŞORI DE POMINĂ
23.30 Film: DUŞMANUL DIN ADÂNCURI
01.00 Miezul problemei
02.15 Albumul Naţional
04.00 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 Т/с Запретная Любовь
10.00 Дежурный врач 2
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.30 Дежурный врач 2
13.30 Teleshopping
14.00 Т/с Запретная Любовь
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Т/с Запретная Любовь
18.00 Vorbe bune cu Lilu
18.55 Reporter
19.30 Т/с Запретная Любовь
20.30 Дежурный врач 2
22.30 Мистические истории
23.30 Vorbe bune cu Lilu
01.30 Reporter
01.50 Т/с Крепостная I

STS Mega

06.00 Утро на STS
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 Т/с Молодежка
11.00 Teleshopping
11.15 Ералаш
11.30 Т/с Молодежка
13.30 Утро на STS
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Ералаш
15.30 Кухня
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 Кухня
19.30 Т/с СеняФедя
21.30 Сториз
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 Т/с Одна за всех
00.00 Утро на STS
01.00 Muzica la STS
05.00 Telemagazin. Oferta zilei

Vineri, 25 septembrie

TVR Moldova

07.00 Matinalii
09.55 Engleza la minut
10.00 Obiectiv comun
10.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
11.00 Politică şi delicateţuri
12.00 Un doctor pentru dumneavoastră
13.00 Telejurnal Moldova
13.30 Tu votezi România!
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport
14.55 Vorbeşte corect!
15.00 Femei de 10, bărbaţi de 10. Prima parte
15.55 Zi de zi cu părintele
16.00 Femei de 10, bărbaţi de 10. Partea a doua
16.50 Discover România
17.00 Obiectiv comun
17.55 Cerbul de Aur Generaţii
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Punctul pe azi
19.55 Cerbul de Aur Generaţii
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
21.00 Gala umorului
23.00 Dăruieşte România!
00.30 A doua emigrare
01.00 Politică şi delicateţuri
01.55 Engleza la minut
02.00 Dăruieşte România!
03.30 A doua emigrare
04.00 Obiectiv comun
04.55 Capodopere - Galeria de artă modernă românească MNAR
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Punctul pe azi

TVR 1

07.00 Telejurnal Sport Meteo
09.45 Teleshopping
10.00 Telejurnal regional TVR Craiova
10.45 Serial: Prinţul Jumong
12.00 Teleshopping
12.30 Ştiinţa în prima linie
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.15 Zi de zi cu părintele
13.20 Discover România
13.30 Catherine - bucătar în Italia
13.55 Cerbul de Aur Generaţii
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.55 Vorbeşte corect!
15.10 Opre Roma
16.00 EURO polis
17.00 Cerbul de Aur Generaţii
17.15 Serial: Prinţul Jumong
18.30 Serial: Comisarul Rex
19.30 Cerbul de Aur Generaţii
19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele
20.00 Telejurnal Ştiri Tema zilei
21.10 Film: Regina
23.00 Creativ Corina Moise-actriţă

23.30 Fan/Fun urban
00.00 Telejurnal Sport Meteo
00.45 Serial: Comisarul Rex
01.45 Exclusiv în România
02.25 Film: Regina
04.09 Sport
04.25 Telejurnal Ştiri Tema zilei
05.05 Garantat 100%
06.00 Teleshopping

TVR 2

07.00 Generaţia Fit
07.30 România... în bucate
07.55 Documentar: 360°-GEO
08.50 Teleshopping
09.00 Teleşcoala
09.55 Engleză la minut
10.00 Câştigă România!
10.58 Serial: O singură inimă
12.00 Telejurnal Sport Meteo
12.40 Teleshopping
13.00 Tenis masculin - Sibiu Open
16.00 Serial: O singură inimă
17.00 România... în bucate
17.35 Toamna amintirilor
18.50 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.00 Gala umorului
22.00 Drag de România mea!
00.00 Femei de 10, bărbaţi de 10
02.00 România... în bucate
03.00 Sport
03.10 Telejurnal
03.45 E vremea ta!
04.05 Documentar: 360°-GEO
05.00 Destine ca-n filme
05.55 Poate nu ştiai
06.00 Cap compas
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Sub acelaşi cer
06.35 Poezii
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Ştirile (rus.)
09.15 Artelier
09.45 În ritmul dansului
10.15 Serial Iubire de argint
11.00 Moldova în eter direct
12.00 F/d
12.30 Musafirul
13.00 Miezul zilei
13.20 Pur şi simplu
13.35 Cine vine la noi!
14.30 F/d
15.00 Serial Pentru fiul meu
15.45 Chişinău: ieri şi azi
16.00 Ring star
17.00 Ştirile (rus.)
17.20 Cine vine la noi!
18.15 Serial Iubire de argint
19.00 Mesager
19.40 Pur şi simplu
19.55 F/d
21.00 Ştirile
21.20 Zona ARS
21.50 Cântec, dor şi omenie
22.00 Ştirile (rus.)
22.20 Serial Pentru fiul meu
23.10 Ştiri Externe
23.35 O seară în familie
00.35 În ritmul dansului
01.05 Bună dimineaţa
02.50 F/d
03.50 Pur şi simplu
04.05 Ştiri Externe
04.30 Cine vine la noi!
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
06.30 Spirit Cu sufletul liber
07.00 Masha şi ursul
07.30 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
08.00 Talking Tom şi prietenii lui
08.30 Franklin şi prietenii - Aventura lui Franklin: călătorie în adâncuri
09.15 Franklin şi prietenii - Aventura lui Franklin: exploratori polari
10.00 Curiosul George
10.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
11.00 Ţiparul electric
11.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
12.00 Lassie
12.30 Curiosul George
13.30 Coconut, micul dragon - Aventuri în junglă
15.00 Curiosul George
15.30 Kung Fu Panda - Ghearele Destinului
16.00 Talking Tom şi prietenii lui
16.30 LEGO Friends: Fetele în Misiune
17.00 Filly Fintasia
17.30 Berry Bees - Albinuţe în misiune
18.00 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
18.30 Masha şi ursul
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom şi prietenii lui
20.30 Pettson şi Findus
21.50 Enchantimals: Poveşti din Everwilde
22.00 Curiosul George
22.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
23.00 Vânătorii de troli
00.00 Masha şi ursul
01.00 Talking Tom şi prietenii lui
02.00 Denver, ultimul dinosaur
03.00 Propunerea Pantheei
03.30 Sfârşitul unei ere
04.00 Denver, ultimul dinosaur
05.00 Talking Tom şi prietenii lui

ProTV

06.00 Ştirile
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile
14.00 Lecţii de viaţă
15.00 La Măruţă
16.00 Ştirile
17.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile
20.30 Masked Singer România
22.30 Film Motivat sa ucida
01.00 Serial Vlad
03.00 Ce se întâmplă, doctore?
03.30 Vorbeşte lumea

ProTV Internaţional

06.00 Ştirile Pro TV
10.30 Vorbeşte lumea
13.00 Ştirile Pro TV
14.00 Teleshopping
14.15 Lecţii de viaţa
15.00 La Măruţă
17.00 Ştirile Pro TV
18.00 Ce spun românii
19.00 Ştirile Pro TV
20.30 Masked Singer România
22.30 La Bloc
23.15 Ce spun românii
00.00 Teleshopping
00.30 La Măruţă
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Masked Singer România
04.30 Lecţii de viaţa

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Popcorn Show
10.00 Teleshopping
10.15 Renegat
11.00 Asfalt de Moldova
12.00 Cabinetul din umbră
14.00 Lampa fermecată
15.00 Jurnalul orei 15
15.15 Filme şi Staruri
15.45 Teleshopping
16.00 Dora Show
17.00 Jurnalul orei 17
17.30 Filme şi Staruri
18.00 Ora de Ras
19.00 Jurnalul orei 19
20.00 Триггер
22.00 Cealalta Basarabie
23.00 Jurnalul orei 23
00.00 Film

TV8

06.00 Politica
07.15 Ştirile TV8
08.00 Х/ф Медальон
09.45 Teleshopping
10.00 Новости
10.30 Cutia neagră
11.30 Teleshopping
11.45 Река без границ
12.00 Ştiri pe scurt
12.15 Х/ф Помни меня
14.15 Наша американская история
14.45 Teleshopping
15.00 Новости. Коротко
15.20 Х/ф Знамение
17.40 Politica
19.00 Ştirile TV8
19.45 Х/ф Шанхайский перевозчик
21.30 Întreabă gheţu
22.45 Новости
23.15 Вечер. Настоящее время
00.20 Х/ф Лучший друг
02.00 Ştirile TV8
02.45 Întreabă gheţu
04.00 Х/ф Помни меня

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr şi neliniştit
07.45 Serial Iubire ca în filme
09.00 Teleshopping
09.15 Serial Camera 309
10.15 Serial Iubire ascunsă
11.15 Teleshopping
11.45 Serial În sfârşit, există Paradis
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Fără privirea ta
15.00 Serial Camera 309
16.00 Serial Tânăr şi neliniştit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Fără privirea ta
19.00 Serial În sfârşit, există Paradis
21.00 Serial Camera 309
22.00 Serial Iubire ascunsă
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial În sfârşit, există Paradis
02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Iubire ascunsă
05.00 Serial Fără privirea ta

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Albumul Naţional
08.15 Vouă
08.30 Tradiţii de la bunica
09.45 Serial: Dragoste şi ură, ep. 746
10.45 Vouă
11.45 Baronii
12.45 Teleshopping
13.00 Ştiri
13.15 Vouă
13.30 Specialişti în sănătate
14.00 Teleshopping
14.15 Tradiţii de la bunica
16.00 Teleshopping
16.15 Serial: Serial: Destine rătăcite, ep. 377
17.15 Miezul problemei
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 380
20.00 Serial: Dragoste şi ură, ep. 747
21.00 Serial: MR. BEAN
22.15 Serial: MR. BEAN: INSPECTORUL FOWLER, ep. 1 şi 2
23.30 Film: RAIDUL
01.45 Miezul problemei
03.00 Albumul Naţional
04.45 Vouă
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Canal 2

07.00 Telemagazin. Oferta zilei
08.00 Т/с Запретная Любовь
10.00 Дежурный врач 2
11.00 Telemagazin. Oferta zilei
12.00 Teleshopping
12.30 Дежурный врач 2
13.30 Teleshopping
14.00 Т/с Запретная Любовь
16.00 Telemagazin. Oferta zilei
17.00 Т/с Запретная Любовь

18.00 Vorbe bune cu Lilu
18.55 Reporter
19.30 Т/с Запретная Любовь
20.30 Дежурный врач 2
22.30 Vorbe bune cu Lilu
01.30 Reporter
01.50 Serial: Громовы

STS Mega

06.00 Утро на STS
08.00 Telemagazin. Oferta zilei
09.00 Уральские пельмени. Любимое
10.00 Т/с Молодежка
11.00 Teleshopping
11.15 Ералаш
11.30 Т/с Молодежка
13.30 Утро на STS
14.30 Уральские пельмени. Любимое
15.00 Teleshopping
15.15 Ералаш
15.30 Кухня
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 Кухня
19.30 Т/с Корни
22.30 Уральские пельмени. Любимое
23.30 Т/с Одна за всех
00.00 Утро на STS
01.00 Muzica la STS

Sâmbătă, 26 septembrie

TVR Moldova

07.00 Drumul lui Lese
07.50 Discover România
08.00 Ferma
08.50 Discover România
09.00 M. A. I aproape de tine
09.30 Cap compas
10.00 Mic dejun cu un campion
10.50 Discover România
11.00 Exclusiv în România
11.50 Discover România
12.00 Portret
12.30 Teatru TV
14.00 Telejurnal Sport
14.20 Lumea şi noi
14.45 Film: Mircea
17.05 Serial: Il luce
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Reteaua de idoli
19.50 Discover România
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
21.00 Drag de România mea!
23.00 Film: Mircea
01.20 Destine ca-n filme
02.10 Drag de România mea!
03.50 Discover România
04.00 Reteaua de idoli
04.50 Discover România
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Serial: Il luce

TVR 1

07.00 Fan/Fun urban
07.30 Şah-mat
08.00 Catherine - bucătar în Italia
08.30 1, 2, 3 şi afli tot ce vrei!
09.00 Eu pot!
10.00 Vreau să fiu sănătos!

11.00 Levintza
11.30 #Creativ
12.00 Rugby Cupa României
14.00 Telejurnal Sport Meteo
14.30 Ora regelui
15.30 Cooltura
16.00 Lumea azi
16.30 Banii tăi
17.00 O dată-n viaţă
18.50 Teleenciclopedia
19.45 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele
20.00 Telejurnal Sport
21.10 Film: Pintea
23.00 Dosar România
00.00 Profesioniştii...
01.00 Lumea azi
01.30 Cooltura
02.00 Film: Pintea
03.45 Viaţa satului
06.00 Teleshopping

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 România... în bucate
08.30 Desene animate: Armăsarul sălbatic
09.00 MotorVlog
09.30 Generaţia Fit
10.00 Mic dejun cu un campion
11.00 D'ale lu' Mitică
12.00 Descălecaţi în Carpaţi
12.30 Cap compas
13.00 Femei de 10, bărbaţi de 10
15.00 Tenis masculin - Sibiu Open
17.00 Fraţi de viţă
17.30 MotorVlog
18.00 Zile cu stil
18.53 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.10 Film: Fata cu cercel de perlă
22.00 Serial: Viaţa visată
23.10 Tenis Finala de dublu
01.10 Film: Fata cu cercel de perlă
02.55 Serial: Viaţa visată
03.50 Sport
04.30 Desene animate: Armăsarul sălbatic
05.00 D'ale lu' Mitică
05.55 Poate nu ştiai
06.00 Generaţia Fit
06.25 Teleshopping

Moldova 1

06.05 F/d
06.30 Chişinău: ieri şi azi
06.45 Să luăm aminte...
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Ştirile (rus.)
09.10 Reporter pentru sănătate
09.30 Magazinul copiilor
10.00 Desene animate Rosie şi prietenii săi
10.30 stil nou
11.00 Fii tânăr!
11.30 MeseriAşii
12.00 Moldova de Patrimoniu
12.30 Serial Poftă bună
13.00 Miezul zilei
13.30 Concert L. Moraru
14.30 Emisiune muzicală. Dor de voi
15.30 F/d
16.00 Artelier
16.30 Art club (rus.)
17.00 Ştirile (rus.)
18.15 La noi în sat
19.00 Mesager
19.40 Poezii
19.55 O seară în familie
21.00 Ştirile
21.15 Bună dimineaţa
21.20 Film Magic Mike
23.05 Ştirile (rus.)
23.25 Ştiri Externe
23.50 Zapovednik
00.05 Concert în Europa
00.50 Serial Poftă bună
01.20 Bună dimineaţa
03.05 La noi în sat
03.50 Chişinău: ieri şi azi
04.00 Ştiri Externe
04.25 O seară în familie
05.25 Mesager

Minimax

06.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
06.30 Spirit Cu sufletul liber
07.00 Barbie DreamHouse Adventures
08.00 Barbie în Tabără de Muzîca
09.30 Barbie (tm) în Pantofii Roz de Balerina
10.50 AVENTURILE SIRENELOR H2O
12.30 Curiosul George
13.30 Thomas şi prietenii săi: O lume mare! Aventuri mari!
15.00 Curiosul George
16.00 Talking Tom şi prietenii lui
16.30 LEGO Friends: Fetele în Misiune
17.00 Berry Bees - Albinuţe în misiune
18.00 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom şi prietenii lui
20.30 Curiosul George 3 - Înapoi în junglă
22.00 Curiosul George
22.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă

23.00 Vânătorii de troli
00.00 Masha şi ursul
01.00 Talking Tom şi prietenii lui
02.00 Denver, ultimul dinosaur
03.00 Sfârşitul unei ere
03.30 Eu şi Mia
04.00 Denver, ultimul dinosaur
05.00 Talking Tom şi prietenii lui

ProTV

06.00 Ce se întâmplă, doctore?
06.30 Arena bucătarilor
07.00 Ştirile
10.30 Superspeed la Pro TV
11.00 Film: Ferma
13.00 Ferma
15.00 Film Plan de joc
17.00 Masked Singer România
19.00 Ştirile
20.00 Film Căpitanul America: Război civil
23.00 Film Zodiacul chinezesc
01.15 Film Horrible Bosses
03.15 Ce spun românii
04.00 Film Away&Back

ProTV Internaţional

06.15 Ce spun românii
07.00 Ştirile Pro TV
10.30 La Măruţă
12.00 Acasă la Români
12.45 Teleshopping
13.00 Ştirile Pro TV
13.15 ApropoTv
14.00 Lecţii de viaţa
15.30 Arena bucătarilor
16.00 Ce spun românii
17.00 Masked Singer România
18.30 Superspeed
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Arena bucătarilor
20.30 Las Fierbinţi
21.30 Regina
22.45 Acasă la Români
23.45 Teleshopping
00.15 Lecţii de viaţa
01.30 Arena bucătarilor
01.45 Superspeed
02.15 Ştirile Pro TV
03.00 Las Fierbinţi
03.45 Regina
05.00 Acasă la Români

Jurnal TV

07.00 Jurnalul orei 7
08.00 Asfalt de Moldova
09.00 Micii Bucatari
09.30 Tur Retur
10.00 Teleshopping
10.15 Savoare la Maximum
11.00 Ce mai fac vedetele
11.30 Concert
15.00 Zona VIP
15.45 Teleshopping
16.00 Триггер
17.00 Filme şi Staruri
17.30 Asfalt de Moldova
18.30 Micii Bucatari
19.00 Jurnalul săptămânii
20.00 Dora Show
22.00 Cealalta Basarabie
23.00 Jurnalul săptămânii
00.00 Film

TV8

06.00 Întreabă gheţu
07.15 Ştirile TV8
08.00 Х/ф Астронавт Фармер
10.00 Новости
10.30 Teleshopping
10.50 Autoblog
11.20 Efectul 9.6
12.20 Teleshopping
12.40 Х/ф Страховщик
14.40 Teleshopping
15.00 Х/ф Белый шквал
17.30 Reporter de Gardă
17.45 Întreabă gheţu
19.00 Ştiri de week-end
19.45 Serial Familia
21.30 Regionalii
22.30 Х/ф Генри пул уже здесь
00.20 Ştiri de week-end
01.00 Regionalii
01.50 Х/ф Блондинка в эфире
03.30 Ştiri de week-end
04.00 Х/ф Разомкнутые объятия

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr şi neliniştit
07.45 Serial Iubire ca în filme
08.45 Teleshopping
09.15 Serial Camera 309
10.15 Serial Iubire ascunsă
11.15 Teleshopping
11.45 Serial În sfârşit, există Paradis
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Fără privirea ta
15.00 Serial Camera 309
16.00 Serial Tânăr şi neliniştit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Fără privirea ta
19.00 Serial În sfârşit, există Paradis
21.00 Serial Camera 309
22.00 Serial Iubire ascunsă
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial În sfârşit, există Paradis
02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Iubire ascunsă
05.00 Serial Fără privirea ta

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Baronii
07.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 378
08.15 Vouă
08.45 Teleshopping
09.00 Tradiţii de la bunica
10.00 Din viaţa romilor
12.00 Stan şi Bran - momente de exceptie
12.30 Specialişti în sănătate
12.55 Teleshopping
13.15 Tradiţii de la bunica
14.15 Film: DINCOLO DE AMERICA
16.30 Film: DOI VERIŞORI DE POMINĂ
18.30 Ştiri + Sport + Meteo
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 381
20.00 Iubire interzisă
22.00 Fosta mea iubire
23.45 Poamă acră
01.45 Albumul Naţional
03.30 Vouă
04.00 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Canal 2

06.30 Vorbe bune cu Lilu
08.30 Поле Чудес
09.30 Teleshopping
10.00 Дежурный врач 2
12.00 Telemagazin. Oferta zilei
13.00 Дежурный врач 2
14.00 Teleshopping
14.30 Дежурный врач 2
16.30 Telemagazin. Oferta zilei
17.30 Дежурный врач 2
23.30 Vorbe bune cu Lilu

STS Mega

06.00 Супермамочка
08.00 Про100 кухня
08.30 Mama mia
09.30 Про100 кухня
10.30 Teleshopping
11.00 Лица улиц
12.00 Teleshopping
12.30 Слава Богу ты пришел!
13.30 Telemagazin. Oferta zilei
14.30 М/с Царевны
15.30 Шоу Уральских пельменей
17.00 Telemagazin. Oferta zilei
18.00 Шоу Уральских пельменей
19.30 Слава Богу ты пришел!
20.30 Шоу Русские не смеются
21.30 Т/с Нагиев на карантине
22.30 М/с Царевны
23.00 Лица улиц
00.00 Кино в деталях
01.00 Muzica la CTC

Duminică, 27 septembrie

TVR Moldova

07.00 Editie speciala - Alegeri locale 2020
08.00 Universul credinţei
09.00 Pro Patria
09.30 Pescar hoinar
10.00 Editie speciala - Alegeri locale 2020
11.00 Viaţa satului
12.00 Editie speciala - Alegeri locale 2020
12.10 Viaţa satului
13.00 Discover România
13.05 Tezaur folcloric
14.00 Telejurnal Sport
15.00 Film: Declaraţie de dragoste
16.35 Editie speciala - Alegeri locale 2020
17.05 Serial: Il luce
18.00 Telejurnal Moldova
19.00 Conexiuni
20.00 Telejurnal Ştiri+Tema zilei
21.00 Tu votezi România
23.40 Film: Declaraţie de dragoste
01.15 Garantat 100%
02.05 Tezaur folcloric
03.00 Exclusiv în România
03.50 Discover România
04.00 Conexiuni
05.00 Telejurnal Moldova
06.00 Serial: Il luce

TVR 1

07.00 Alegeri locale 2020
08.00 Universul credintei
09.00 M. A. I. aproape de tine
09.30 Pro Patria
10.00 Alegeri locale 2020
11.00 Viaţa satului
12.00 Alegeri locale 2020
12.10 Viaţa satului
13.00 Bilant cazuri coronavirus
13.05 Tezaur folcloric
14.00 Telejurnal Sport Meteo
15.00 Politică şi delicateţuri
16.00 Alegeri locale 2020
16.40 Adevăruri despre trecut
17.10 Exclusiv în România
18.00 Alegeri locale 2020
18.35 Dosar România
19.35 Sport
19.51 Meteo
19.56 Zi de zi cu părintele
20.00 Telejurnal
20.30 Tu votezi România
23.40 Replay
00.40 Teleenciclopedia
01.35 Adevăruri despre trecut
02.00 Tu votezi România
04.40 Universul credintei
05.30 Banii tăi
06.00 Vreau să fiu sănătos!

TVR 2

07.00 Teleshopping
07.30 România... în bucate
08.00 Repere sacre
09.00 Ferma
10.00 Pescar hoinar
10.30 Natură şi aventură
11.00 Destine ca-n filme
12.00 Fraţi de viţă
12.30 Sănătate cu de toateediţia 17
13.10 Film: Drumuri în cumpănă
14.40 Toamna amintirilor
15.00 Drag de România mea!
17.00 D'ale lu' Mitică
18.00 Reteaua de idoli
18.53 Sport
19.00 Telejurnal
19.35 E vremea ta!
20.10 Film: Trei scrisori secrete
22.10 Film: Generoasa doamnă Henderson 103'
00.00 MotorVlog
00.30 Pescar hoinar
01.10 Film: Drumuri în cumpănă
02.35 Sport
03.15 E vremea ta!
03.30 Memorialul Durerii
04.20 Discover România
04.30 România... în bucate
05.00 Ferma

05.55 Poate nu ştiai
06.10 Teleshopping

Moldova 1

06.05 Cuvintele credinţei
06.55 Bună dimineaţa
07.00 Ştirile
07.10 Bună dimineaţa
07.30 Ştirile
07.35 Bună dimineaţa
08.00 Ştirile
08.10 Bună dimineaţa
09.00 Domnului să ne rugăm
10.30 Ring star
11.40 Abraziv
12.00 Ştiinţă şi inovaţii
12.30 Serial Poftă bună
13.00 Miezul zilei
13.30 O demivorbă
14.00 Rapsodia satului
14.30 Tezaur
14.45 Cântec, dor şi omenie
15.00 Musafirul
15.30 Erudit cafe
16.10 Respiro
17.00 Ştirile (rus.)
17.15 Purtătorii de cultură
17.45 Chişinău: ieri şi azi
18.00 Evantai folcloric
19.00 Mesager
20.00 Festivalul Crizantema de aur
20.45 Ştirile
21.20 Prin muzică în Europa
22.30 Ştirile (rus.)
23.25 Zapovednik
23.40 Film Băieţii minune
01.30 Bună dimineaţa
03.15 Evantai folcloric
04.15 Concert în Europa
05.00 Mesager

Minimax

06.00 Micul Meu Ponei: Prietenia Este Magică
06.30 Spirit Cu sufletul liber
07.00 Barbie DreamHouse Adventures
08.00 Barbie (tm) în Pantofii Roz de Balerina
09.20 Barbie în Tabără de Muzîca
10.50 AVENTURILE SIRENELOR H2O
12.30 Curiosul George
13.30 Pettson şi Findus
14.50 Enchantimals: Poveşti din Everwilde
15.00 Curiosul George
16.00 Talking Tom şi prietenii lui
16.30 LEGO Friends: Fetele în Misiune
17.00 Berry Bees - Albinuţe în misiune
18.00 Cu fraţii Kratt în sălbăticie
19.00 Curiosul George
19.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
20.00 Talking Tom şi prietenii lui
20.30 Franklin şi prietenii - Aventura lui Franklin: călătorie în adâncuri
21.15 Franklin şi prietenii - Aventura lui Franklin: exploratori polari
22.00 Curiosul George
22.30 Bebe Şef: Înapoi la treabă
23.00 Vânătorii de troli
00.00 Masha şi ursul
01.00 Talking Tom şi prietenii lui
02.00 Denver, ultimul dinosaur
03.00 Eu şi Mia
04.00 Denver, ultimul dinosaur
05.00 Talking Tom şi prietenii lui

ProTV

06.00 Lecţii de viaţa
07.00 Ştirile
10.30 Arena bucătarilor
11.00 Film Game Plan
13.00 Apropo TV
14.00 Ferma
16.00 Visuri la cheie
18.00 România, te iubesc!
19.00 Ştirile
20.00 Film Infernul
22.30 Film Eroii de la Termopile
00.45 Apropo TV
01.45 Film Law Abbiding Citizen
04.15 Arena bucătarilor
05.00 Ce spun românii

ProTV Internaţional

06.15 Ce spun românii
07.00 Ştirile Pro TV
10.30 Acasă la Români
11.30 Ce spun românii
12.15 Superspeed
12.45 Teleshopping
13.00 Arena bucătarilor
13.30 Lecţii de viaţa
14.25 Ştirile Pro TV
14.30 Ce se întâmplă, doctore?
15.00 ApropoTv
15.45 Ce spun românii
16.30 Lecţii de viaţa
18.00 România, te iubesc!
19.00 Ştirile Pro TV
20.00 Superspeed
20.30 Las Fierbinţi
21.30 Regina
22.45 Acasă la Români
23.30 ApropoTv
00.15 Teleshopping
00.45 Ce se întâmplă, doctore?
01.15 România, te iubesc!
02.00 Ştirile Pro TV
03.00 Las Fierbinţi
03.45 Regina
05.00 Acasă la Români

Jurnal TV

07.00 Jurnalul săptămânii
08.00 Asfalt de Moldova
09.00 Micii Bucatari
09.30 Tur Retur
10.00 Teleshopping
10.15 Savoare la Maximum
11.00 Din lumea filmelor
11.30 Concert
15.00 Zona VIP
15.45 Teleshopping
16.00 Bilete de speranţă
16.30 Top Gear
17.00 Filme şi Staruri
17.30 Asfalt de Moldova
18.30 Micii Bucatari
19.00 Patrula
20.00 Dora Show
21.00 Ora de Ras
22.00 Italia, Patria Nostra
22.30 Renegat
23.00 Patrula
00.00 Film

TV8

06.00 Regionalii
07.15 Ştiri de week-end
07.50 Х/ф Земля обетованная
10.00 Current time
10.30 Teleshopping
10.45 Река без границ
11.00 Artizanii gustului
12.00 Teleshopping
12.15 Egoist
13.15 Autoblog
13.45 Х/ф Жадность
15.40 Teleshopping
15.55 Reporter de Gardă
16.15 Punct şi de la capăt
17.10 Наша американская история
18.30 Oameni zâmbărele
19.00 Ştiri de week-end
19.45 Serial Familia
21.30 Славная Мешанина
22.30 Х/ф Универсальный агент
00.20 Ştiri de week-end
01.00 Efectul 9.6
01.45 Славная Мешанина
02.40 Punct şi de la capăt
03.30 Egoist
04.30 Х/ф Сыщик

Pro 2

05.45 Serial Dincolo de noi
06.45 Serial Tânăr şi neliniştit
07.45 Serial Iubire ca în filme
08.45 Teleshopping
09.15 Serial Camera 309
10.15 Serial Iubire ascunsă
11.15 Teleshopping
11.45 Serial În sfârşit, există Paradis
13.45 Teleshopping
14.00 Serial Fără privirea ta
15.00 Serial Camera 309
16.00 Serial Tânăr şi neliniştit
17.00 Serial Dincolo de noi
18.00 Serial Fără privirea ta
19.00 Serial În sfârşit, există Paradis
21.00 Serial Camera 309
22.00 Serial Iubire ascunsă
23.00 Serial Iubire ca în filme
00.00 Serial În sfârşit, există Paradis

02.00 Serial Iubire ca în filme
03.00 Serial Dincolo de noi
04.00 Ce se întâmplă, doctore?
04.15 Serial Iubire ascunsă
05.00 Serial Fără privirea ta

Naţional

06.00 Vouă
06.15 Baronii
07.15 Serial: Destine rătăcite, ep. 379
08.15 Vouă
08.30 Teleshopping
09.00 Tradiţii de la bunica
10.15 Film: DINCOLO DE AMERICA
12.30 Stan şi Bran - momente de exceptie
13.00 Start show
15.45 Stan şi Bran - momente de exceptie
16.45 Iubire interzisă
18.30 Ştiri
19.00 Serial: Destine rătăcite, ep. 382
20.00 Film: SĂ REAPRINDEM FLACĂRA IUBIRII
23.45 Start show
02.30 Albumul Naţional
04.15 Vouă
04.30 Baronii
05.00 Ştiri Naţional TV
05.30 Baronii

Canal 2

06.30 Vorbe bune cu Lilu
08.30 Поле Чудес
09.30 Teleshopping
09.45 Т/с Запретная Любовь
12.00 Telemagazin. Oferta zilei
13.00 Т/с Запретная Любовь
13.50 Teleshopping
14.25 Т/с Запретная Любовь
16.15 Telemagazin. Oferta zilei
17.15 Т/с Запретная Любовь
23.00 Vorbe bune cu Lilu

STS Mega

06.00 Супермамочка
08.00 Рогов в городе
10.00 Лица улиц
11.00 Teleshopping
11.30 Т/с Одна за всех
12.00 Mama mia
13.00 Teleshopping
13.30 Слава Богу ты пришел!
14.30 Telemagazin. Oferta zilei
15.30 Слава Богу ты пришел!
16.30 Telemagazin. Oferta zilei
17.30 Шоу Уральских пельменей
20.30 Детский КВН
22.30 Полный блэкаут
00.00 М/с Царевны
01.00 Muzica la STS

,,Versurile care vin din suflet se compun ușor”

Luna septembrie este, se pare, de bun augur pentru artiștii noștri. Interpreta Dana Markitan alături de soțul său, acordeonistul Radu Zaplitnîi, omagiază viața printr-o nouă producție muzicală – „Odă vieții”, lansată pe 10 septembrie. Melodia relevă gratitudinea față de lucrătorii medicali.

Interpreta ne-a spus că piesa reprezintă o părere despre tot ce se întâmplă acum, exprimată prin muzică și video. Mai mult, este dedicată doctoriilor care s-au aflat și se află mereu în primă linie de luptă pentru viețile oamenilor.

,,Este un mesaj muzical pentru toți, pentru că fiecare secundă a vieții trebuie trăită pozitiv, cu gânduri bune, pace și respect între oameni. Trebuie să fim atenți cum gândim. Tot ce avem în minte se materializează mai devreme sau mai târziu, deci gânduri bune să avem”, a declarat Dana Markitan pentru GAZETA de Chișinău.

Radu Zaplitnîi a compus muzica după ce a scris versurile împreună cu Dana. ,,Versurile care vin din suflet se compun ușor”, a menționat interpreta.

,,Este un mod artistic de a le mulțumi doctorilor, care dintotdeauna au stat și stau la straja sănătății noastre, dar și un mesaj subtil de a învăța lumea să gândească pozitiv în orice situație, chiar dacă uneori i se pare imposibil. Un zâmbet, un cuvânt bun, o încurajare la momentul potrivit ne dau energia tămăduitoare necesară fiecăruia dintre noi. Cu ajutorul lui Kayfoz Production, Oleg Oz și al echipei de filmat, am reușit să explicăm mai bine mesajul nostru adresat omenirii. Ne bucurăm pentru că gândul nostru a căpătat această formă finală prin prisma textului, melodiei, imaginii video, culorii, naturii”, a declarat Radu Zaplitnîi.

Pentru că traversăm perioade mai dificile, interpreta Dana Markitan le-a adresat admiratorilor săi câteva cuvinte de încurajare: ,,Iubiți ce aveți și fiți mereu corecți, onești cu cei ce vă înconjoară. Fiți activi și harnici, ajutați și credeți în bine”.

Octavian GRAUR

Definirea democrației

La miting iar îmi umflu pieptul
Că-mi stă esența ei pe buze:
Noi să le cerem avem dreptul,
Iar cei de sus, să ne refuze!...

Gheorghe BÂLICI

Musée d’Orsay, ținta unei acțiuni a militantelor din mișcarea Femen

Image source: Twitter/@capucinema

Circa 20 de militante Femen au protestat la Musée d’Orsay contra discriminărilor sexiste

Lovitură de forță a mișcării Femen la Musée d’Orsay! Circa 20 de militante ale asociației feministe au ocupat duminică în plină zi holul principal al muzeului parizian care săptămâna trecută refuzase intrarea unei tinere pe motiv că avea un decolteu prea mare. Ca de obicei, Femenele au protestat cu sânii goi pe care erau inscripționate diverse mesaje militante.

Scena a fost imortalizată de zecile de vizitatori care se aflau în muzeul parizian în momentul acțiunii militantelor Femen. 20 de femei de diverse vârste, cu masca pe față, și-au dezgolit busturile pe aleea centrală a lui Musée d’Orsay, acolo unde se află de altfel numeroase statui clasice cu femei goale. Pe sânii goi ai militantelor erau înscrise diverse mesaje de genul «Obscenitatea este în ochii voștri», «Corpul femeilor nu va fi niciodată obscen» sau «Obscène because of you» adresat probabil vizitatorilor străini.

«Prin această acțiune reafirmăm că bustul nostru nu este obscen și că o sprijinim pe Jeanne și pe toate femeile care sunt victime ale discriminărilor sexiste», se poate citi în comunicatul publicat ulterior de grupul Femen.

Prima dragoste e totdeauna ultima

— Iubim o singură dată în viață: prima oară. Celelalte iubiri vor veni ca o completare a celei dintâi. Tot pe prima ta dragoste o vei căuta și-n celelalte iubiri, pe care le vei imagina. O vei visa mereu, vei fi condamna t să dai întruna de ea, chiar dacă ți se va părea că ai găsit o altă făptură pe care s-o iubești la fel de mult sau – ademeniri, amăgiri, năzăriri! – și mai mult. Dacă acel sentiment dintâi a fost unul adevărat, nu-ți mai revii niciodată.

— Predestinul?

— Se poate spune și așa. Ți se întâmplă să faci cunoștință cu o persoană pe care îți dai – paradoxal – seama că ai iubit-o cu mult mai înainte de a o ști, că ai așteptat-o toată viața, că ți s-a arătat în vise anterioare clipei când vi s-au intersectat destinele, fără să realizezi prea bine, de fapt, că ai zărit în privirile, în zâmbetele, în șoaptele acesteia doar fragmente, urme, scânteieri din tot ce înseamnă pentru tine ea, prima și unica ta iubire.

Cartea poate fi procurată în librăriile Bestseller din Chișinău:

1) Centru: str. Pușkin 35 (intersecție cu str. Alexandru cel Bun). Tel.: 068-799-033.

2) Telecentru: str. Drumul Viilor 36/1 (în spatele Televiziunii Moldova 1). Tel.: 022-993-992.

Cartea poate fi comandată online pe www.bestseller.md.

P

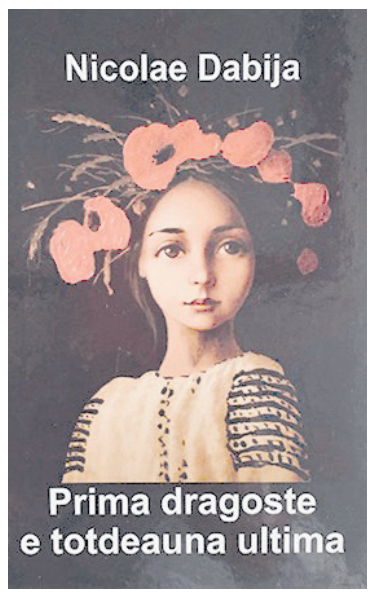

ABONAȚI-VĂ ȘI PĂRINȚII, RUDELE, PE TOȚI CEI RĂMAȘI ACASĂ!

Gazeta de Chișinău

OPTAȚI PENTRU GAZETA DE CHIȘINĂU ÎN 2020!

INDICE	1 LUNĂ	3 LUNI	5 LUNI
PM 21125 (pers. fizice)	35,20	105,60	176
PM 21125/23 (pens., inval., stud.)	32,20	96,60	161
PM 21125/24 (pers. juridice)	40,0	120,0	200